

Spoštovani bralci!

Pred vami je letošnja 60. številka Rejniškega glasnika, ki je nekoliko obsežnejša tudi zato, ker letos praznujemo 20. obletnico delovanja Rejniškega društva Slovenije. Tej obletnici je namenjena posebna rubrika, v kateri boste lahko prebrali vse o nastajanju in razvoju našega društva ter intervjuje z dosedanjima predsednikoma. Obletnico

bomo seveda proslavili tudi s slavnostno akademijo.

Tudi številka našega glasila je slavnostna, saj 60 številk ni malo. To sicer ne pomeni 60 let izhajanja glasila, saj smo pred mnogimi leti izdali tudi več številk letno. V glasilu boste lahko prebrali tudi več o samem glasilu in njegovem nastajanju.

Ko že omenjam častitljive obletnice, naj skromno izpostavim še eno, ki bo sicer okrogla šele prihodnje leto: pred kratkim sem ugotovila, da sem urednica Rejniškega glasnika že od leta 1997 in sem v tem obdobju poskrbela za izid 27, včasih bolj, včasih manj obsežnih števil.

Vse izdane številke odsevajo razmere v rejništvu v določenem času in predstavljajo pravo zakladnico zgodovine. Bila so leta debelih in leta suhih krav, vendar lahko ob prebiranju glasila ugotovimo, da sta se rejništvo ter delo rejnikov in rejnic skozi čas močno spremenila.

Kakšen pa je današnji trenutek? Kako se počutijo vsi, ki so vključeni v rejništvo? Kako sodelujejo in se podpirajo?

Vsaka zgodba v rejništvu se začne z odnosom – s toplino, sprejemanjem in pripravljenostjo odpreti vrata otroku, ki potrebuje varnost. Prav odnosi so srce rejništva in nas vsakodnevno opominjajo, da naše delo ni le naloga, temveč poslanstvo. V središču našega delovanja mora vedno ostati otrok. Namestitev v rejništvo zanj pogosto pomeni stres ali celo travmatično izkušnjo, zato je naloga vseh v sistemu, da ga varno in postopno pripeljemo do točke, ko bo rejništvo lahko sprejel kot novo priložnost.

Pri tem imate ključno vlogo rejniki in rejnice, ki otroku nudite vsakodnevno oporo. Da pa lahko to vlogo opravljate dobro, potrebujete tudi sami občutek varnosti, podpore in zaupanja, da delate prav. Enako velja za strokovne delavce centrov za socialno delo – tudi oni potrebujejo strokovno suverenost, dovolj časa, znanja in razbremenjenost administrativnih bremen, da lahko kakovostno opravljajo svoje delo.

Varnost, zaupanje in sodelovanje morajo biti prisotni pri vseh – le tako lahko gradimo kakovosten rejniški sistem. Prav vzpostavljanje takšnega okolja se danes kaže kot ena ključnih nalog rejništva.

Pomemben korak naprej predstavlja novela ZIRD, ki izboljšuje pogoje za izvajanje rejniške dejavnosti. Vendar zakon sam po sebi ne more zagotoviti kakovosti. Resnično vrednost ustvarja sodelovanje – odprto, spoštljivo in strokovno povezovanje vseh, ki soustvarjamo rejništvo: otrok, rejnikov, strokovnih služb, sodišč, drugih institucij in širše družbe. Med nami ne bi smelo biti ovir, hierarhij ali neslišanosti. Prav občutek slišanosti, medsebojnega spoštovanja in skupne odgovornosti je temelj dobrega sistema. Tudi v RDS si prizadevamo za več dialoga, povezovanja in skupnega iskanja rešitev. Na šibke točke sistema opozarjajo tudi nekateri naši članki in ugotovitve raziskovalcev, katerih prispevke objavljamo.

Ob tem se soočamo še z enim velikim izzivom – pomanjkanjem novih rejniških družin. Zato je promocija rejništva izjemno pomembna. Kot skupnost moramo jasno sporočiti, kako dragoceno je to poslanstvo, in aktivno nagovarjati nove ljudi. Pozitivni primeri in predstavitve rejništva v lokalnem okolju ter digitalnih medijih kažejo, da lahko skupaj naredimo več. Opazila sem simpatično zloženko o rejništvu, ki jo je izdal CSD Koroška. Tudi v RDS ves čas skrbimo za promocijo rejništva tako v lokalnih okoljih kot na državni ravni.

Enako pomembno kot pridobivanje novih rejnikov pa je tudi ohranjanje obstoječih družin – da jih podpiramo, spodbujamo in jim stojimo ob strani. Včasih iskren pogovor pomeni več kot še tako dovršeno poročilo.

Pomemben steber kakovostnega rejništva ostaja tudi stalno izobraževanje. Izzivi, s katerimi se srečujemo, zahtevajo znanje, razumevanje in strokovno podporo. V

RDS k temu prispevamo z razvojem različnih oblik izobraževanja, tudi digitalnih, ter z našim glasilom, ki odpira prostor strokovnim in izkustvenim vsebinam.

Naj bo naš skupni cilj ne le izboljševanje pogojev na papirju, temveč gradnja povezanega, podpornega in strokovno močnega okolja, v katerem bo vsak otrok dobil priložnost za varen, stabilen in spodbuden razvoj.

Prijetno branje vam želim!

Vaša urednica, Maksimiljana Mali

Kazalo vsebine:

REJNIŠKO DRUŠTVO SLOVENIJE6

Vsebinsko poročilo 2025 (mag. Darko Krajnc).....	6
19. srečanje rejniških družin na Krasu (Urška Brežnjak).....	21
Pohod v Tamar in Planico (rejnik Boštjan).....	23
Chauffayer – planinski tabor mladih (Robert Douglas Walker).....	24
Poletni terapevtski tabor za otroke in mladostnike iz rejniških družin v Izoli (Tina Puhovski).....	26
S pomočjo digitalizacije smo še poglobili naše povezovanje (Maksimiljana Mali).....	30
Priznanje Fakultete za socialno delo v Ljubljani aktivni članici RDS Maksimiljana Mali (Minka Žiberna)	33
Vtisi iz psihosocialnega tabora za mladostnike Vrbje 2026 (Tina Puhovski).....	34

20 LET REJNIŠKEGA DRUŠTVA SLOVENIJE.....39

20 let Rejniškega društva Slovenije (Jožica Goričan, Minka Žiberna)	39
Jubilejna izdaja Rejniškega glasnika (Sanja Zgonec).....	45
Bojan Perko –prvi predsednik Rejniškega društva Slovenije (Maksimiljana Mali).....	49
Mag. Darko Krajnc – drugi in dolgoletni predsednik Rejniškega društva Slovenije (Maksimiljana Mali).....	54

STROKOVNI ČLANKI61

Stres in izgorelost rejnic in rejnikov (Irena Zajc, univ.dipl.soc.del.).....	61
Supervizija za rejniške starše (dr. Andrej Omulec).....	67
Raziskava Inštituta za socialno varstvo Slovenije o rejništvu (dr. Tamara Narat, Žana Marušič, dr. Urban Boljka).....	70
Praksa v rejništvu (Jure Golob).....	85

IZ ŽIVLJENJA REJNIŠKIH DRUŽIN94

Podeljena priznanja za dolgoletno in uspešno izvajanje rejniške dejavnosti (Maksimiljana Mali).....	94
(Zvezdni) utrinki ob posvetu z naslovom "Kako naj posvojitev sledi potrebam posvojenega otroka?" (Sanja Zgonec).....	103
Prihod deklic v našo družino (Jožica Goričan).....	107
Mama (Žanet).....	112
Dragi ati (Tina).....	113
Kako premagati krivdo in žalost po odpovedi rejniške pogodbe? (P.N.).....	115
Postala sem teta z drugačno zgodbo (Nina Kršič).....	120
Še čakam, da lahko pomagam (Maja Kočevar).....	122
Svet ni enak vsem ljudem (Teja Možina).....	127
Od zakonodaje do življenja: svetle plati in izzivi rejništva (Uroš Rangus).....	128
Elena – ilustratorica in avtorica likovnih del v tokratnem Rejniškem glasniku (Maja, babica in rejnica ter Damijana Bijek).....	135
Slikanica Mamici in očka dva (Irena Končan).....	138
V besedah je moč (Mateja Juvan, Urška Koncilijska, Alja Jurič).....	140
V Lions podružnici Panonke smo spoznavali rejništvo (Mateja Hochstatter).....	142
Minister na obisku v rejniški družini (Maksimiljana Mali).....	144
Moje, žal, neprijetne izkušnje (Janja Ludoviko).....	146

REJNIŠTVO V SVETU.....151

Rejništvo na Švedskem (Maksimiljana Mali).....	151
--	-----

ZGODBE O USPEHU158

Darko Đurić (Maksimiljana Mali)	158
---------------------------------------	-----

VSEBINSKO POROČILO 2025

Rejniško društvo Slovenije deluje že od leta 2006. S svojim programom in projekti si prizadeva doprinesiti k višji kakovosti bivanja otrok, ki so iz matičnih družin premeščeni v rejniške družine. Želi pomagati otrokom, rejniškim družinam, strokovnim delavcem in biološkim staršem, javnosti pa želi približati realno sliko rejništva, razbiti tabuje in ljudem pokazati, da gre za družine, ki opravljajo srčno dejavnost in otrokom nudijo varno zavetje, čustveno toplino in vse, kar potrebujejo v obdobju odraščanja.

Namen Društva je, da izvajamo tiste vsebine, ki jih stroka ne uspe ali ne more izvajati: to so srečanja rejniških družin, psihosocialni tabori za rejniške družine, dodatno izobraževanje za rejnice/rejnike, informiranje in tudi opozarjanje na težave v rejništvu ter posledično vplivanje na sprejem zakonodaje in na nastajanje strokovnih smernic. Društvo daje poudarek tudi pozitivni medijski promociji rejništva, saj rejniških družin v Sloveniji zelo primanjkuje.

Rejniško društvo Slovenije ima s strani Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti pridobljen **status društva, ki deluje v javnem interesu na področju izvajanja družinske politike**.

Tudi v letu 2025 so se Društvu pridružili novi člani, trenutno jih imamo 340.

Glavni cilj Društva je povezati vse udeležene v rejniškem sistemu in jih organizirati v obliki različnih aktivnosti z namenom doseči čim boljšo kakovost izvajanja rejništva.

Uporabniki programa so: otroci iz rejniških družin, rejniki in rejnice s svojimi razširjenimi družinami, strokovni delavci, prostovoljci ter vsi, ki jih rejništvo zanima.

IZVEDENI PROJEKTI V LETU 2025

Izobraževanje za rejniške starše in širšo strokovno javnost

V marcu 2025 smo organizirali izobraževanje za rejniške starše in druge zainteresirane s področja rejništva in družine v Domžalah. Strokovno predavanje je pripravila višja sodnica Frida Burkelc z naslovom: Srečanje rejnika s postopkom na sodišču. To je zelo aktualno področje v rejništvu po sprejetju Družinskega zakonika, ko so se postopki odločanja prenesli na sodišče. Za rejnike je sodelovanje s sodiščem precej stresno, nimajo pravnih znanj in so tudi čustveno vpleteni pri ukrepih in odločitvah,

pomembnih za otroka.

Zato je bilo predavanje sodnice in pogovor z njo zelo pomemben za rejniške starše in tudi strokovne delavce.

Po strokovnem izobraževanju smo izvedli občni zbor, kjer smo pregledali izvedene aktivnosti v minulem letu in planirali delo za naprej.

Rejniški glasnik 2025

V maju smo izdali revijo *Rejniški glasnik* (v letu 2025 je izšla že 59. številka), ki predstavlja pomemben vir informacij za rejnice in rejnike. Hkrati je v Sloveniji edina revija, namenjena področju rejništva – tako otrokom iz rejniških družin kot tudi strokovnim delavcem. Revija je bila natisnjena v 800 izvodih. Prispevke zanje pripravljajo otroci, rejniški starši, strokovni delavci in prostovoljci.

***Rejniški glasnik* lahko prejmejo vse rejniške družine v Sloveniji ter vsi strokovni delavci, zaposleni na centrih za socialno delo. Revija je namenjena tudi širši javnosti.**

Namen in cilji izdaje glasila so:

- izobraževanje,
- informiranje,
- izmenjava izkušenj,
- pozitivna medijska promocija.

Število natisnjenih izvodov je 800, ki so namenjeni rejniškim družinam, strokovnim delavcem, sodnicam, študentom, knjižnicam, občinam, kandidatom za rejništvo in vsem drugim zainteresiranim.

Srečanje rejniških družin 14. 6. 2025 na Krasu

Letos smo se na sončno soboto družili na Krasu, v Dutovljah, kamor nas je povabila naša rejnica Biljana Berginc. Pri lovski koči Godnje je lep prostor sredi gozda, kjer smo podelili zgodbe, se igrali, jedli, uživali ob glasbi. Obiskala sta nas tudi župan in podžupanja občine Sežana, ki sta izrazila zadovoljstvo, da smo prišli v njihove kraje

in nas povabila k nadaljnjemu sodelovanju.

Predsednik Darko je predstavil naše letošnje aktivnosti in spremembe Zakona o rejniški dejavnosti, za katere smo si prizadevali veliko let in smo res zadovoljni, da so bile končno sprejete. Maksa je predstavila novi Rejniški glasnik, ki so ga prejeli udeleženci in ga bomo razdeljevali tudi drugim rejniškim družinam.

Pod strokovnim vodstvom smo si ogledali grad Štanjel in tudi zbor traktorjev v Dutovljah. Hvaležni smo naši gostiteljici Biljani in njeni hčerki, ki sta nam stregli cel dan s kavico, pecivom, bezgovim sokom, golažem, potico in še čim.

Spletni dogodek 17. 6. 2025 ob 19. uri: Kako pomagati otrokom do boljše samopodobe?

PROGRAM

19:00 – Uvodni pozdrav: Mateja A. Kegel, moderatorka dogodka, rejnica

19:05 – Gostujoče predavanje: »Kako graditi samopodobo tam, kjer jo je življenje ranilo?«

Dr. Lidija Bašič Jančar je družinska psihoterapevka Študijsko-raziskovalnega centra za družino, ustanoviteljica Šole za družino ter nosilka programa "Naj noben otrok ne izostane" – takojšnja psihosocialna pomoč za otroke in mladostnike iz ogroženih družin z izjemnim čutom za najranljivejše skupine.

19:25 – Iskrica navdiha: Valentina Tomić je odrasla v rejništvu, danes kot študentka socialnega dela pripoveduje, kaj je njej pomagalo in kaj bi si želela slišati kot otrok. Z nami je delila svojo zgodbo.

19:35 – Odprti krog: vprašanja in odgovori, izmenjava izkušenj

Humanitarni dogodek – Terme Ptuj 21. 6. 2025

Rejniške družine so se tudi letos udeležile humanitarnega dogodka v Termah Ptuj, ki ga že vrsto let pripravlja Radio Tednik Ptuj. Cel dan smo se kopali, igrali, pogovarjali ter uživali na soncu in v senci. Članov RDS je bilo okrog 80, eni so bili prvič, drugi pridejo vsako leto.

V poznem popoldnevu so nas dve uri in pol razveseljevali glasbeniki, in sicer Vili Resnik, skupina Victory, SKaTER, Friški kvintet in Božidar Wolfand Wolf.

Planinsko srečanje rejniških družin 5. 7. 2025

V organizaciji naše rejnice Lučke, ki je »zrihtala« tudi lepo vreme, smo se zbrali pred našimi skakalnicami, se prešteli, okrepčali in podali iz Planice v Tamar. Bili smo raznolika družčina od majhnih do velikih, eni v nahrbtniku, drugi s palicami, z nami so s svojimi repki mahali tudi trije kužki. V Tamarju smo se korajžni podali do slapa Nadiža in izvira

Save Dolinke, nazaj grede pa nas je pričakal član GRS Rateče Planica, ki nam je razložil postopek reševanja in nas predvsem opozoril na previdnost v gorah. Za kosilo smo se okrepčali z zelookusnim ričetom in zavitkom. Ves čas smo odrasli klepetali, otroci so se igrali, vsi pa uživali v prelepi naravi.

Pot nazaj v Planico je hitro minila in korajžni so seveda splezali na vrh velikanke, vsi pa smo si ogledali točko, kjer je Domen Prevc letos poletel do svetovnega rekorda 254,5 metra.

Hvala Lučki, da je s prijatelji Saro Lavtižar, gorskim reševalcem Klavdijem Matjažem, Sašem Tempferjem, članom GRS, organizirala krasno rejniško druženje. Hvala pekarni Karavanke in pekarni Pr' Železnik. V lepi naravi in prijazni družbi smo si nabrali veliko pozitivne energije za poletne dni.

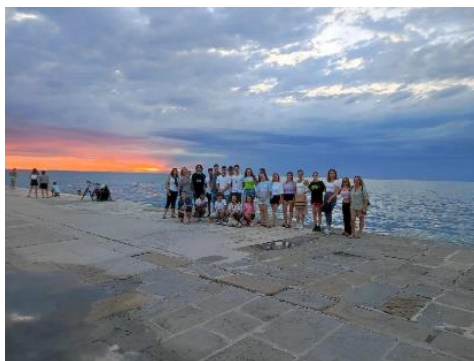
Rejniški tabor za mladostnike, Izola 25.–28. 7. 2025

Tabor za otroke in mladostnike iz rejniških družin je med 25. in 28. julijem potekal v Izoli. Izvajalci tabora so bili študentje Fakultete za uporabne družbene vede s profesorjem Andrejem Omulcem, ki so po taboru zapisali:

"Družili smo se v objemu narave, kjer smo skupaj ustvarjali prostor varnosti, sproščenosti, pristnega stika in iskrenega odnosa. Bivali smo v župniji, kjer smo bili toplo sprejeti, kjer smo lahko začutili domačnost, mir in pripadnost. Ob morju,

v čudovitem okolju, smo skupaj plavalili, se vozili z barko, jedli sladoled, igrali odbojko, balinčke ter druge družabne igre, se smejali, pogovarjali in predvsem bili skupaj. Otrokom smo ponudili nekaj več kot le oddih. Ponudili smo jim občutek sprejetosti, topline, pripadnosti in spoštljivega odnosa, ki jih je opogumljal in povezoval. Vsak trenutek je bil prežet s sočutjem, pozornostjo in srčnostjo. Z odprtim srcem smo jih sprejeli takšne, kot so, in jim omogočili izkušnjo, v kateri so lahko svobodno zadihali. To niso bili le dnevi zabave, temveč dnevi, ki se jih bomo vsi spominjali z globoko hvaležnostjo."

Potovanje mladih v Francijo po programu Erasmus, avgust 2025

V avgustu so se brezplačnega potovanja in druženja mladih, ki ga organizira Erasmus, udeležili tudi trije mladi iz RDS, in sicer Blaž, Gal in Douglas. Potovali so z letalom iz Zagreba v Francijo do Marseilla. Povedali so, da je bil planinski tabor v francoskem kraju Chauffayer dobro organiziran, poln novih zanimivih spoznanj. Na sedemdnevem taboru so bili mladi še iz Francije, Italije, Španije in Armenije, pogovarjali so se v angleščini. Imeli so posebne večerje, kjer je vsaka država skuhala svojo tradicionalno jed. Naši fantje so skuhali ajdove žgance z ocvirki in mlekom

in so jih vsi z veseljem pojedli. Vsak dan so imeli organizirane pohode po okoliških hribih z lokalnimi vodiči.

Fantje pravijo, da je bila izkušnja zelo zanimiva, da so spoznali nove kraje in pridobili nove prijatelje.

Psihosocialni tabori za rejniške družine 11.–13. 4. 2025 in 14.–16. 11. 2025

V letu 2025 smo organizirali dva tridnevna psihosocialna tabora za rejniške družine. Prvi spomladanski tabor smo izvedli aprila, drugega jesenskega pa novembra. Ta srečanja so že tradicionalna in rejniške družine se jih res z veseljem udeležijo, saj veliko pridobijo zase.

Tridnevni srečanja za rejniške družine smo izvedli v Karitasovi Sončni hiši v Portorožu. Na strokovnih taborih izvajamo delavnice in pogovore posebej za otroke iz rejniških družin in posebej za rejniške starše. Otroci delajo na sebi, na krepitvi samozavesti, preko različnih delavnic in socialnih iger, se spoznavajo, razrešujejo stiske in težave, delajo na pozitivni samopodobi. Za mladostnike ustvarjamo varno okolje, da lažje spregovorijo o svojih težavah, dilemah. Prav tako imamo delavnice in skupine za samopomoč za rejniške starše, kjer v skupini sebi enakih govorijo o življenju v rejniški družini, skupaj iščejo rešitve, razrešujejo težave, si pridobivajo znanje in pogum za nadaljnje rejniško življenje. Za otroke iz rejniških družin in za rejniške starše imajo ta srečanja velik pomen predvsem zato, ker so med sebi enakimi, z ljudmi, ki imajo podobne izkušnje in se zato v tej skupini počutijo sprejete, razumljene, varne.

Spletni dogodek 20. 11. 2025 ob 20. uri: Kaj prinaša nova zakonodaja o rejništvu?

Program:

20:00 – Uvodni pozdrav: Mateja A. Kegel, moderatorica dogodka, rejnica

20:05 – Predstavitev novele Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti: Maksimiljana Mali, univ. dipl. soc. del. je dolgoletna delavka v CSD na področju rejništva, aktivna članica RDS, urednica Rejniškega glasnika in do nedavnega

izvajalka usposabljanja in izobraževanja rejniških družin. Kot predstavnica RDS je sodelovala tudi pri nastajanju novele ZIRD.

19:35 – Odprti krog: vprašanja in odgovori, izmenjava izkušenj

Spletni dogodek 16. 12. 2025 ob 20. uri: Izvajanje rejniškega zakona v praksi po novem

Program:

Uvodni pozdrav: Mateja A. Kegel, moderatorica dogodka, rejnica

Pravne novosti Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti, Tanja Cirkvenčič, pravnica.

Predstavitev pravnih sprememb, pojasnila o pravicah, obveznostih in novih postopki ter odgovori na vprašanja udeležencev.

Izvajanje nove zakonodaje v praksi, Marta Tomec, socialna delavka. Predstavila je praktične izzive in priložnosti, opozorila na ključne spremembe ter svetovala, kako ravnati v vsakodnevni situacijah.

Sodelovanje z Rotary klubom Domžale: Služimo, da spreminjamo življenja, 15. 12. 2025

Rotary klub Domžale je v Knjižnici Domžale pripravil predstavitev rejništva, namenjeno širši javnosti.

Na dogodku je sodelovala predstavnica Centra za socialno delo Domžale Marta Tomec in predstavnik

Rejniškega društva Slovenije Darko Krajnc in Maksimiljana Mali ter rejniki in rejnice, ki so skozi osebne izkušnje in strokovne poglede osvetlili pomen rejništva. Dogodek je spodbudil odprt pogovor, razmislek in večje razumevanje rejništva v lokalnem okolju.

Sodelovanje z Rotary klubom Stejerska-Štajermark

Celo Rotary klub Stejerska-Štajermark v letu 2025 izvaja dobrodelno akcijo, s katero pridobiva donacije za rejniške družine v Sloveniji in Avstriji. Naše Društvo je celo sodelovalo v njihovih akcijah in predstavljali smo rejništvo v Sloveniji.

4. decembra je na meji med državama na novem mostu čez Muro blizu Spielfelda Rotary klub podelil donacijo v višini 5.000 evrov za posebne projekte za rejniške otroke v Sloveniji in Avstriji.

Rotarijci so ta denar zbrali na svoji dobrodelni prireditvi ODPRTIH VRAT v avgustu v Leutschachu.

Meje ne delijo, meje združujejo. Še posebej, ko gre za pomembno vprašanje rejniških otrok. Ob predaji smo se dogovorili, da bomo v letu 2026 organizirali dogodek, kjer se bodo srečali in spoznavali slovenski in avstrijski rejniški otroci.

Individualna pomoč, svetovanje in podpora rejniškim družinam

Rejniški starši in otroci se skozi vse leto v stiskah, ob nerešljivih problemih, ko so nemočni in ne vedo, kako ravnati v konkretnih problemih, obračajo po pomoč na naše Društvo preko maila ali telefona. Naši prostovoljci z izkušnjami so jim na razpolago čez celo leto, vsak dan. Pomembno je, da imajo nekoga, komu lahko povejo svoje težave, nekoga, ki mu zaupajo, nekoga, ki jih posluša in razume. Sprejeti travmatiziranega, oškodovanega, zmedenega otroka v svojo družino, živeti z njim 24 ur na dan, mu pomagati, da bo se bo počutil varnega, izpolnjeval šolske obveznosti, razreševati odnose z njegovo matično družino, mu pomagati v stiskah – vse to je zelo odgovorna, zahtevna naloga za rejniške starše. Zato je zelo pomembno, da imajo nekoga, ki jih posluša, sliši, razume, jim svetuje. V teh situacijah je pomoč in podpora našega Društva zelo pomembna. Rejniki na naših srečanjih vedno znova povedo, kako zelo jim je pomembna opora in pomoč Društva, pripadnost in povezanost, ki jo čutijo v Društvu.

Predlogi in pobude za spremembe na področju rejništva v Sloveniji

V Društvu že več let opozarjamo strokovno javnost in pristojno ministrstvo, da so nujno potrebne spremembe na področju rejništva, ki bodo prispevale h kvalitetnejšemu življenju otrok v rejništvu in celotne rejniške družine. V prejšnjih letih smo pripravili naše predloge in pobude, jih predstavili na strokovnem posvetu v Ljubljani, Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter drugi strokovni javnosti. Na pobudo našega Društva je bila imenovana delovna skupina na Ministrstvu, ki je februarja 2023 začela z delom. RDS si je v minulih letih zelo prizadevalo, da bodo naši predlogi za izboljšave rejništva v čim večji meri upoštevani. Tudi v letu 2025 smo z delom nadaljevali v upanju, da bo čim več naših predlogov sprejetih, saj se bo na ta način rejništvo izvajalo bolj uspešno in upamo, da se bo za rejništvo v Sloveniji odločalo več družin.

27. maja 2025 je Državni zbor sprejel Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (ZIRD-C), ki se je začel uporabljati 1. novembra 2025.

Sodelovanje z drugimi institucijami in mediji

Še naprej smo sodelovali z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, s Fakulteto za socialno delo, s centri za socialno delo, z Rotary in Lions klubi in drugimi. Naša članica je članica Strokovnega sveta pri MDDSZ in je tudi v letu 2025 aktivno sodelovala v svetu, kjer si prizadeva, da bi posebno obravnavo namenili tudi rejništvu. Prav tako smo sodelovali z mediji, kjer smo strokovni delavci in rejniške družine predstavljali rejništvo, opozarjali na njegovo poslanstvo in pomembnost v Sloveniji ter pomagali pri pridobivanju novih rejniških družin. Sodelovali smo tudi z različnimi fakultetami in študenti, ki želijo pri nas opravljati študijsko prakso in s področja rejništva napisati diplomsko ali magistrsko nalogo. S sodelovanjem pridobivajo študenti znanja in izkušnje iz rejništva, ki jim bodo lahko pomembno pomagala pri njihovem poklicnem delu.

Maksimiljana Mali je prejemnica nagrade FSD

Ob 70. letnici Fakultete za socialno delo je potekal slavnostni dogodek, na katerem so bile podeljene nagrade, ki jo je prejela tudi naša Maksimiljana Mali.

Mediji:

12. 2. 2025 RTV SLO; Rejništvo: <https://365.rtv slo.si/arhiv/pod-drobnogledom-nagyito-alatt/175105381>

17. 5. 2025 Dnevnik: <https://www.dnevnik.si/novice/slovenija/vec-denarja-in-posluha-za-rejniko-2733026/>

26. 10. 2025 Nedeljski dnevnik: <https://www.dnevnik.si/nedeljski/med-ljudmi/iskrica/plemenita-slovenka-njen-dan-se-zacne-ob-4-15-posvecen-le-pomoci-drugim-2760755/>

13. 11. 2025 Revija Jana: <https://svet24.si/revija/jana/novice/slovenija/sanja-sebastijan-zgonec-rejnika-1860118>

19. 11. 2025 bibaleze.si: <https://www.bibaleze.si/novice/rejnistvo-v-sloveniji-ni-poklic-je-poslanstvo-a-brez-podpore-ne-gre.html>

Uporabniki naših programov v letu 2025:

- Strokovno izobraževanje z naslovom Srečanje rejnika s postopkom na sodišču, Domžale, marec 2025 = 60 udeležencev
- Psihosocialni tabor za rejniške družine, Portorož, april 2025 = 47 udeležencev
- Srečanje rejniških družin, Dutovlje, junij 2025 = 100 udeležencev
- Dogodek v Termah Ptuj, junij 2025 = 95 udeležencev
- Spletno predavanje Kako graditi samopodobo tam, kjer je življenje ranilo, junij 2025 = 39 udeležencev
- Planinski pohod rejniških družin, Tamar in Planica, julij 2025 = 65 udeležencev

- Psihosocialni tabor za mlade iz rejniških družin, Izola, julij 2025 = 26 udeležencev
- Potovanje na tabor mladih prek Erasmus, Francija, avgust 2025 = 3 udeleženci
- Psihosocialni tabor za rejniške družine, Izola, november 2025 = 50 udeležencev
- Spletno izobraževanje o rejniški zakonodaji, november 2025 = 95 udeležencev
- Spletno izobraževanje **Izvajanje rejniškega zakona v praksi po novem**, december 2025 = 80 udeležencev
- Sodelovanje z mediji (Jana, TV, Nedeljski dnevnik, Bibaleze.si idr.) = 6 udeležencev
- Rejniški glasnik = 800 izvodov

Vse aktivnosti v Društvo izvajamo prostovoljno in brezplačno. Skozi celo leto je zelo aktivnih 10 prostovoljcev, ki organiziramo srečanja, izobraževanja, tabore, pripravljamo Rejniški glasnik, objavljamo novosti na spletni strani in FB-ju, se prijavljamo na razpise občin za pridobitev finančnih sredstev, zbiramo donatorska sredstva, sodelujemo z drugimi organizacijami doma in v tujini, sodelujemo s študenti, odgovarjamo na pošto, pomagamo pri reševanju stisk rejniških družin in izvajamo vse ostale naloge, da lahko Društvo deluje in izpolnjuje zastavljene cilje.

REJNIŠKO DRUŠTVO SLOVENIJE

predsednik društva mag. Darko Krajnc

19. SREČANJE REJNIŠKIH DRUŽIN NA KRASU

»Na Krasu je krasno - / nikdar ni prežgodaj, / nikdar ni prekasno: / vse je zmeraj o pravem času, / na Krasu.« (Miroslav Košuta)

In res je bilo tako – ob pravem, poletnem času. V soboto, 14. junija 2025, smo se rejniške družine z vseh koncev Slovenije skupaj s predstavniki Rejniškega društva Slovenija zbrali v osrčju Krasa, v Dutovljah. V mirnem okolju, obdanem z borovci, pri Lovski koči Godnje smo se razveselili ponovnega snidenja. Beseda je dala besedo in ob prijetnem druženju ter okrepčilu smo z zanimanjem prelistali novo številko Rejniškega glasnika. Otroci in mladi so se povezali skozi igro in kmalu smo bili pripravljeni na nove dogodivščine. Z osebnimi avtomobili smo se odpeljali proti najstarejšemu naselju na Krasu – Štanjelu. Ob vznožju grajskega hriba nas je pričakal turistični vodnik, ki nam je s svojim bogatim znanjem o tem kraškem biseru, pričaral nepozabno doživetje. Štanjel je bil zaradi svoje prometno-geografske in strateške razgledne lege pomemben že od železne dobe dalje. V rimski dobi je doživel razcvet, naselje se je širilo proti vrhu hriba Turn. V 15. stoletju je bil zaradi nevarnosti turških vpadov zavarovan z obzidjem. Srednjeveška vasica nas je očarala z grajskim kompleksom, utrjenimi kamnitimi uličicami in obrambnimi stolpi. V sredini vasi se ponosno dviguje cerkev sv. Danijela z limonastim zvonikom, po tem zavetniku je Štanjel dobil svoje ime. Sprehod po vasi nam je razkril še številne druge arhitekturne bisere – od v gručo stisnjenih kamnitih hiš do štanjelskega vodnjaka z romansko Kraško hišo, ki predstavlja glavno stičišče v vasi. Za konec smo obiskali še Ferrarijev vrt, ki ga je med obema svetovnima vojnama zasnoval arhitekt in župan Maks Fabiani. Vrt s fontano, zbiralnikom vode z mostom in otočkom ter razglednim paviljonom nam je bil v navdih za marsikatero fotografijo.

Spoznali smo tudi star običaj spletanja venčkov sv. Ivana, ki goduje 24. junija. Venčke ob kresnem večeru obešajo na vrata domov, kjer visijo vse leto. Ta navada, ki izhaja iz daljnih časov, temelji na verovanju v posebno moč nabranih rastlin, ki naj bi ljudi in domove varovale pred nesrečami. Venčki, skrbno izdelani iz poljskega cvetja, so pritegnili našo pozornost, najpomembnejša rastlina pa je rumena cvetlica – homulica oziroma rumeni križci, kot jo imenujejo na Krasu.

Po ogledu Štanjela nas je pri lovski koči pričakalo kosilo ter sladke dobrote izpod marljivih rok rejnice Biljane Berginc iz Dutovelj, ki je bila vodja celotnega dogodka. Druženje se je nadaljevalo ob živi glasbi, pogovorih in družabnih igrah z otroki. Obiskal nas je sežanski župan Andrej Sila, ki nam je izrekel dobrodošlico na Krasu tudi ob prihodnjih dogodkih ter se nam zahvalil za srčno poslanstvo, ki ga opravljamo. Sledil je nagovor predsednika Rejniškega društva Slovenije Darka Kranjca ter aktivnih prostovoljk Društva Maksimilijane Mali in Minke Žiberna. Z navdušenjem smo govornikom zaploskali ob predstavitvi vseh prizadevanj Društva za spremembo Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti in ob nedavni razglasitvi sprememb v Državnem zboru. Le povezani smo močni – in tako spreminjamo na boljše življenja rejniških otrok ter širimo dober glas o rejništvu v družbi. Iskrena zahvala vsem, ki ste organizirali in na različne načine pripomogli, da je bilo 19. Srečanje rejniških družin na Krasu preprosto – krasno.

Urška Brežnjak, rejnica

POHOD V TAMAR IN PLANICO

V soboto, 5. julija 2025, smo se rejniške družine srečale v Planici. Že ob prihodu nas je pričakal čudovit pogled na skakalnice, kjer se odvija svetovno prvenstvo v smučarskih poletih. Za našo družino je to bilo lepo doživetje, kajti prvič smo se srečali iz oči v oči s planiško velikanko. Ob prihodu na dogovorjeno mesto sta nas pričakali ga. Minka in naša organizatorka ga. Lučka in pogostili s prigrizki in pijačo.

Ko smo se vsi zbrali, smo se z nahrbtniki in dobro voljo odpravili proti koči v Tamarju. Med potjo in prijetnim kramljanjem smo občudovali vrhove naših gora in čudovito naravo. Po slabi uri hoje smo prispeli do kočje gorske reševalne službe. Tam so nas pogostili s toplo malico. Gorski reševalec nam je izčrpno predstavil njihovo delo in poslanstvo. Bili smo začudeni, da je to prostovoljno delo in da hodijo tudi po štiri ure ali več do poškodovanca in ga nato nesejo nazaj, če je to potrebno. Otroci so se prijetno družili in igrali, medtem ko smo odrasli kramljali in si izmenjavali izkušnje. Nato smo se odpravili tudi do slapa Nadiža. Pot je bila kar strma in nekateri smo zadihani prišli do vrha, kjer nas je čakal prelep razgled na dolino. Po določenem času prijetnega druženja smo se dogovorili, da se počasi vrnemo nazaj pod planiško velikanko. Med potjo so se otroci igrali z metulji, ki so nam vso pot delali družbo. Odrasli pa smo že težkih nog stopali za njimi.

Čisto na koncu smo se tisti najbolj pogumni odpravili peš še na sam vrh planiške velikanke in pogled z nje je bil vreden vsega truda, ki smo ga vložili pri vzpenjanju nanjo. Obenem vsa čast našim skakalcem, ki imajo toliko poguma, da si upajo poleteti s takšne višine in čestitke našemu Domnu Prevcu za svetovni rekord za najdaljši skok. Zahvaljujemo se vsem organizatorjem za tako lepo izkušnjo ter dobro in prijetno druženje, ki ga bomo še dolgo nosili v sebi.

Rejnik Boštjan

CHAUFFAYER- PLANINSKI TABOR MLADIH

Avgusta 2025 sem se s prijateljema Blažem in Galom iz Rejniškega društva Slovenije udeležil planinskega tabora v francoskem kraju Chauffayer. Potovali smo iz letalom iz Zagreba do Marseilla v Franciji. Nisem točno vedel, kaj pričakovati, saj je bil tabor organiziran v okviru Erasmus, kar je pomenilo, da bodo tam tudi mladi iz različnih držav Evrope. Na začetku sem bil malo nervozen, ker nisem vedel, če se bomo dobro ujeli, ampak je bilo res noro dobra izkušnja.

Na taboru smo bili mladi iz Francije, Italije, Španije in celo iz Armenije. Prvi večer smo imeli "spoznavni večer", kjer smo igrali razne igre in se predstavili. Hitro sem se spoprijateljil z Valerjem iz Francije in Manvelom iz Armenije. Oba sta bila tudi navdušena pohodnika, tako da smo se naslednje dni veliko družili.

Vsak dan smo imeli organizirane pohode po okoliških hribih. Vzpenjali smo se po ozkih poteh, hodili mimo slapov in travnikov polnih cvetja. Eden od najlepših pohodov je bil na planoto, od koder je bil razgled na celotno dolino, videl se je celo naš tabor. Tam smo sedeli, jedli sendviče in se pogovarjali o vsem mogočem – o tem, kako je šola v drugih državah, kaj radi počnemo v prostem času.

Na pohodih sta nas vodila lokalna vodiča, ki sta nas izvrstno poučila o okolju, varstvu narave in reševanju v gorah. Imeli smo tudi posebne večerje, saj je vsaka država skuhala svojo tradicionalno jed. Mi smo skuhali ajdove žgance s kislim mlekom in ocvirki, katerih smo se najedli prav vsi, tudi kuhar, ki je pohvalil naše kuharske zmožnosti.

V sedmih dneh sem spoznal ogromno novih ljudi in se naučil nekaj novih besed v španščini in francoščini. Proti koncu smo si še vsi izmenjali naša socialna omrežja, preko katerih smo še vedno v stikih. Chauffayer mi bo za vedno ostal v spominu kot kraj, kjer sem prvič zares začutil, kako lepo je biti del Evrope.

Tabor se mi je zdel zelo zanimiv. Bila je dobra izkušnja, saj smo se pogovarjali lahko le v angleščini, saj je bil to edin jezik, ki smo ga govorili čisto vsi.

Robert Douglas Walker

POLETNI TERAPEVTSKI TABOR ZA OTROKE IN MLADOSTNIKE IZ REJNIŠKIH DRUŽIN V IZOLI

Od **25. do 28. julija 2025** je v **Izoli** potekal poletni terapevtski tabor za otroke in mladostnike iz rejniških družin. Izveden je bil v prostorih **župnije**, kjer smo spali v zgornji zelo prostorni mansardi. Ta prostor je postal tudi osrednje mesto za druženje, skupinske pogovore, igre, ples in sprostitev v času poslabšanja vremena.

V eni izmed dveh učilnic, tik ob kuhinji, je bila urejena **jedilnica**, kjer smo skupaj preživljali čas ob obrokih. Kuhanje in pospravljanje je potekalo izmenjujoče, pri čemer so sodelovali tudi otroci in mladostniki. Obroki so tako postali več kot le prehrana; pomenili so sodelovanje, občutek skupnosti in priložnost, da se vsakdo počuti pomembnega pri skupnem življenju.

Strokovno vodenje in supervizijo tabora je prevzel **prof. dr. Andrej Omulec**, koordinacijo dogajanja pa **Tina Puhovski**. Pri izvedbi so sodelovale tudi moje kolegice iz **magistrskega študija psihosocialnega svetovanja na Fakulteti za uporabne družbene študije v Novi Gorici**: Maja Benedičič, Iva Jurišega, Tamara Kunej, Patricija Reher, Rebeka Jajalo, Maša Krkovič in Laura Pevc. Skupaj nas je bilo **26 oseb**, od tega **17 otrok in mladostnikov** ter devet spremljevalcev.

Program tabora je bil raznolik in živahen. Otroci in mladostniki so v morju plavali, se vozili z barko, igrali odbojko, badminton in balinčke, se sladkali s sladoledom ter uživali v različnih družabnih igrah. Veliko časa smo preživeli na **sprehodih**, kjer je bilo dovolj prostora za pogovor, sprostitev in povezovanje. V večernih urah smo uživali ob zvokih **kitare**, pri **branju pravljic** in ob **poslušanju pomirjujoče glasbe**, kar je ustvarilo občutek miru in domačnosti. Pomemben poudarek je bil namenjen tudi **psihosocialni podpori**, saj so otroci in mladostniki imeli možnost individualnih in skupinskih pogovorov v varnem

in sprejemajočem okolju. Poseben pomen je imela **dinamika odnosov**, kjer je bilo za vse nas pomembno spoznavanje sebe in drugih.

Vsak večer smo študentke sodelovale pri **refleksiji dneva**, ki je potekala pod strokovnim vodstvom našega profesorja in supervizorja **dr. Andreja Omulca**. Refleksije so bile dragocen del tabora, saj so nam nudile vpogled v dogajanje, omogočale **osebno rast** in hkrati krepile naše strokovne kompetence.

Tabor v Izoli je bil več kot le nekaj dni ob morju. Otroci in mladostniki so začutili toplino, domačnost in pripadnost, skupaj s kolegicami pa smo ob njih odkrивale moč sočutja, empatije, povezanosti in iskrenih odnosov. Nastala je izkušnja, ki nam bo vsem ostala v lepem spominu.

Tina Puhovski

REFLEKSIJE (V nadaljevanju so zapisi, ki odražajo izkušnjo in doživljanje nekaterih študentk.)

IVA JURIŠEGA

Sama sem se prvič udeležila tabora v taki obliki. Iskreno, nisem vedela, v kaj se podajam – kako bo potekalo, kakšna bo dinamika, ali nas bodo otroci sprejeli ... Na koncu so bili ti trije dnevi

»prečudovit kaos«, ki je trajal mnogo prekratko. Kljub začetni negotovosti sem hitro začutila, kako močna je energija skupine, ko vsak posameznik prispeva del sebe v skupno izkušnjo.

Vsak nasmeh, objem, iskrica v očeh in iskrena beseda so bili dokaz, da smo skupaj ustvarjali nekaj dragocenega. Otroci so nas sprejeli brez zadržkov, s svojo odprtostjo in pristnostjo pa so nas naučili, kako pomembno je preprosto biti prisoten in poslušati. Bilo je nešteto majhnih trenutkov, ki so skupaj stkali

tisti občutek povezanosti, zaradi katerega sem se domov vrnila polna hvaležnosti, navdiha ter občudovanja njihove moči in poguma.

Kot nova udeleženka sem se tabora udeležila z odprtostjo in željo, da otrokom ponudimo varno, spodbudno in toplo okolje. Kljub temu sem bila pretresena nad dejstvom, da so nekateri otroci na tabor prišli s strahom pred svojimi rejniškimi starši. Še bolj zaskrbljujoče je bilo, da so nekateri rejniki na tabor prišli neprimerno, z intenzivno in vsiljivo energijo, ki je povzročila dodatno napetost ter ogrozila občutek varnosti otrok in ravnotežje v skupini.

Takšne situacije ne bi smele postati del izkušnje, ki naj bi bila otrokom v oporo in oddih. Zato menim, da je nujno, da Društvo začne sistematično preverjati in spremljati delo rejnikov – ne le v formalnem smislu, temveč tudi glede njihovega dejanskega odnosa, komunikacijskih veščin in sposobnosti obvladovanja lastnih čustev. Izobraževanja, ki so bila namenjena njim, so očitno v nekaterih primerih ostala neizkoriščena. Osebnе stiske, nerazrešeni konflikti in lastni strahovi rejnikov ne smejo postati breme otrok.

Če želimo, da tabor ohrani svoj terapevtski značaj, moramo jasno postaviti meje in zaščititi prostor pred vplivi, ki so škodljivi za otroke. Otroci si zaslužijo, da se jim omogoči okolje, kjer so brezpogojno sprejeti, zaščiteni in slišani – brez strahu, da bodo ponovno izpostavljeni negativnim vzorcem iz svojega vsakdana.

MAJA BENEDIČIČ

Najprej bi se rada zahvalila Rejniškemu društvu Slovenije za opravljanje tako plemenitega dela. Hkrati si veliko zahvalo zasluži naša Tina, ki je opravila veliko vidnega in nevidnega dela z vso organizacijo in koordinacijo tabora. Hvala tudi profesorju Andreju za njegov zagon in potrebne usmeritve tekom tabora.

Udeležila sem se ga prvič, prav tako sem imela prvič stik z otroki iz rejniških družin. Pred začetkom tabora sem brez pričakovanj ali načrtov odprla srce otrokom in ti so me zelo presenetili s svojo mirnostjo, prijaznostjo, iskrenimi očmi in bontonom. Z nekaterimi smo hitro navezali iskren stik, z nekaterimi malo kasneje. Otroke sem čutila kot zelo odrasle in modre ter kot prave zmagovalce. Verjamem, da so otroci preživeli lep čas na obali in odšli domov napolnjeni z dobro energijo, potrebno za nadaljnje korake na svoji poti.

PATRICIJA REHER

Sodelovanje na taboru z rejniškimi otroki mi je bilo izjemno dragocena in lepa izkušnja. V treh dneh, ki sem jih preživela z njimi, sem začutila njihovo odprtost, toplino in iskrenost.

Vsak otrok/mladostnik je nosil svojo zgodbo in svoj način, kako navezuje stik – in prav vsak je v meni pustil sled.

Vzdušje na taboru je bilo prijetno, sproščeno in varno, kar je omogočilo, da so se otroci lahko izrazili, povezovali in uživali v skupnih dejavnostih. V vseh trenutkih, tako pri igri kot v vsakodnevnih pogovorih, sem občudovala njihovo iskrenost, nežnost in pogum.

Zame osebno je bila to izkušnja, ki me je globoko nagovorila. Otroci so bili resnično čudoviti – s svojo edinstvenostjo, humorjem, ustvarjalnostjo in ranljivostjo. Ob njih sem se učila potrpežljivosti, pristnosti in moči majhnih, vsakdanjih trenutkov.

Vesela sem in hvaležna, da sem lahko bila del te zgodbe. Odšla sem s polnim srcem.

S POMOČJO DIGITALIZACIJE SMO ŠE POGLOBILI NAŠE POVEZOVANJE

S prihodom mlajših članic in članov v Rejniško društvo Slovenije so prišle tudi nove ideje. Ena izmed rejníc je predlagala, da bi lahko v Društvu v večji meri izkoristili možnost digitalne komunikacije. Res je, da starejši in tudi mnogi mlajši bolj prisegamo na žive medsebojne odnose, ki nas bogatijo in v resnici dajejo osnovo za dobro medsebojno komunikacijo, vendar si glede na to, da smo vseslovensko Društvo, z digitalnimi možnostmi lahko zelo pomagamo pri našem povezovanju in doseganju večjega števila naših članov ter uresničevanju tudi temeljnih ciljev Društva.

Tako smo v letu 2025 začeli s poskusnim uvajanjem rednih zoom srečanj, in sicer v večernem času, ko se življenje v rejniških družinah umiri in imajo rejnice in rejniki čas prisluhniti kakšnemu predavanju ali novosti s področja rejništva. Moderiranje teh srečanj je prevzela rejnica in članica RDS Mateja Kegelj, ki je tudi profesionalna organizatorka dogodkov in nam je pri tem delu v Društvu v veliko pomoč. Prvo zoom srečanje, na katerem je bila predstavljena možnost Erasmus izmenjav za dijake in študente, je bilo slabše obiskano, vendar pa so se iz teh informacij razvila druženja in varno popotništvo naših mladih, o katerem poročamo v enem od člankov v tokratnem RG. V Društvu nismo obupali in smo pri nadaljnjih srečanjih vztrajali. V novembru 2025 smo predstavili novelo Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti in takrat je bila rekordna udeležba slušateljev (okrog 100). Od takrat dalje je ostalo število udeležencev dokaj visoko in uspešno nadaljujemo s temi oblikami srečevanja, ki so predvsem izobraževalno naravnana in so tudi možnost za izmenjavo mnenj in iskanje rešitev. Predstavljenih je bilo že vrsto tem tako v povezavi z novo zakonodajo in njenim izvajanjem kot strokovno vsebinskih, ki naj bi bile v pomoč rejnikom pri skrbi za otroke (kako pomagati otroku do boljše samopodobe, pomoč otroku z disleksijo, supervizija, razvoj kompleksne travme pri otrocih v rejništvu – 1. In 2. del).

V RDS smo zaključili, da se je ta način komunikacije usidral in so zoom srečanja dobro izkoriščena možnost povezovanja in učenja. Načrtujemo, da bomo s srečanji nadaljevali enkrat mesečno v večernih urah – razen v poletnih mesecih. Vabilo na dogodek dobijo vsi člani Rejniškega društva Slovenije, informacija o dogodku pa se objavlja tudi na spletni in Facebook strani RDS. Na zoom srečanje se je potrebno obvezno prijaviti, da boste povabljeni na dogodek. Vabljeni!

Vabimo vse predstavnike rejniških družin, da na naše Društvo posredujete tudi želje glede tematik, za katere želite, da se jih obravnava na teh dogodkih.

Digitalno tehniko so dobro izkoristili tudi zaposleni rejniki in rejnice, ki imajo nekoliko specifične probleme, so pa zanje bistvenega pomena, da lahko izvajajo rejništvo. Število zaposlenih rejnikov s poklicno kariero narašča in pomembno je, da so slišani ter da se rešujejo tudi njihove stiske in se jim omogoči ustrezne pogoje pri skrbi za otroka. Tudi oni so se že povezali preko »zoom srečanj« in kot največji problem izpostavili usklajevanje skrbi za otroka in svoje delovne obveze. Menijo, da bi njim kot rejnikom bilo potrebno zakonsko omogočiti pavico do »spremljanja otroka« kot pravno kategorijo. To pomeni, da spremljanje otroka oziroma urejanje različnih obvez za otroka ni njihova osebna zadeva, temveč bi jim zakon to odsotnost omogočil v imenu izvajanja aktivnosti za rejniškega otroka. Trenutno morajo ti rejniki za vse večinoma dopoldanske obveznosti koristiti lastni dopust. Večina teh obveznosti z otrokom namreč nastaja v času njihovih službenih obvez. Izpostavili so še vrsto drugih zakonskih težav v smislu urejanja pooblastil, starševskega dopusta, bolniške in drugih pravic za oba člana rejniške družine ipd. Zaposleni rejniki so organizirali svojo sekcijo in izvolili tudi vodjo ter se dogovorili za sodelovanje preko zaprte mail-ing liste. Zaposleni rejniki vabljeni, da se pridružite tem srečanjem. Morda boste dobili kakšen odgovor oziroma boste rejniki skupaj iskali možnosti za boljše pogoje rejniškega dela.

RDS je posodobilo svojo spletno stran in Facebook ter bolj živahno deluje na obeh. Oba portala sta namenjena tako informiranju kot pozitivni promociji rejniške dejavnosti.

Zapisala: Maksimiljana Mali

Elena, 8 let

PRIZNANJE FAKULTETE ZA SOCIALNO DELO V LJUBLJANI AKTIVNI ČLANICI RDS MAKSIMILJANI MALI

Fakulteta za socialno delo v Ljubljani je letos praznovala 70 let obstoja. Ob tej priložnosti je organizirala vrsto dogodkov ter podelila tudi priznanja zaslužnim profesorjem in socialnim delavcem v praksi. Med dobitniki priznanj je bila tudi članica Rejniškega društva Slovenije **Maksimiljana Mali**, ki je prejela priznanje za dolgoletno uspešno delo na področju socialnega dela, kot mentorica premnogih študentov na praksi in socialnih delavcev začetnikov, avtorica strokovnih člankov, vrsto let urednica Rejniškega glasnika, sodelavka pri nastajanju strokovnih smernic v socialnem varstvu in po upokojitvi

aktivna članica v Rejniškem društvu Slovenije in lokalnem društvu Jesenski cvet Domžale.

Priznanje je bilo podeljeno na slavnostni seji senata profesorjev FSD 15. decembra 2025 na Fakulteti za socialno delo v Ljubljani.

Minka Žiberna

VTISI IZ PSIHOSOCIALNEGA TABORA ZA MLADOSTNIKE VRBJE 2026

V času prvomajskih počitnic smo v okviru Rejniškega društva Slovenije v sodelovanju s Fakulteto za uporabne družbene študije izvedli psihosocialni tabor za mladostnike v Vrblju, ki je potekal od 24. 4. do 28. 4. 2026. Na taboru je sodelovalo 11 mladostnikov in 7 študentk. Večina mladostnikov je prispela samostojno z vlakom ali avtobusom, kjer smo jih sprejeli, ob zaključku tabora pa tudi pospremili na pot domov. Nekatere so pripeljali rejniki.

Organizacija in program

Pri izvedbi je sodelovalo 6 študentk dodiplomskega študija psihosocialne pomoči (Inti Kovačič, Lara Čebulj, Karolina Magister, Ella Kaltak, Nika Zadnikar in Mateja Juvan), od katerih jih je 5 izvajalo delavnice v okviru projektne naloge, iz katere bodo razvile priročnik za mlade, ki ga bodo prav tako vključile v okolje rejništva.

Tabor je vodila Tina Puhovski (magistrski študij psihosocialnega svetovanja), strokovni proces pa je potekal pod mentorstvom in supervizijo dr. Andreja Omulca.

Izvedba tabora je bila omogočena s finančno podporo kolektiva Fakultete za uporabne družbene študije, prostovoljnih donatorjev, Tine Puhovski z blagovno znamko Extreme Intimo ter podjetja BTC Ljubljana. Dodatna sredstva so študentke FUDŠ zbrale s prostovoljnimi prispevki, tudi s pomočjo donacije plišastih igrač, prav tako pod vodstvom Tine Puhovski.

Program je potekal po strukturiranem dnevnem ritmu z dvema delavnicama dnevno (90 minut), usmerjenima v regulacijo čustev, samopomoč in razumevanje notranjega doživljanja.

Obravnavane teme so bile:

spoznavanje in prepoznavanje čustev

soočanje s čustvi

možgani in čustva

travma

obrambni mehanizmi

čustva v odnosih

Študentke so poleg delavnic izvajale tudi razbremenilne pogovore z mladostniki.

Skupnostno življenje in dejavnosti

Pomemben del tabora je bilo skupno bivanje. Z mladostniki smo skupaj kuhali, pripravljali sladice ter skrbeli za red in čistočo prostorov, kar je krepilo občutek odgovornosti in pripadnosti. Dnevi so bili prepleteni tudi z neformalnimi dejavnostmi: sprehodi, družabne igre, kartanje, badminton, poslušanje glasbe ter večerni kres, kjer so nekateri mladostniki tudi zapeli in zaplesali. Odpravili smo se tudi na voden pohod z ogledom Ribnika Vrbje.

Vodenje, podpora in raziskovalni del

V okviru vodenja tabora sem izvajala skupinske pogovore in intervizijo ter nudila strokovno podporo študentkam. Ob tem sem imela tudi individualne pogovore s študentkami in nekaterimi mladostniki, ki so potrebovali dodatno podporo. V sklopu tabora smo izvajale raziskovalne intervjuje in projektno nalogo, v kateri smo spremljale počutje mladostnikov. S tem smo želele

mladostnike opolnomočiti za regulacijo čustev in jih opremiti z veščinami za samopomoč.

Vtisi mladostnikov

»Super je bilo, hvala vam za vse lepe trenutke, ko smo bili skupaj.«

»Na tem taboru mi je bilo všeč kurjenje kresa, pripravljanje testa za pico in peko palačink.«

»Boljše, kot sem pričakoval, zelo so mi bile všeč delavnice.«

»Zelo lepo, čustveno, hvala za vse.«

In še nekaj vtisov študentk

»Prispeli smo v nov prostor – skoraj kot v drugo časovno dimenzijo, kjer so prevladovala občutja empatije, topline, sprejemanja, povezovanja in sodelovanja. Kot pri sestavljanju: raztreseni delčki sprva delujejo kot kaos, a se z vztrajnostjo, potrpežljivostjo ter podporo pri regulaciji čustev začnejo postopoma povezovati. Ob pravih in pravočasnih intervencijah nastaja okvir, v katerem vsak posameznik lahko najde svoje mesto. Iz neznanega se počasi oblikuje smiselna celota.«

»Tabor je bil izkušnja, v kateri so se prepletali strokovno delo, osebna rast in pristna človeška povezanost. Ključno vlogo pri tem je imela tudi stalna podpora mentorja dr. Andreja Omulca, ki je s strokovnim usmerjanjem in zaupanjem pomembno prispeval k varnemu in kakovostnemu poteku tabora. Ob zaključku pa smo pod njegovim vodenjem imeli še supervizijsko srečanje.«

»Skupaj smo ustvarili prostor, v katerem so se lahko razvijali tako mladostniki kot tudi mi kot bodoči strokovnjaki. Ta izkušnja nas je opomnila, da spremembe ne nastajajo v velikih besedah, temveč v varnih odnosih, kjer si

posameznik lahko dovoli biti to, kar je – in prav v teh iskrenih trenutkih se pokaže, koliko lahko pomeni, ko je nekdo zares viden, slišan in sprejet.«

»Vrbje 2026 ni bil le tabor. Ni bil le nekaj dni aktivnosti, druženja in skupno preživetega časa. Bil je izkušnja, ki je preseгла vse, kar smo si predstavljale. Bil je prostor, kjer so se srečali pogum, ranljivost, iskrenost in ljubezen. Prostor, kjer so se rušili zidovi, odpirala srca in nastajale vezi, ki jih je težko opisati z besedami. Nekatere stvari lahko namreč razumeš šele takrat, ko jih zares doživiš – in ta tabor je bil točno to: nekaj, kar je bilo treba začutiti in doživeti.«

»Na tabor smo prišle pripravljene. S seboj smo prinesle ideje, načrte, delavnice, zapiske in iskreno željo, da mladostnikom ponudimo nekaj lepega, varnega in dragocenega. Mislile smo, da prihajamo dati svoj čas, znanje in podporo. Verjele smo, da bomo me tiste, ki bomo pomagale, spodbujale in usmerjale. A zelo hitro smo spoznale, da bomo tudi me prejele veliko več, kot smo kadarkoli pričakovale.«

»Vsak mladostnik je bil zgodba zase. Vsak poseben. Vsak dragocen. In vsak nas je nečesa naučil. Ob njih smo rasle tudi me. Prišle smo z željo, da damo nekaj sebe, odšle pa z občutkom, da smo prejele neizmerno več. Na taboru smo občutile nekaj, kar v vsakdanjem svetu pogosto manjka – pristno povezanost. Občutek, da si viden, slišan, da nekam pripadaš, da ti ni treba biti nič drugega kot to, kar si. In prav v tem je bila največja moč tega tabora. Najtežji del je bilo slovo. Zdelo se je, kot da je vse minilo prehitro, kot da je nekaj tako lepega trajalo mnogo premalo časa.«

»Tabor Vrbje 2026 je pustil sled v vseh nas. Ni spremenil le nekaj dni, ampak tudi naše poglede, občutke in srca. Pokazal nam je, koliko moči, dobrote in svetlobe je v mladostnikih. Pokazal nam je tudi, da je včasih največji dar, ki ga lahko nekomu podariš, preprosto to, da si ob njem.

Če bi morale ta tabor opisati z eno mislijo, bi zapisale: »Včasih gremo na pot, da bi pomagali drugim, na koncu pa ugotovimo, da so prav oni spremenili nas.««

Lara, Karolina, Inti, Ella, Nika

Članek oblikovala: Tina Puhovski

20 LET REJNIŠKEGA DRUŠTVA SLOVENIJE

*Ko se svet nekoga zruši, ko ostane sam s skrbmi,
ko ga reže strah v duši, ko v tišini onemi,
takrat ponudi mu bližino, mu kaj lepega povej.
Podari mu upanje, toplino, pomagaj mu naprej.
Ni na svetu lepšega namena, kot biti človek do ljudi.
Ne rabiš niti vedeti imena,
prijaznost najde vse, kar žalost izgubi.*

Minilo je že dvajset let, odkar smo se v Mariboru zbrale rejnice iz širšega območja Slovenije, ki živimo in delamo po načelu, kot pravi zgornja pesem. Ni lepšega namena, kot nuditi komu varno in toplo zavetje, še posebej nemočnim, ranjenim otrokom.

Kako in od kod ideja za ustanovitev Rejniškega društva Slovenije, saj je v Mariboru že več kot 10 let uspešno deloval Klub rejniških družin, pa tudi v drugih krajih je bilo nekaj rejniških društev.

Nepričakovano je socialno delavko Minko Žiberna poklical gospod Bojan Perko iz Brežic. Povedal je, da je živel v rejniški družini in želi, da bi ustanovili

vseslovensko rejniško društvo z namenom, da bi skupaj delali lepe, pozitivne rejniške zgodbe. V tistem času se je v Sloveniji govorilo in pisalo veliko negativnega o rejništvu, nekateri posamezniki in skupine so želeli rejništvo kar ukiniti in otroke namestiti v zavode.

Pobuda g. Bojana in pripravljenost ge. Minke sta povezala rejnike in rejnice v slovenskem prostoru in smo v Mariboru ustanovili Rejniško društvo Slovenije z namenom, da povežemo vse slovenske rejniške družine in si prizadevamo za čim kvalitetnejše rejništvo ter da skupaj ustvarimo lepe rejniške zgodbe, prepričani, da je za otroke, ki ne morejo živeti s svojimi starši, najboljša rešitev življenje v kvalitetni rejniški družini.

Ko sedaj pogledamo nazaj na prehojeno pot, vidimo, da smo bili v teh letih zelo aktivni.

Vsako leto smo organizirali v juniju srečanje vseh rejniških družin iz celotne Slovenije. Prvih deset let so bila srečanja v Razkrižju, kjer bila glavna pobudnica in organizatorka rejnica Tanja Ferlin. Tam smo se prijazno družili v velikem šotoru, imeli živo glasbo, s svojim obiskom so nas razveselili mnogi znani glasbeniki. Bilo je veliko iger za otroke, zabaval nas čarovnik, ogledali smo si predstavo o tem, kako so živeli v pradavnini, pogledali Ivanov izvir zdravja in osvežitve, uživali smo v naravi in tudi domači hrani.

Zadnjih deset let pa imamo rejniška srečanja v različnih krajih Slovenije, od Lendave do Maribora, Savinjske doline, Domžal, Kamniške Bistrice in Krasa. Na srečanjih spoznavamo krajevne znamenitosti, imamo kulturni program, otroci se igrajo in tekmujejo v različnih igrah, se med seboj spoznavajo. Rejniški starši se veliko pogovarjamo, izmenjujemo izkušnje, mnenja. Pri izvedbi srečanja aktivno pomagajo tudi rejnice s tistega področja. Udeležba na srečanjih je bila vedno velika – okrog 100 pa tudi do 200 članov rejniških družin.

Srečanja so tista druženja, ko lahko vidimo, kako velika skupina smo, kako smo povezani med seboj, ne počutimo se sami. Najbolj pomemben cilj teh srečanj pa je, da tudi otroci vidijo, da niso samo oni v posebni situaciji, ko so morali zapustiti svojo biološko družino. Tudi otroci se spoznavajo in pogovarjajo o svoji izkušnji življenja. Rejniki se lahko med seboj pogovorijo o svojem delu. Druženje je tudi edinstvena priložnost za pozitivno medijsko promocijo in možnost predstavnikom stroke socialnega dela in politike, da поблиže spoznajo rejništvo. Na enem od teh taborov nas je obiskala tudi predsednica države gospa Nataša Pirc Musar.

Vsako leto smo organizirali dva psihosocialna tabora za rejniške družine in tudi za mlade v rejništvu. Ti tabori so se odvijali v Vrbju, v Portorožu, tudi v Fiesi, začeli pa smo tudi s taborom mladih v Prekmurju. Na taboru čas preživimo zelo intenzivno in delovno, dovolj možnosti pa je tudi za zabavo in prosti čas. Delavnice so organizirane tako za rejnike kot mladostnike in vsi imajo priložnost spregovoriti o svojih dilemah, stiskah, predlogih. Najmlajši pa uživajo ob druženju in vodeni igri. Zanimanje za tabore je veliko in žal ne moremo zagotoviti vedno udeležbe vsem zainteresiranim.

Dobro obiskana so tudi planinsko pohodniška srečanja. Najbolj smo se povezali na dvodnevem taboru v Vratih, pa tudi na Dolenjskem, v Planici oz. Tamarju. Te pohode so vedno pripravile rejnice domačinke. Druženje v naravi in pohodi so priložnost za vse udeležence, da se učimo kreativno preživljati prosti čas, se spoznavamo, si pomagamo in učimo.

Društvo je ves čas delovanja skrbelo tudi za izobraževanje rejnikov in rejnic. Kakšnih osem let smo organizirali okrogle mize, kjer je bila rejnikom predstavljena aktualna tema s področja rejništva, sledila pa je razprava po skupinah. Tu je bila slišana problematika rejnikov, rejnic in otrok pa tudi stroke. Okrogle mize so potekale preko več let po vseh regijah Slovenije: bili smo na Gorenjskem v Radovljici, na Dolenjskem v Novem mestu, na Štajerskem v

Mariboru in Velenju, v Prekmurju v Murski Soboti in Razkrižju, na Primorskem v Kopru.

Za izobraževanja smo pridobili tudi pomembne goste od prof. Gabi Čačinovič, patra Karla Gržana do sodnice Fride Burkelc in drugih.

Zelo pomembni so bili strokovni posveti, ki smo jih organizirali skupaj s Fakulteto za socialno delo v Ljubljani, kjer so kot predavatelji sodelovali zelo eminentni strokovnjaki: višji sodnik Matej Čujovič, direktor socialne inšpekcije Peter Stefanoski, predavateljice Fakultete za socialno delo in mnogi drugi. Izvedli smo tri strokovne posvete, kjer so bili udeleženi vsi pomembni v rejniškem sistemu: rejniški starši, socialne delavke, sodnice, tudi matične družine in otroci v rejništvu, odrasli, ki so del življenja preživel v rejništvu, študentje socialnega dela ter drugi pomembni v sistemu rejništva. Strokovna predavanja, pogovori, izmenjave izkušenj na teh posvetih so pomembno prispevali k razumevanju in sodelovanju udeležencev v rejništvu z namenom boljših izidov za otroke.

Na osnovi vseh teh projektov in tudi na osnovi premnogih sestankov na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti si je Društvo vsa leta delovanja prizadevalo za izboljšanje rejniške zakonodaje, za izboljšanje pogojev dela za rejnike in za bolj kvalitetno rejništvo. Zato smo zelo zadovoljni, da so bile leta 2025 sprejete pomembne spremembe ZIRD-a, h katerim so svoj delež pomembno prispevali člani Rejniškega društva Slovenije s pisnimi predlogi, sodelovanjem v delovni skupini ter na drugih sestankih in razgovorih. Še najbolj pa si je za te spremembe prizadeval direktno v Državnem zboru naš predsednik Darko Kranjc.

Kot Društvo imamo že več let tudi članico v Svetu za otroke in družino pri Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, ki oblikuje državno politiko za otroke in družine in s tem je poskrbljeno, da se tudi v državnih aktih ne pozabi

na položaj rejniških otrok in rejniških družin. Sodelujemo z raznimi institucijami doma in tudi v tujini.

V zadnjem letu smo se tudi nekoliko posodobili in v večji meri izrabljamo možnosti digitalizacije, saj imamo aktivna facebook in spletno stran, izvajamo redna zoom izobraževanja in delavnice, ustanavlja pa se tudi sekcija zaposlenih rejnikov in rejnic. Te nove oblike povezovanja in druženja so pomembna ter so postala priljubljena oblika izmenjave izkušenj in učenja med našimi člani.

Enkrat letno izdamo naše glasilo Rejniški glasnik, ki je edino glasilo v Sloveniji namenjeno rejništvu in ga je možno vzeti v roke tudi v vseh večjih knjižnicah v Sloveniji. V njem so strokovni članki, prispevki rejniških družin ter tudi povzetki aktivnosti našega Društva. V celoti je objavljeno tudi na spletni strani Rejniškega društva Slovenije. Glasilo ima namen izobraževanja in informiranja ter poudarja pomen rejništva preko zgodb iz življenja rejniških družin. Trudimo se, da bi Rejniški glasnik prišel do večine rejniški družin, kandidatov za rejništvo, CSD-jev in vseh drugih, ki delujejo na področju rejništva ali jih to področje zanima. Z glasilom tudi promoviramo rejništvo.

Vse aktivnosti izvajamo prostovoljno, brezplačno in si prizadevamo, da se čim več rejnic, rejnikov, otrok, socialnih delavk in drugih prostovoljcev aktivno vključi in sodeluje pri izvajanju projektov Društva. Vsi naši prostovoljci, organizatorji, donatorji, predavatelji so pomembni in vsem smo hvaležni za njihov doprinos. Še posebej hvala našemu predsedniku Darku Kranjcu, ki ima tudi svojo izkušnjo življenja v rejniški družini in Društvo vodi že vrsto let ter nas s svojim strokovnim znanjem, s preudarnostjo in mirnostjo usmerja, povezuje.

Za nas, rejniške starše in otroke v rejništvu je Rejniško društvo pomembno in daje možnost druženja s sebi enakimi. Tako imamo prostor in možnost, da govorimo med seboj, si podelimo stiske, se veselimo ob uspehih. Otroci se družijo in pogovarjajo med seboj, primerjajo svoje izkušnje, se učijo novih

korakov, pridobivajo na samozavesti. Ko smo rejnice v stiski, ko nismo slišane drugje, imamo Društvo, kamor lahko pridemo, kamor lahko pokličemo. Tukaj smo slišane, videne, razumljene. Skupaj združujemo naše pobude in opozarjamo na potrebe po spremembah in izboljšavah sistema rejništva.

Ker se srečujemo z veliko preizkušnjami, tako me rejnice kot nam zaupani otroci, za vse velja vzpodbuda:

Ko se ena vrata zaprejo, se druga odprejo ali ostanejo priprta in čakajo. Ni pomembno, koliko smo stari in kakšne izkušnje nosimo v sebi. Pomembno je, da si upamo vstopiti skozi nova vrata. Vsaka priložnost je nova pot, ki nas popelje naprej. Pogum, ki ga nosimo v sebi, pa je ključ, da lahko odpremo vsa vrata.

Zato dragi prijatelji, prostovoljci, sodelavci, donatorji, otroci, drage rejnice in rejniki, HVALA in pogumno naprej ter iskrene čestitke od 20. obletnici Društva.

Misel Richarda Bacha: "Vez, ki povezuje tvojo resnično družino, ni iz krvi, ampak iz medsebojnega spoštovanja in radosti nad življenjem drugega," naj nas vodi tudi na naših nadaljnjih rejniških poteh.

Jožica Goričan

Minka Žiberna

JUBILEJNA IZDAJA REJNIŠKEGA GLASNIKA

Ob okrogli, šestdeseti izdaji Rejniškega glasnika se oziramo tako nazaj, kot tudi naprej. Šestdeset številk pomeni več tisoč popisanih strani, na katerih se prepletajo zgodbe, srečanja, izzivi in dosežki, ki so skozi leta soustvarjali prostor povezovanja, strokovnega dialoga in medsebojne podpore. Vsaka izdaja je odražala čas, v katerem je nastajala, skozi potrebe otrok in mladostnikov, prav tako pa je odražala predanost rejniških družin ter prizadevanja vseh strokovnjakov, ki so in še danes soustvarjajo področje rejništva.

Takšen jubilej je priložnost, da se zahvalimo vsem, ki ste s svojim delom, izkušnjami in srčnostjo prispevali k rasti Rejniškega glasnika ter s tem tudi krepitvi rejniške skupnosti. Hkrati pa je to tudi trenutek, ko si ponovno zastavljamo vprašanja o prihodnosti: **Kako še naprej razvijati podporo rejniškim družinam v pisani obliki? Kako slišati glas otrok? Kako ohranjati vrednote, na katerih temelji rejništvo?** Vsem tem tematikam se bomo še naprej z veliko predanostjo posvečali skozi pisanje in ustvarjanje novih izdaj naše revije.

Naj bo ta številka poklon naši prehojeni poti in hkrati spodbuda za nove, nadaljnje korake, ki bodo, upamo, povezani, strokovni, predvsem pa vedno usmerjeni v dobrobit otrok. Včasih pa je lažje narediti naslednji korak, če najprej pogledamo, koliko smo skupaj že prehodili. In ravno temu je namenjen ta prispevek, ki osvetljuje zgodovino nastajanja Rejniškega glasnika v zadnjih letih.

Od leta 2014 naprej se je začelo digitalno poglavje naše revije, saj je začela izhajati tudi v spletni obliki. Izdaje so postale dostopne na strani našega društva (<http://www.rejnikodrustvoslovenije.si/revija-rejniski-glasnik/>) vse od

številke 48 naprej, kar je omogočilo širši dostop in trajnejšo sled objavljenih vsebin.

Pomembno se nam zdi izpostaviti, da je Rejniški glasnik edino glasilo v Sloveniji, ki je posvečeno izključno področju rejništva. Tako predstavlja pomemben vir informacij tako za rejniške družine, kot tudi strokovne delavce in širšo laično ter strokovno javnost. Rejniški glasnik s svojo vsakoletno izdajo predstavlja pomemben strokovni, informativni in povezovalni medij za vse, ki so kakorkoli vključeni v sistem rejništva. Vsekakor pa nagovarja tudi tiste, ki v rejništvo še niso vključeni, pa bi si morda to na nek način želeli, bodisi kot rejniki, ali le kot podporniki.

Temeljni cilj glasnika je nuditi podporo rejniškim družinam, krepiti njihovo opolnomočenje ter ustvarjati prostor za izmenjavo izkušenj, znanj in zgodb. Želimo si, da bi glasilo skozi celotno leto predstavljalo vir podpore in navdiha. Da bi rejniki v stiskah in slabih trenutkih odprli revijo in prebrali kakšno spodbudno misel in zgodbo ter lažje pogledali v prihodnost. Seveda pa je na drugi strani prav tudi, da se izpostavijo pomanjkljivosti sistema rejništva in možnosti izboljšav. Prav je, da spregovori tudi razočaranje, žalost in jeza rejnikov, kadar niso slišani. Tudi to je rejništvo in ni vedno vse tako rožnato, kot se včasih vidi, sliši. Rejniški glasnik zato predstavlja tudi resnico, za katero pa že vemo, da ni zgolj črna ali bela. Je torej revija, ki ceni iskrenost in daje prostor vsem občutkom, tudi manj lepim. Tudi, ali pa predvsem takšne zgodbe lahko navdihujejo in dajejo ostalim vedeti, da niso sami. Ravno iskrene, resnične zgodbe rejništva dajejo posebno vrednost glasniku, saj so le te naš najboljši učitelj. Pa ne le za nas, temveč tudi za druge, če to le dovolimo. To pa lahko storimo prav z deljenjem svojih zgodb, s svojimi zapisi, s svojimi umetnijami. Naj bo to tudi povabilo vsem bralcem, da z nami soustvarjate pisan prostor prispevkov tega glasila. Vaša iskrenost in s tem celovitost prikaza

področja rejništva zelo pomembno prispevata k večjemu razumevanju, odpiranju in razvoju sistema, pa tudi samega društva.

Prav posebno vrednost pa Rejniškemu glasniku dodajajo likovne podobe, ki so v celoti delo naših otrok. To daje vsaki izdaji prav posebno toplino in avtentičnost. Otroške podobe na eni strani sicer res dopolnjujejo estetski vidik glasnika, vendar pa na drugi predstavljajo tudi prostor izražanja, ustvarjanja, doživljanja... in vse to jim daje veliko simbolno vrednost. Otroci in njihova doživljanja so v ospredju.

Poleg vsega omenjenega pa vsebina glasila zajema tudi poročila o delovanju društva, posvetih, taborih in srečanjih, strokovne članke s področij zakonodaje, psihologije, sociologije, vzgoje, sodnih postopkov ter sodelovanja z institucijami, ki mnogokrat rejnikom prikažejo pogled na situacijo še z druge plati. Glasnik se loteva tudi predstavitev zakonodajnih sprememb in pobud za izboljšanje sistema, ki so osnova za nadaljnjo rast rejništva v Sloveniji. Preberemo lahko osebne zgodbe otrok, mladostnikov in rejnikov, intervjuje s strokovnjaki, odločevalci ter posamezniki z izkušnjo rejništva, navdihujoče zgodbe o uspehu, predstavitev dobrih praks iz tujine, priznanja in zahvale zaslužnim rejnicam, rejnikom in prostovoljcem... Rejniški glasnik je torej prava zakladnica raznolikih vsebin, ki nagovarjajo vse, ki želijo biti nagovorjeni, izjemno pomemben vir informacij pa je tudi za študente, ki izberejo področje rejništva za svoje diplomske, magistrske in druge raziskovalne naloge.

Trudimo se, da bi bil Rejniški glasnik zares dostopen vsem, ki si ga želijo prelistati. Najdete ga lahko na spletu, pri predstavnikih Rejniškega društva Slovenije, v večjih knjižnicah po Sloveniji, poskušamo pa doseči tudi vse Centre za socialno delo, ki bi lahko glasnik predajali naprej, da bi prišel res do vseh rejnikov. Na žalost nam to ne uspe vedno in v zadnjem času se spopadamo tudi z mislijo zmanjšanja naklade, saj distribucija predstavlja velik zalogaj, tako časovni, prostorski, kot nenazadnje tudi finančni. Želimo si najti nove in bolj

dostopne poti do naših bralcev, a zaenkrat načina še nismo našli. Naj bo to še drugo povabilo za vas, da nam sporočite, kakšen način bi bil za vas najboljši.

Mirno lahko rečemo, da Rejniški glasnik torej je in ostaja strokovna in človeška kronika razvoja rejništva v Sloveniji in je prostor, ki v središče postavlja otroka ter dobrobit rejniških družin. V zadnjih letih je revija prehodila dolgo pot, na katero smo lahko upravičeno ponosni. Iz številke v številko je rasel tako po vsebini, kot tudi po strokovnosti in po povezanosti skupnosti, ki jo nagovarja. Spremljal je razvoj rejništva, odpiral pomembna vprašanja, predstavljal dobre prakse ter dajal glas tako strokovnjakom kot rejniškim družinam, še posebno otrokom. **S tem ni bil le informativno glasilo, temveč prostor za odprt in kulturn dialog, strokovno in medosebno podporo, pomoč in medsebojno učenje.** Odražal je spremembe v sistemu, zakonodaji in družbi, a hkrati ohranjal svoje temeljno poslanstvo, to je krepiti razumevanje, solidarnost in strokovno rast. Vsaka izdaja je prispevala kamenček v velik mozaik skupnega znanja in izkušenj ter utrjevala občutek pripadnosti skupnosti, ki deluje v dobro otrok.

Naj bo ta mejnik tudi spodbuda za naprej, da naš glasnik še naprej ostaja prostor odprtih razmišljanj, strokovne poglobljenosti in toplih, osebnih zgodb. Naj ostaja prostor, kjer se srečujejo izkušnje, izzivi, predvsem pa upanje. In še enkrat, **prihodnost revije je v rokah vseh nas, ki verjamemo v pomen kakovostne podpore rejniškim družinam in otrokom ter v moč zapisane besede, da povezuje in navdihuje. Veseli bomo vaših prispevkov in sodelovanja!**

Sanja Zgonec

BOJAN PERKO – PRVI PREDSEDNIK REJNIŠKEGA DRUŠTVA SLOVENIJE

Rejniško društvo Slovenije je bilo ustanovljeno 2006. Letos praznujemo 20-letnico njegovega obstoja in še danes deluje živahno, bolj kot kdaj koli prej.

V počastitev te častitljive obletnice smo se odločili, da pogledamo malo v zgodovino in se ozremo na prehojeno pot. Kaj in kako lahko Društvo pripomore k izboljšanju položaja rejniških otrok in rejniških družin in kako mu je to uspelo v 20-letni zgodovini delovanja, kako je sploh prišlo do ustanovitve društva?

O tem sem se pogovarjala z obema predsednikoma Rejniškega društva Slovenije- **Bojanom Perkom**, ki je bil prvi predsednik in **Darkom Krajncem**, ki predsednikuje vse od leta 2009.

Bojana Perka sem poklicala po telefonu in mu postavila nekaj vprašanj o zgodovini Društva. Prijazno se je odzval, čeprav so dogodki že malo oddaljeni, vendar so se v pogovoru spomini kar sami porajali.

Kaj je bil povod za nastanek Rejniškega društva Slovenije?

Gospod Perko je povedal, da je bilo v tistem obdobju rejništvo v nekakšni krizi in o njem se je v medijih pisalo veliko le v negativnem smislu. Takrat je bila zelo aktivna rejnica Vida Berglez, ki je pokušala ustanoviti sindikat rejnic in bila obenem zelo kritična do rejništva in vseh udeležениh v rejništvu. Spominja se, da je dajala veliko intervjujev v medijih in na naslovnici se je znašel tudi naslov, da je rejnik lahko vsakdo, ki ima pet minut časa. Bila je mnenja, da rejniki ne delajo najbolje in močno kritizirala tudi sistem rejništva ... To ga je kot rejniškega otroka prizadelo, iz svoje zadnje rejniške družine ima dobre izkušnje in se mu je zdelo, da se morajo rejniki in tudi rejniški otroci ter vsi ostali, ki podpirajo to dejavnost, odzvati, ne le molčati.

Pove, da je bil takrat še mlad, bolj zagnan in pripravljen delati. Povezal se je z nekaterimi ljudmi iz rejništva, spominja se Minke Žiberna, Marjane Šuc, Darka Kranjca, Dragice Novak in njenega moža Braneta Novaka in še nekaterih še sedaj vedno aktivnih članov v Društvu. Povezali so se v želji, da ustanovijo Rejniško društvo Slovenije. Takrat je bila rejniška »scena« razpolovljena, nepovezana – nekateri so simpatizirali z rejniškim sindikatom – tu je delovalo največ rejnic iz mariborskega okoliša. V nekaterih občinah so imeli svoja rejniška društva ali klube, nihče pa ni povezal vseh rejniških družin in njihovih otrok iz celotne Slovenije. Povezovanje in sodelovanje je bil glavni cilj tega nastajajočega Društva. Tako so začeli sestankovati in njega, Bojana Perka, izvolili za prvega predsednika.

Kakšni so bili začetki Društva?

Kot že rečeno, je bil prvi cilj povezati rejnike, rejnice in tudi otroke. Bojan Perko je dejal, da se mu je zdelo to najbolj pomembno. V kraju, kjer je bil v rejništvu, je bilo kar precej rejnikov, pa jih nikoli ni nihče povezal, niso sodelovali v družbenem življenju in bili nekako prezrti. V medijih so o rejništvu pisali le, kadar so izražali kritike. Spremeniti to je bil njegov glavni cilj in seveda vseh, ki so sodelovali pri nastajanju Društva. Z vso vnemo se je lotil dela, sodeloval pri nastajanju statuta in drugih aktov, pri pridobivanju članov in pri načrtovanju aktivnosti. Kmalu je bilo v Društvu okrog 250 članov. To so bili rejniki in rejnice, odrasli otroci, ki so bili v rejništvu, in podporniki rejništva. Društvo je sodelovalo s centri za socialno delo, ki so Društvo večinoma podpirali, in tudi z občinami. Pove, da je kot predsednik obiskal večino CSD v Sloveniji in bil v kontaktu tudi z večino slovenskih županov. Društvo je sodelovalo tudi s prof. Gabi Čačinovič s Fakultete za socialno delo, ki je predavala na srečanjih članov.

Kaj so bili glavne aktivnosti takratnega Rejniškega društva Slovenije?

Najbolj množična vsakoletna prireditev je bilo srečanje vseh slovenskih rejniških družin. Prvo takšno srečanje je bilo organizirano v Razkrižju, glavna organizatorica pa je bila rejnica Tanja Ferlin, ki je poskrbela za dobro organizacijo prireditve. To je zelo podpiral in k njej veliko pripomogel tudi takratni župan Razkrižja gospod Stanko Ivanušič, ki je tam župan še danes. Ta srečanja so se zelo uspešno prirejala vrsto let. Bila so dobro obiskana in tudi medijsko pokrita. Cilja teh srečanj sta bila druženje in izmenjava izkušenj tako rejniških družin kot otrok. Tukaj so se otroci, ki so bili v rejništvu, spoznavali in dobili izkušnjo, da niso edini, ki imajo usodo otroka v rejniški družini. Nekaj časa so srečanja potekala tudi v Žalcu pod pokroviteljstvom in s pomočjo takratnega župana.

Poleg srečanja so organizirali tudi okrogle mize o rejništvu in se trudili predvsem za pozitivno medijsko promocijo. Organizirali so tudi odmeven dobrodelni koncert v Novi Gorici, kjer so zbirali sredstva za izgradnjo dvigala za dečka Žiga, ki je paraplegik in je živel v rejniški družini v Kamniku. Koncert je bil odmeven in na njem je nastopilo mnogo znanih estradnikov.

Koliko časa ste bili predsednik Društva?

Pove, da je vztrajal dve leti. Tisti dve leti se je zelo angažiral, potem pa ga je malo izdalo zdravje, malo pa je obupal tudi zaradi polarizacije mnenj v rejništvu, saj glas že prej omenjenega rejniškega sindikata ni tako hitro zbledel. Vodenje Društva je prepustil tedanjemu podpredsedniku **Darku Kranjcu**, današnjemu predsedniku Društva.

Kdo je Bojan Perko

Pove, da je rejniški otrok in ni imel prave sreče z rejniškimi družinami. Kar nekaj družin je moral zamenjati in v nobeni ni bil deležen primerne oskrbe in pozornosti. Z 18 meseci je bil odvzet materi in bil do vstopa v šolo kar v štirih rejniških družinah. Na to obdobje nima lepih spominov, žal pa so še vedno zelo živi. Veliko je negativnih spominov in čustev. Ni se počutil dobro in imel je vrsto čustvenih težav, ki so izzvenele

šele kasneje. Centri za socialno delo takrat niso dobro preverjali družin, med rejniki je bilo veliko neustreznih. Socialne delavke ni doživljal kot pomoč, pač pa bolj kot nadzor. Bojan večkrat poudari, da takrat ni bilo tako, kot je danes.

Nazadnje se je ustalil v rejniški družini v Pišecah, kjer sta ga sprejela rejnika, na katera ima lepe spomine, zlasti na rejniškega očeta, ki je bil sicer strog, a pravičen in mu je znal dati veljavo ter mu dvigati samozavest. Končal je osnovno šolo, se vpisal v trgovsko šolo in pri 20 letih srečal sedanjo ženo, ki mu je, kot pravi, spremenila življenje. Danes ima družino, ženo, je oče dveh hčera.

Kako gleda na rejništvo, kaj bi spremenil ali izboljšal?

Ni več aktivno vključen v rejniško dogajanje, spremlja ga le občasno. Izrazi pa mnenje glede otrokovih stikov s svojimi starši. Meni, da bi morali starši, ki se ne urejajo, imeti manj veljave in stikov. Tudi v njegovem primeru je bilo podobno. Pogoste stike bi lahko imeli le starši, ki se trudijo in delajo vse, da se bo otrok res lahko vrnil v matično družino. Sicer ti stiki le begajo otroka. Zdajšnjih sistemskih rešitev ne pozna najbolje, vsekakor pa je rejništvo veliko bolj urejeno, kot je bilo v časih, ko je bil on otrok. Zdi se mu pomembno, da je

Rejniško društvo Slovenije tudi vključeno v oblikovanje rejniškega sistema in ima možnost sodelovanja in dajanja predlogov. To je tudi ena pomembnejših nalog Društva in vesel je, da je Društvo še danes uspešno.

Trenutno ima nekaj zdravstvenih težav, vendar pa se bo, če mu bo zdravje v prihodnosti dopuščalo, z veseljem spet vključil v Rejniško društvo Slovenije.

Zapisala: Maksimiljana Mali

Elena, 8 let

MAG. DARKO KRAJNC – DRUGI IN DOLGOLETNI PREDSEDNIK REJNIŠKEGA DRUŠTVA SLOVENIJE

Mag. Darko Krajnc je predsednik Rejniškega društva Slovenije že dolga leta in prepričana sem, da se strinjate z menoj, da bo še ostal na tej funkciji, če bo le želel. Darko je namreč oseba, ki je zelo komunikativna in povezovalna, ki z lahkoto navezuje stike in ustvarja prijetno vzdušje v družbi. Ljudje mu veliko pomenijo, zato jim zna prisluhniti in se iskreno zanimati za njihove zgodbe. Ravno te sposobnosti so ga skoraj 20 let ohranile na

funkciji predsednika Rejniškega društva Slovenije. Je otrok iz rejništva, socialni delavec, mag. sociologije, uspešen v poklicu in v zadnjih letih tudi cenjen v politiki.

Hkrati je tudi zelo zaposlena oseba in kar nekaj mesecev sva se dogovarjala za ta intervju. Za nekaj časa se je morala zaključiti njegova politična aktivnost, da si je lahko vzel čas za pogovor. Poklepeta sva po telefonu o njegovi politični karieri in o zaključku le-te, o delu v Društvu in tudi o načrtih za prihodnost. Osvežila sva spomine na prizadevanje RDS za spremembo Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti, ki je prinesel vsaj malo boljše pogoje dela rejniškim družinam. Darko je kot politik vložil ogromno energije in prizadevanja, da je novela zakona sploh prišla na dnevni red in tudi za sprejem tega zakona. Spregovoril pa je tudi o sebi kot človeku in se nam predstavil še z druge, bolj osebne plati.

Darko, predsednik RDS si že skoraj 20 let, povej kaj te je motiviralo, da si sploh prevzel to funkcijo in kaj te motivira, da vztrajaš?

Predsednik Društva sem od leta 2009. Bil sem tudi med soustanovitelji, torej zraven od vsega začetka. Zbrali smo se posamezniki, povezani z rejništvom, ki

v srcu dobro mislimo in smo verjeli, da je potrebno in mogoče spremembe v sistemu rejništva doseči po poti dialoga, sodelovanja, pozitivnega pristopa. Seveda se ob tem ne otepamo kritik in ne zanikamo problemov, ki se pojavljajo tudi pri izvajanju rejniške dejavnosti. Predsednik Rejniškega društva Slovenije sem postal na povabilo in prigovarjanje moje socialne delavke, prijateljice Minke in Bojana, prvega predsednika, ki se je zaradi zdravstvenih težav umaknil. Motivacije mi kot bivšemu otroku v rejništvu, socialnemu delavcu in poznavalcu rejništva nikoli ni manjkalo. Vztrajam skupaj z ljudmi, ki delajo in živijo v rejništvu, ker se zavedam, kakšno plemenito poslanstvo opravljajo. Žal družba tega ne vidi, ne pozna dovolj in jemlje vse skupaj za samoumevno, celo pričakuje, da rejniki svoje delo opravljajo za dobrobit družbe in teh otrok kot altruisti, prostovoljno, prostočasno, kar pa je seveda glede na resnost in težo tega izjemnega poslanstva nemogoče in podcenjujoče. To se trudimo spremeniti. Marsikaj nam je že uspelo in na to smo lahko ponosni. Razmere v rejništvu so se izboljšale tudi po zaslugi pobud in delovanja Rejniškega društva Slovenije.

Kako bi ocenil delovanje Društva v času tvojega predsednikovanja? Kateri so bili najbolj pomembni mejniki v delu našega Društva?

Moje vodenje naj ocenjujejo drugi. A glede na to, da me ves čas spodbujajo, da skupaj nadaljujemo, so očitno kar zadovoljni z mano in mojim načinom vodenja ter odnosom. 😊 Mejniki se je v teh 17 letih nabralo kar veliko. Največji dosežek je po moji to, da smo postali kredibilen osrednji sogovornik v sistemu rejništva tako naproti državi, stroki, kot nenazadnje vsem, ki živijo in delajo v rejništvu. Želimo biti most sodelovanja, nikogar ne želimo ogrožati ali izključevati. Poleg vsega tega pa želimo, kar je zelo pomembno, da je rejništvo in tudi naše Društvo prepoznano tudi s strani medijev in širše javnosti. Promocija rejništva je zelo pomembna ne le zato, da se ljudje seznanjajo z delom rejniških družin, ampak tudi za pridobivanje novih družin. Menim, da je zelo pomembno, da se rejništvo čim bolj približa ljudem, da ga spoznajo in se, upajmo, tudi še kdo ožunači in pod svojo streho sprejme otroke, ki tako pomoč potrebujejo. Že samo dejstvo, da vztrajamo 20 let, večinoma na čustven pogon, entuziastično ter da z majhnimi sredstvi izvajamo številne projekte, ki so postali stalnica, je neprecenljivo. Zato se ob tej priložnosti iz srca zahvaljujem

vsem prostovoljcem in izvajalcem programov, lahko mirno rečem, v imenu vseh, ki živijo in delajo v rejništvu. Poleg stalnih srečanj, taborov, izobraževanj, predavanj je zelo pomembna oživetev strokovno-poljudne publikacije Rejniški glasnik. Brez financiranja s strani države, zgolj ob pomoči nekaterih občin, donatorjev in članarin res čaramo. 😊

Kaj je največji dosežek Društva?

Največji dosežek, ki še odmeva, je vsekakor sprememba Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti. Skupaj z rejniki, strokovnimi delavci in otroci iz rejniških družin smo oblikovali številne dobre predloge izboljšav, ki temeljijo iz prakse, življenja v rejniških družinah in rigidnosti sistema. Uspeli smo prepričati zakonodajalce, da so potrebne, nujne spremembe na bolje. Dosežkov je veliko, vsi niso vidni niti enostavno merljivi in jih je težko na kratko opisati. Poleg prenove zakona je pomembna tudi širša vključenost Društva in njegovih aktivnih članov v različna strokovna področja. Eno takih je vsekakor Svet Republike Slovenije za otroke in družino, v katerem že svoj drugi mandat pomembno in aktivno vlogo opravlja naša Maksa. Ponosen sem, da imamo v Društvu takšne zakladnice znanja in izkušenj, kot sta Maksa in Minka, ki z neverjetno vnemo pomagata tudi marsikomu, ki potrebuje strokovni, osebni nasvet, ko se znajde v stiski ali dilemi. To so pravi dosežki Društva, ki se jih na zunaj ne opazi. Društvo smo ljudje. Če so odnosi med nami dobri, če je klima pozitivna kljub težavam, ki jih rešujemo, je lažje vztrajati in dosegati dobre rezultate. Največji so vsekakor nasmeh in dobra volja na obrazih 'naših' otrok in družin, ki zanje skrbijo. Odnehati je vedno lahko, za vztrajanje pa so taki momenti neprecenljivi.

Kako kot predsednik RDS ocenjuješ rejniško dejavnost in delovanje sistema rejništva v trenutni situaciji – kje so močne točke in kje šibke?

Rejniška dejavnost je v Sloveniji načeloma dobro urejena. Še najbolj deluje po zaslugi dolgoletne tradicije. Za tem pa stojijo konkretni ljudje tako v rejniških družinah kot na centrih za socialno delo in ne boste verjeli, celo na ministrstvih in v politiki. Seveda pa kljub prenovi zakona še vedno marsikaj škripa. Predvsem pri naboru rejniških družin. Emocionalni pogon v tej moderni družbi

počasi usiha in za pridobivanje novih rejniških družin bo potrebno zagnati resno kampanjo. Težave so tudi s kadri na CSD, ki se žal preveč menjavajo in se s tem izgubljajo stik, odnos, preglednost, stabilnost. Potrebujemo več časa za družine in otroke, pa manj birokracije. Zadnje čase malo več sodelujemo s tujino in sistem, kot ga ima Avstrija, kjer zavod Affido opravlja delo, ki ga v Sloveniji zanesenjaško izvaja RDS, nam daje misliti. Torej nekaj novih zamisli že imamo.

Kakšni so načrti Društva za prihodnost?

Kakih zelo dolgoročnih načrtov nimamo, seveda pa se vsaj za vsako leto sproti dogovorimo, kaj in kako bomo v Društvu izvajali. Letni program dela sprejme občni zbor Društva, na podlagi predloga izvršnega odbora. Letošnje leto bo poleg rednih dejavnosti posvečeno tudi 20. obletnici Društva. Poleg občnega zbora in srečanja članov ter simpatizerjev Društva bomo temu jubileju namenili še slavnostno akademijo, predvidoma jeseni. Nadaljevali bomo vse tradicionalne projekte, aktivnosti, dodajamo pa mednarodno in humanitarno dejavnost, ki smo jo resneje začeli izvajati že lansko leto, ko smo se odzvali povabilu in se povezali z Rotary Steierska – Štajermark ter zavodom Affido. Seveda pa bomo še naprej spremljali dogajanje in razmere na področju rejništva v Sloveniji. Kot sem že omenil, bo potrebno pristopiti k aktivni kampanji pridobivanja novih rejniških družin, kjer lahko Rejniško društvo odigra odločilno pozitivno vlogo. Če bo potrebno še kaj popraviti v zakonodaji, bomo tudi na voljo s svojim angažmajem.

Zakaj misliš, da so Društva kot je naše pomembna v družbi in zakaj je pomembno, da delujejo?

Zato, ker se samo od sebe marsikaj ne zgodi. Posameznik težko pride do izraza v sistemu, skozi Društvo pa se pobude in interesi lažje naslovijo. Pomembni so tudi druženje članov, prenašanje izkušenj, izmenjava pogledov, neformalne oblike medsebojne pomoči in občutek razumevanja s strani ljudi s podobnimi izzivi. Velikokrat celo bolj kot neke formalnosti. Ljudje smo čuteča bitja, prija nam družba sebi podobnih, prijazne besede, veselje, tolažba, so občutja, ki jih radi delimo z drugimi. Otrokom je v dobi odraščanja zelo pomembna izkušnja

spoznanja, da niso edini s tako izkušnjo in da rejništvo ni nič takega, le nova oblika družine. Podobno pa rejniškim staršem dobro dene, če lahko s kolegi izmenjajo izkušnje, zgodbe in si pomagajo z nasveti ter razumevanjem.

Poznamo te kot poslanca, dobrega poslušalca, zelo aktivno osebo?

Hja, sedaj že kot bivšega poslanca :) Od nekdaj sem družbeno aktiven posameznik, ki ga motijo družbene krivice in nepravilnosti in se kar po sili razmer velikokrat najdem v vlogi zagovornika šibkejših, zapostavljenih. Najbrž je tudi to botrovalo študiju socialnega dela in seveda aktivaciji v politiki, ki sem jo kot najstnik uporniško celo preziral. Ker sem zelo družaben in aktiven na različnih področjih, se je kar nekako zgodilo, da sem se znašel v politiki. Najprej sem bil nagovorjen k aktivizmu v študentskem domu, kasneje na fakulteti, potem pa se je že zgodila politika: v Stranki mladih, ki sem jo vodil osem let. Sledilo je deset let pavze od politike. Ta čas sem bil aktiven kot vodja medgeneracijskega centra, ves čas pa zraven opravljal različna prostovoljska dela in funkcije, med drugim tudi to v RDS. Da je treba znati poslušati in biti dober poslušalec, nam je na Fakulteti za socialno delo še dodatno privzgojila naša profesorica Gabi Čačinovič Vogrinčič. Dobri odnosi so temelj za uspešen razvoj in trajanje vseh vrst odnosov, tako družinskih kot družbenih na splošno, tudi v društvih in kolektivih. Ljudje smo čuteča bitja, bitja odnosov in potrebujemo drug drugega. V tej ponoreli družbi žal vse bolj prednjačijo strupene besede, velikokrat skrite za anonimne spletne profile. Celo mediji niso imuni na senzacionalizem in ustvarjanje dobrih odnosov je tudi zaradi tega še bolj težaško delo, kot je bilo v preteklosti. Zato še enkrat velik poklon in zahvala vsem, ki znate poslušati in videti s srcem. ❤️

Kako pa bi se nam ti osebno predstavil: kdo je Darko Krajnc, ki je pomembno zaznamoval slovensko rejništvo? Darko, koga in kaj imaš rad v življenju, kaj počneš v prostem času, kaj te navdušuje in kaj te žalosti ter še kakšna tvoja posebnost?

Moje življenje je povezano z rejništvom že od mojega drugega leta starosti, ko sem bil nameščen v rejniško družino, kjer sem preživel celotno otroštvo in mladost. Imam pozitivno izkušnjo rejništva, o kateri rad spregovorim. To ne

pomeni, da zanikam, da se tudi v rejniških družinah ne dogajajo težave, pojavljajo problemi, temveč, da se zavedam ponujene priložnosti za boljše življenje. V rejniški družini sem pridobil delovne in učne navade, osvojil pomembne človeške vrline in se razvil v samostojnega posameznika. Sedaj sem že srečal Abrahama, imam svojo družino, kjer mi družbo delajo tri punce: življenjska sopotnica Tanja in hčeri Mia in Ema. Živimo v okolici Lendave, tik ob madžarski in hrvaški meji. Še vedno pa ohranjam stik s preostalimi člani iz moje rejniške družine: sestro Mariko ter bratoma Romanom in Andrejem. Poleg njih se srečujem tudi z ostalimi sorodniki. Rad povem, da mi je bilo pomembno, da so me lepo sprejeli vsi domači, njihovi sorodniki pa tudi sosedge in drugi pomembni v okolici, od učiteljev do vseh ostalih. Po 27 letih sem spoznal dve svoji biološki polsestri po očetovi strani, eno pa celo po štiridesetih letih. One se mene spomnijo, saj so me čvale, jaz sem bil pa takrat še premajhen, da bi mi to ostalo v spominu. A se vseeno srečujemo tudi z njihovimi družinami.

V prostem času rad igram nogomet in obiskujem kakšne tekme ali koncerte, vseh so mi različne družabne igre, kjer prednjači tarok. Rad se pohecim, da so moj hobi 'kafanski sportovi', s čimer se razume biljard, ročni nogomet pa tudi pikado in kartanje vseh vrst. Pri igrah sem neugoden nasprotnik, saj sem vedno zagret, fokusiran, željan zmage, a ne bolešno, saj me poraz ne dotolče, ga sprejemem z nasmehom, kar pa zna včasih tudi koga ujeziti 😊. Poleg teh hobijev mi je vseh planinarjenje, za kar je še iz časov rejništva zaslužna moja socialna delavka Minka. Zelo rad imam glasbo. Brez Beatlov in AC DC ne zmorem. 😊 V prostem času včasih zaigram na kitaro pa tudi za klavir sedem, a tam sem absolutni začetnik, ki pa ima veselje in nekaj posluha.

Navdušuje me veliko stvari v življenju, žalosti pa predvsem novodobni negativizem, ki razdvaja ljudi. Navkljub temu se trudim iskati dobro, ki ga je ljudem najlažje naslikati s primeri dobrih praks. In ko smo pri rejništvu, so to vsekakor znane osebnosti, ki so živele v rejniških družinah, bili posvojeni, živeli v drugih družinah ali v zavodih. V slovenskem merilu največkrat izpostavim Darka Đurića, ki je pojem za spopadanje s preprekami, Človek, ki ne jamra, ampak se bori z vsemi štirimi, čeprav ima samo en ud. Ta je v njegovem duhu, saj se rad celo poheca iz svoje oviranosti, da jo pokaže kot prednost. In podobno je z izkušnjo rejništva. Ta je lahko prednost pri spopadanju z

življenjskimi težavami. Drugi tak je Dejan Zavec, Trdobojec, ki je prav tako vzor marsikateremu otroku. Tudi marsikdo drug je življenjsko izkušnjo rejništva sprejel kot boljše, drugo priložnost za razvoj svojih potencialov in uspešno krmari skozi življenje.

Imam občutek, da nas izkušnje rejništva lahko ojačajo in okrepijo, a le, če ponujeno sprejmemo, se z življenjem v novi družini sprijaznimo. Do tega uvida nam na naših poteh pomagajo različni ljudje. Prav bi bilo, da bi poleg vseh članov rejniških družin in strokovnih delavcev, otrokom pri tem pomagali tudi biološki starši. Pot do tega uvida je dolga in zahtevna, a je vredna. Pomembna je vzpostavitev zaupanja in občutek brezpogojne sprejetosti. In te stvari so po moje krona rejništva.

Seveda se kljub temu na poti pojavijo številne ovire, a so s takšnimi temelji lažje premostljive. Rejništvo je delo. Ko smo sprejemali prvi zakon o izvajanju rejniške dejavnosti pred skoraj četrto stoletje, je predsednik odbora za delo v državnem zboru gospod Stanislav Brenčič dejal, da je rejništvo srčna kultura.

Moja posebnost pa je tudi večno zamujanje. S časom se nekako nisem spoprijateljil, vedno ga je premalo in ga za vse zmanjka. Sem večkrat govoril, da bi potreboval kakih pet življenj, da bi »obrajtal« vse, kar bi v življenju rad počel. 😊

Hvaležen sem za svojo izkušnjo, ponujeno drugo priložnost in neizmerno cenim ves trud moje (rejniške) družine, saj se zavedam, da brez njihove podpore in občutka sprejetosti ne bi postal tak človek, kot sem danes. Dobri temelji in podporno okolje so mi pomagali na moji življenjski poti. Tega se vedno bolj zavedam in to privoščim vsem otrokom, ki ne morejo živeti pri svojih starših. **Gremo naprej. Ni predaje. Srečno.**

Darko, hvala Ti za te res navdihujoče in k človeku usmerjene misli in besede. Hvala, da si se nam razkril kot predsednik RDS, politik in nam zaupal tudi svojo osebno zgodbo. Želim ti še veliko uspehov in vse dobro v življenju.

Intervju pripravila: Maksimiljana Mali

STRES IN IZGORELOST REJNIC IN REJNIKOV

Stres je stanje telesne in duševne napetosti, ki nastane takrat, ko posameznik zazna, da so zahteve okolja ali lastna pričakovanja večja od njegovih zmožnosti obvladovanja. Lahko definiramo, da je stres občutek pritiska ali napetosti, ko občutimo, da ne zmoremo več obvladati situacije.

Danes se o stresu govori vsakodnevno, a večinoma se diskurz nanaša na stres, ki ga doživljamo na delovnem mestu. Pritisk, ki ga doživljamo na delovnem mestu, naj bi – tako si vsaj želimo – popustil, ko odidemo domov, v mir doma, k partnerju, k družini ali vsaj k domači živali ali vrtu, če ga imamo.

Posledice za posameznika so utrujenost, nespečnost, padec motivacije, slabša koncentracija, tesnoba, izgorelost, celo telesne bolezni, za delodajalca pomeni to več bolniških odsotnosti, manjša učinkovitost, več napak, slabša klima v kolektivu.

Tudi o načinih za uravnavanje, zmanjševanje in preprečevanje stresa je bilo že veliko povedanega in napisanega. **Kaj pa o stresu rejnic in rejnikov, poklicnih in tistih, ki poleg skrbi za otroke hodijo še na delo?**

Stres pri rejnikih je poseben in zelo pomemben vidik, ki pa v slovenskem prostoru še ni bil dovolj obravnavan in raziskan.

Stres rejnikov nastane zaradi zahtevne in odgovorne vloge, ki jo imajo pri vzgoji in skrbi za otroke, ki prihajajo iz težavnih in obremenilnih življenjskih okoliščin. Ti otroci so pogosto zaznamovani s travmami ter se spopadajo s čustvenimi in vedenjskimi težavami, kar rejnikom predstavlja dodatne obremenitve. Stres rejnikov se tako nanaša na psihološke, čustvene in telesne napetosti, ki nastajajo zaradi zahtevne vzgojne vloge, obenem pa so rejniki

vpeti tudi v institucionalni okvir, ki določa obveznosti, pravila in pričakovanja v skladu s pogodbo o izvajanju rejniške dejavnosti. Nenazadnje ima rejništvo pomemben vpliv tudi na lastno družinsko dinamiko, saj je potrebno usklajevanje otrokovih potreb z življenjem celotne družine.

Ključni dejavnik, ki pogosto povzroča ali še dodatno povečuje stres, je prav vsakodnevna dinamika domačega okolja. Rejniki se po napornem delovnem dnevu pogosto znajdejo v položaju, kjer jih doma čaka »druga služba« – skrb za otroka, ki potrebuje veliko pozornosti, razumevanja in usmerjanja. Tu so še nepričakovani klici iz šole zaradi otrokovih neprimernih vedenj, izostankov ali težav v učnem procesu, pa tudi stiske, povezane z uporabo družbenih omrežij, kjer rejnik včasih šele iz objav izve za otrokove zdrse. Namesto pričakovanega počitka ob koncu tedna ali sproščenih poletnih počitnic se v rejniških družinah pogosto pojavi strah pred tem obdobjem, saj vedo, da jim resnične sprostitev in miru verjetno ne bo prineslo.

Ko se vse navedeno nakopiči, postane stres neobvladljiv in takrat govorimo o izgorelosti.

Izgorelost (burnout) je stanje **popolne izčrpanosti** zaradi dolgotrajnega, neobvladanega stresa. Svetovna zdravstvena organizacija jo opredeljuje kot sindrom, ki vključuje:

- **čustveno izčrpanost** (stalna utrujenost, občutek praznine),
- **odtujenost ali ciničen odnos do dela** (apatičnost, brezbržnost, odmik od sodelavcev ali nalog oziroma od otrok in partnerja),
- **občutek neučinkovitosti** (občutek, da ničesar ne zmoreš in da si slab starš, da ne zmoreš dela rejnika več dobro in odgovorno opravljati).

Glavni viri stresa in izgorelosti pri rejnikih:

- **Čustveni izzivi:** soočanje z otrokovimi travmami, žalostjo, jezo ali nezaupanjem, stiske otrok pred stiki z matično družino in po njih.
- **Vedenjske težave otrok:** čustveno vedenjske težave, agresivnost, uporništvo, težave v šoli, odvisnost od družbenih omrežij.
- **Odnos z biološkimi starši:** konflikti, napetosti ob stikih.
- **Odnos z institucijami:** birokracija, sodni postopki, nadzor centrov za socialno delo.
- **Nejasnost vloge** rejnikov se pojavlja kot pomemben vir stresa. Rejniki pogosto doživljajo občutek omejenega vpliva pri ključnih odločitvah, ki zadevajo otroka, kar zmanjšuje njihovo avtonomijo in zaupanje v lastno sposobnost starševstva. Status rejnikov v družbi je pogosto nejasen ali premalo priznan, kompetence rejniškega starševstva pa niso vedno spoštovane niti s strani bioloških staršev otrok. Poleg tega se včasih pojavljajo predsodki in pomanjkanje razumevanja s strani posameznih strokovnih delavcev, kar dodatno otežuje njihovo vlogo in povečuje stres.

Posledice stresa pri rejnikih

- **Psihološke:** čustvena izčrpanost, anksioznost, depresivna simptomatika, izgorelost.
- **Medosebne:** poslabšanje partnerskih in družinskih odnosov, konflikti v širši družini.
- **Poklicne/rejniške:** zmanjšana motivacija za rejništvo, večja verjetnost odstopa od rejništva.

- **Telesne:** kronična utrujenost, somatske težave (glavoboli, motnje spanja, oslabiljen imunski sistem).
 - **Popolna izgorelost.**
-

Kako si rejniki lahko pomagamo:

1. Skrb za lastno dobro počutje

- **Redna rutina počitka** – dovolj spanja, krajši počitki čez dan, ko je to mogoče.
 - **Telesna dejavnost** – sprehod, kolesarjenje, joga ali karkoli, kar pomaga »sprazniti glavo«.
 - **Dihalne vaje in sproščanje**
 - **Lastni hobiji** – ohraniti nekaj dejavnosti, ki rejnico/ka veselijo in niso povezane z otroki.
-

2. Čustvena podpora

- **Pogovor s partnerjem ali bližnjimi** – da občutkov ne kopičiš samo v sebi.
- **Povezovanje z drugimi rejniškimi družinami** – izmenjava izkušenj, občutek, zavedanje, da nisi sam.

3. Odnos z otrokom

- **Meje** – rejnik ni dolžan biti popoln starš; pomembno je, da zna reči tudi »ne«, kadar je to potrebno.
 - **Krepitev kompetenc:** razvoj veščin za obvladovanje vedenjskih težav otrok, komunikacijskih spretnosti in postavljanje meja.
-

4. Odnos z institucijami in z biološkimi starši

- **Strokovna podpora:** supervizija, redna strokovna izobraževanja, svetovalna pomoč rejnikom.
 - **Dobra komunikacija** z institucijami in aktivno iskanje pomoči, ko jo potrebujejo.
 - **Institucionalne rešitve:** jasnejša pravila sodelovanja med rejnikom in strokovnimi službami, razbremenitev birokratskih zahtev.
-

5. Krepitev socialne mreže: podpora drugih rejnikov, sorodnikov in prijateljev; izmenjava izkušenj zmanjšuje občutek izoliranosti.

Najbolj pomembno je, da rejniki ne pozabimo nase – samo spočit, podprt in slišan rejnik lahko dobro poskrbi za otroka.

Zaključek

Rejništvo je družbeno izjemno pomembna in odgovorna naloga, ki jo spremljajo specifični stresni dejavniki. Razumevanje virov stresa in njihovih

posledic ter uvedba učinkovitih podpornih mehanizmov (na osebni, družinski in institucionalni ravni) sta ključni za dolgoročno vzdržnost in kakovost rejništva.

V prihodnje bi bilo smiselno sistematično preučiti, kolikšen delež rejnic in rejnikov se je že soočil z izgorelostjo ter kako so se z njo spoprijemali. Sama sem si pomoč poiskala pri psihologu, ki me je napotil na daljši bolniški stalež. Iz osebne izkušnje lahko potrdim, da si težko resnično odpočiješ od stresnih dejavnikov, saj rejnik – podobno kot biološki starši – ne more kar »izstopiti« iz svoje vloge. To je posebna okoliščina, ki proces okrevanja dodatno oteži.

Zato je še toliko pomembneje, da se tveganih dejavnikov zavedamo pravočasno in da si kot celotna skupnost prizadevamo za sprotno premagovanje ter preprečevanje stresa, dokler je ta še obvladljiv. Vsem rejnicam in rejnikom želim, da bi na tej poti našli dovolj podpore, moči in notranjega miru!

Irena Zajc, univ. dipl. soc. del. (rejnica in strokovna delavka na CSD na področju ukrepov za zaščito otrok)

SUPERVIZIJA ZA REJNIŠKE STARŠE

Novela Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (ZIRD-C, 8. člen) uvaja možnost supervizije za rejniške starše, ki jo center rejnika zagotovi na njihovo pobudo, individualno ali skupinsko. Supervizija je ključna za strokovno podporo rejnikom, saj jim omogoča razumevanje, prepoznavanje in regulacijo intenzivnih afektivnih stanj otrok z zgodovino travme, zanemarjanja in porušenih nezavednih vzorcev navezanosti. Raziskave kažejo, da proces supervizije zmanjšuje stres in tveganje za izgorelost rejniških staršev ter krepi stabilnost rejniške družine. Uporaba supervizijskih pristopov omogoča, da supervizor skozi varen in strukturiran proces osvetli sistemske, interpersonalne in intrapsihične disfunkcionalne dinamike. S tem supervizija ne podpira le rejniškega starša, temveč ustvarja tudi prostor za varnejše in čustveno bolj uravnane odnose z otrokom. Vpeljava supervizije v rejništvo zagotavlja sodobno, strokovno utemeljeno, sistematično in učinkovito podporo rejniškim družinam ter prispeva k celostnemu razvoju in dobremu počutju otrok.

Rejniški starš je strokovnjak na svojem področju in tako kot vsi strokovni delavci v socialnem varstvu je tudi on na podlagi zakona lahko vključen v supervizijske procese. Prav zato je zakon s svojo dopolnitvijo pomembno poudaril, da so rejniški starši enakovredni partnerji v sistemu socialnega varstva, kar jim daje formalno potrditev njihove strokovne vloge in odgovornosti.

Supervizija je strokovni proces, v katerem rejniški starš skupaj s supervizorjem predeluje svoje izkušnje, občutke in izzive, ki se pojavijo pri delu z otrokom v rejništvu. Temelji na varnem odnosu med supervizorjem in »supervizantom«. Supervizija omogoča, da rejniški starš dobi občutek, da ni sam v težkih situacijah in da ima ob sebi strokovno podporo, ko jo potrebuje. Gre za prostor, kjer se lahko govori o trenutkih napetosti, negotovosti, novih spoznanjih in preobratih, ki se dogajajo v procesu skrbi za otroka v rejništvu.

Pomemben del supervizije je regulacija afekta – to pomeni, da supervizor pomaga rejniškemu staršu razumeti, umiriti in predelati čustva, ki se pojavijo v odnosu z otrokom v rejništvu. Ko so ta čustva prepoznana in sprejeta, lahko postanejo vir spremembe in novega razumevanja. Prav tako pomaga rejniškemu staršu razumeti dinamiko lastne družine, in sicer v povezavi z otrokom v rejništvu.

V rejništvu je supervizija izjemno pomembna, ker je delo rejniškega starša pogosto čustveno zahtevno. Otroci, ki prihajajo v rejniško družino, imajo za sabo težke življenjske izkušnje, ki lahko pri rejniku sprožijo močne občutke, dvome in notranje napetosti. Supervizija omogoča, da rejniški starš in supervizor raziskujeta občutke, ki se pojavljajo v odnosu z otrokom. Ključen je varen odnos, v katerem se poišče pomen tega, kar rejniški starš doživlja ob otroku v rejništvu. S tem se krepi sposobnost rejniškega starša, da otroku zagotavlja stabilen, varen in pomirjajoč odnos, ki je ključen za otrokovo čustveno okrevanje, hkrati pa sam ne izgoreva.

Supervizija v rejništvu podpira rejniškega starša, da lažje razume dinamiko odnosa z otrokom in prepozna trenutke, ko pride do motnje v odnosu. Ko se te motnje prepoznajo in predelajo, se v odnosu odpre prostor za poglobitev, večje razumevanje in občutek, da je mogoče premagati razlike ter najti pot drug do drugega. Prav v teh trenutkih se pogosto zgodi sprememba, tako pri rejniku kot pri otroku.

Redno izvajanje supervizije je zato bistvenega pomena. Rejniškemu staršu daje občutek varnosti, strokovno oporo in prostor za razbremenitev, hkrati pa omogoča, da se ves čas uči, raste in nadgrajuje svoje kompetence ter konec koncev ni sam v situaciji v odnosu z otrokom. Ker je rejništvo delo, ki močno prepleta strokovnost in osebno čustveno vpletenost, supervizija pomaga

ohranjati jasnost, stabilnost in dobrobit tako rejniškega starša kot otroka, ki potrebuje občutek sprejetosti in varne navezanosti.

dr. Andrej Omulec , zakonski in družinski terapevt, supervizor, visokošolski učitelj Fakultete za uporabne družbene študije

Elena, 8 let

RAZISKAVA INŠTITUTA ZA SOCIALNO VARSTVO SLOVENIJE O REJNIŠTVU

Rejništvo v Sloveniji: perspektiva rejnic, rejnikov in oseb z izkušnjo rejništva ter oblikovanje predlogov za spremembe

Uvod

Rejništvo ima v Sloveniji dolgoletno tradicijo. Z razvojem stroke socialnega dela so se bistveno spreminjali koncepti razumevanja pomoči otrokom in družinam – od tradicionalnih (oz. kliničnih, ki so predpostavljali, da je s posameznikom in določeno družbeno skupino nekaj narobe) do sodobnejših perspektiv, ki poudarjajo povezanost posameznika in okolja ter soustvarjanje rešitev. Z razvojem profesionalizacije se je socialno delo usmerilo v sodelovalni odnos med starši, rejnicami¹ in socialnimi delavci in delavkami, ki skupaj skrbijo za blaginjo otroka s ciljem njegove čimprejšnje vrnitve v matično družino (koncept soskrbnništva). Zakonodaja na področju rejništva v Sloveniji obstaja že vsaj od leta 1922 (Sitar Surić 2014)² in se je od takrat večkrat spreminjala; najnovejše zakonodajne spremembe beležimo v letu 2025³, ki v določeni meri (že) naslavlja aktualne probleme. Kljub napredku pa številni izzivi ostajajo.

¹ Glede na to, da, ženske rejnice predstavljajo večino, v nadaljevanju uporabljamo žensko obliko zapisa.

² Sitar Surić, Sanja. 2014. Soskrbnništvo – rejništvo za postmoderno socialni delo. Socialno delo 53 (2): 109–114.

³ Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (ZIRD-C). Uradni list RS, št. 41/25.

Zakon je bil sprejet v prvi polovici leta 2025, vendar je stopil v veljavo s 1. 11. 2025, tako da njegovi učinki v praksi še niso vidni. Pogled sodelujočih v raziskavi, opisani v nadaljevanju prispevka, tako odslikava stanje pred uvedenimi spremembami rejništva.

Na podlagi zapisov različnih vladnih dokumentov (kot sta Program za otroke (MDDSZ 2020⁴) in Resolucija o družinski politiki (REDP18-28⁵)) komentarjev in priporočil različnih institucij pri sprejemanju nove zakonodaje s tega področja v letu 2024⁶ ter področnih raziskav (Boškić idr. 2012⁷; Kodele idr. 2022⁸; Zemljič 2022⁹; Narat idr. 2024¹⁰) lahko izluščimo različne probleme, ki vztrajajo na področju rejništva, kot so podcenjena **potreba po intenzivni psihosocialni pomoči otroku zaradi doživljanja travme, potrebe po okrepljeni strokovni podpori rejniškim družinam, potreba po kadrovske okrepitvi centrov za socialno delo (v nadaljevanju CSD) za izvajanje preventivnih dejavnosti v skupnosti in za bolj poglobljeno delo z vsemi udeleženi v rejniškem sistemu ipd.**

⁴ MDDSZ. 2020. Program za otroke 2020–2025. Dostopno prek:

<https://www.gov.si/assets/ministrstva/MDDSZ/druzina/Zakonodaja/Program-za-otroke-2020-2025.pdf> (5. 5. 2025).

⁵ Dostopno prek: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=RESO118>

⁶ Glej npr. Šeme (FSD)); Strokovni svet IRSSV; delovne skupine CSD za prenovu sistema rejništva (Kulovec; Nušević; Meolic; Kralj; Grilj Baša; Koprivc Gražl, Rejniško društvo Slovenije – interna gradiva).

⁷ Boškić, Ružica, Narat, Tamara, Rakar, Tatjana, Lebar, Lea in Barbara Kobal Tomc. 2012. Življenjski poteki oseb, ki so bile prikrajšane za normalno družinsko življenje, Pridobitev vpogleda v življenjske poteke oseb, ki so bile prikrajšane za normalno družinsko življenje – osebe, ki so odraščale v vzgojnih oz. vzgojno-izobraževalnih zavodih Pridobitev vpogleda v življenjske poteke oseb, ki so bile prikrajšane za normalno družinsko življenje – osebe, ki so odraščale v rejništvu, končno poročilo. Ljubljana: IRSSV. Dostopno prek: <https://irssv.si/wp-content/uploads/2023/10/Zivljenjski-poteki-oseb-prikrajsanih-za-normalno-druzinsko-zivljenje.pdf> (5. 3. 2025).

⁸ Kodele, Tadeja, Mešl, Nina in Tamara Rape Žiberna. 2022. Posvet rejništvo v Sloveniji (marec 2022). Socialno delo, 61, (4): 337–341.

⁹ Zemljič, Irena. 2022. Analiza na področju rejništva: zadovoljstvo rejnic in rejnikov z delom CSD. Ljubljana: Skupnost CSD.

¹⁰ Narat, Tamara, Marušič, Žana in Urban Boljka. 2024. Priprava podlag za poročilo Sveta RS za otroke in družino: otroci in mladostniki s čustvenimi in vedenjskimi težavami in motnjami. Ljubljana: Inštitut RS za socialno varstvo.

Nabor težav oz. problemov rejniškega sistema torej obstaja, **primanjkuje pa uvid v rejniško ureditev, kot jo doživljajo otroci in mladi, ki odraščajo v rejništvu, ter njihove rejnice**¹¹. Inštitut RS za socialno varstvo (v nadaljevanju IRSSV) je tako v letu 2025 po naročilu Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju MDDSZ) izvedel raziskavo s poudarkom na prepoznavanju prednosti in slabosti omenjenega področja, kot se kažejo v praksi (Narat idr. 2025)¹².

Poznavanje subjektivne percepcije otrok in mladih, ki prebivajo v rejniških družinah, je izredno pomembno za razumevanje njihove blaginje in kakovosti življenja na sploh, kot tudi za predvidevanje nadaljnjega življenjskega poteka

¹¹ Z izjemo nekoliko starejše raziskave, ki se je osredotočala predvsem na študijo prehodov oseb iz rejništva v samostojno, odraslo življenje (glej Boškič, Ružica, Narat, Tamara, Rakar, Tatjana, Lebar, Lea in Barbara Kobal Tomc. 2012. Življenjski poteki oseb, ki so bile prikrajšane za normalno družinsko življenje, Pridobitev vpogleda v življenjske poteke oseb, ki so bile prikrajšane za normalno družinsko življenje – osebe, ki so odraščale v vzgojnih oz. vzgojno-izobraževalnih zavodih Pridobitev vpogleda v življenjske poteke oseb, ki so bile prikrajšane za normalno družinsko življenje – osebe, ki so odraščale v rejništvu, končno poročilo. Ljubljana: IRSSV. Dostopno prek: <https://irssv.si/wp-content/uploads/2023/10/Zivljenjski-poteki-oseb-prikrajsanih-za-normalno-druzinsko-zivljenje.pdf> (5. 3. 2025), zelo malo vemo npr. o tem, kako ti posamezniki dojemajo svojo realnost, kateri so ključni dejavniki, ki vplivajo na njihovo uspešno vključitev v novo okolje, kaj se jim zdi pomembno za uresničevanje lastnih ter specifičnih potreb, ki jih narekuje življenje v rejniški družini, kaj potrebujejo, kaj bi spremenili in kaj pohvalili. Med bolj aktualnimi viri velja omeniti predvsem Analizo na področju rejništva (Skupnost CSD. 2022. Analiza na področju rejništva – zadovoljstvo rejnic in rejnikov z delom CSD. Ljubljana: Skupnost CSD. Interno gradivo).

¹² Narat, Tamara, Marušič, Žana in Urban Boljka. 2025. Rejništvo v Sloveniji: perspektiva rejnic, rejnikov in oseb z izkušnjo rejništva ter oblikovanje predlogov za spremembe. Končno poročilo. Ljubljana: Inštitut RS za socialno varstvo.

(glej npr. Llosada-Gistau 2016¹³; Waid idr. 2017¹⁴; Zhang in Selwyn 2019¹⁵). Poleg tega lahko njihov odnos do rejniškega sistema razumemo tudi kot pomemben pokazatelj kakovosti skrbi, ki jo država omogoča otrokom in mladim v okviru rejništva.

Prav ocena kakovosti rejništva je bilo eno od ključnih vodil izvedene študije¹⁶, v kateri nas je zanimalo predvsem, **kako kakovost rejništva vrednotijo mladi, ki odraščajo v rejniških družinah, ter rejnice**. Drug pomemben vidik, ki ga študija zajema, pa je **ocena potreb otrok in mladih z izkušnjo bivanja v rejništvu ter rejnic**. Pri tem je bila pozornost namenjena različnim sklopom, kot so zakonodaja in postopki (npr. status rejniških družin, plačilo, dostop do pravic za otroke, matične družine in rejniške družine ipd.), storitve (npr. storitve za podporo otrokom, matičnim družinam in rejniškim družinam, storitve preprečevanja institucionalizacije otrok, razvoj različnih oblik rejništva, organizacija storitev ter povezovanje med različnimi izvajalci storitev

¹³ Llosada-Gistau, Joan, Ferran Casas in Carme Montserrat. 2016. What Matters in for the Subjective Well-Being of Children in Care? Child Indicators Research.

¹⁴ Jeffrey Waid, Brianne H. Kothari, Bowen M. McBeath in Lew Bank. 2017. Foster home integration as a temporal indicator of relational well-being. Child Youth Serv Rev, (83): 137–145.

¹⁵ Zhang, Mary in Julie Selwyn. 2019. The Subjective Well-Being of Children and Young People in out of Home Care: Psychometric Analyses of the "Your Life, your Care" Survey. Child Indicators Research.

¹⁶ V raziskavi smo podatke črpali iz različnih virov. Izvedli smo spletno anketo med mladimi z izkušnjami rejništva (prejeli smo 42 odgovorov), spletno anketo med rejnicami in rejniki (prejeli smo 97 odgovorov) ter krajšo spletno anketo v obliki poizvedbe med CSD (prejeli smo 19 odgovorov). Obenem smo opravili tudi fokusne skupine in poglobljene pogovore, ločeno z mladimi, ki odraščajo v rejništvu, ter rejniki in rejnicami, kot tudi strokovnjaki s področja rejništva. Izvedli smo pogovor z dvema mladostnicama z izkušnjo rejništva, delavnico z mladostniki z izkušnjo rejništva, pogovore s štirimi rejnicami, pogovor s predstavniki doma Malči Belič in e-mail korespondenco s predstavniki Slovenske filantropije ter mednarodni spletni posvet na temo rejništva, na katerem smo sodelovali predstavniki IRSSV, MDDSZ ter strokovnjaka iz Italije in Češke.

in akterji na področju rejništva ipd.), metode dela (z otrokom, matično družino, rejniško družino, s skupnostjo), vsakdanji svet uporabnikov (potrebe otrok, matičnih družin in rejniških družin) ter izobraževanje in usposabljanje (rejniških družin, matičnih družin, socialnih delavk idr.) IRSSV (2024)¹⁷.

Ključne ugotovitve – ocena potreb otrok, mladih z izkušnjo rejništva ter rejnic

Oceno potreb povzamemo po sklopih, ki smo jih omenili v uvodu. Ti se med seboj povezujejo, saj npr. zakonodaja vpliva na izvajanje in dostop do storitev ter na vsakdanji svet uporabnikov ipd. Ocena potreb pa je bila med drugim ključna za oblikovanje priporočil državi.

1. Zakonodaja in postopki

Po mnenju sodelujočih v raziskavi zakonodaja dobro ureja določene vidike rejništva. Rejnice so v anketi npr. kot pozitivno izpostavile: možnost izobraževanj in usposabljanj rejnic, zagotavljanje finančnih in materialnih pogojev, omogočanje brezplačnih storitev in ugodnosti za otroke (kot je plačilo vrtca, šole, kosil in malice), jasno opredeljene pravice in dolžnosti, urejanje stikov z biološkimi starši, možnost urejanja osebnih in šolskih zadev, podaljšanje rejništva do 26. leta starosti, če se otrok še šola in ureditev rejništva kot poklica.

Ne glede na izpostavljeno pa si vse rejnice želijo nadgradnje obstoječe zakonodaje. Med pogostejšimi vidiki, kjer si želijo več podpore s strani države, so omenjale sledeče: **plačilo in finančna podpora** (pri tem menijo, da bi tudi občine morale biti zavezane finančni podpori rejnikom oz. rejnicam in rejniškim otrokom), **pravni status in pooblastila rejnic** (izboljšati njihovo pravno zaščito, enakovrednost partnerja, pravice v sodnih postopkih, dostop

do brezplačne pravne pomoči), **psihosocialna podpora**, ki je bila v pogovorih močno izpostavljena (psihološka pomoč rejnikom oz. rejnicam in otrokom, supervizije, terapevtska obravnava, usposabljanja), **administrativne in sistemske ovire** (dolgi postopki - rejnice si npr. želijo krajši čas za pridobitev statusa, omenjajo tudi zapleteno ureditev dokumentacije, težave s stalnim prebivališčem otroka, birokracijo), **status poklicnega rejništva** (možnost poklicnega rejništva tudi za enega otroka, ureditev delavskih pravic, pravica do dopusta, bolniške ipd.), **celostna obravnava in podpora otrok** (hitrejši dostop do specialistov, ustrezno vključevanje strokovnjakov, primerno upoštevanje otrokove koristi, vzpostavljanje strokovnih timov, ki bi spremljali otroka skozi celotno obdobje rejništva, skrb za otroke, za katere je najtežje najti primerne rejniške družine (npr. romski otroci, otroci s hujšimi vedenjskimi in čustvenimi težavami), težave pri osamosvajanju otrok, **potrebo po formalni ureditvi različnih oblik rejništev** (predvsem **specializirano rejništvo, saj je za določene skupine otrok in mladih težko najti primerne rejniške družine** (kot npr. za otroke s hujšimi vedenjskimi in čustvenimi težavami, otroke brez spremstva ipd.). Obenem se strinjajo, da bi država morala poskrbeti tudi za **druge oblike rejništva**, kot je **krizno rejništvo, zelo kratko rejništvo (nekaj mesecev)** ali pa **vikend rejništvo**, medtem ko se za ostale oblike rejništva strinjajo v manjši meri (kot je npr. rejništvo na domu, rejništvo otroka skupaj z enim od staršem ipd.), **prepoznavnost in vrednotenje rejništva, kritičen odnos do rabe ustaljenih besed in poimenovanj**, kot je »rejništvo«, »rejenec«, o čemer so govorili zlasti mladi na delavnici in rejnice, saj so, po njihovem mnenju, močno povezujejo z občutki stigme¹⁸. Rejnice pa so v pogovorih pogosto tudi omenjale, da si **želijo omejitev pravic bioloških družin**, kjer te ovirajo njihovo delo (npr. omejitev stikov, če škodujejo otroku, boljši nadzor in prilagajanje

¹⁸ V zakonodaji sicer tega poimenovanja ni več, vendar pa je očitno v vsakdanjem življenju še vedno ustaljena praksa.

potrebam otroka, (ne)nujnost pridobivanja dovoljenja staršev za urejanje različnih zadev).

2. Storitve

O tem vidiku so se sodelujoči v raziskavi najbolj razgovorili, kar kaže na to, da gre za enega pomembnejših vidikov, ki jih je treba nasloviti pri nadgradnji rejništva.

▪ Sodelovanje s CSD

Splošna ocena, ki jo lahko podamo glede sodelovanja različnih akterjev s CSD, je, da so rejnice in mladi v rejništvu z delovanjem CSD srednje zadovoljni. Kako ocenjujejo sodelovanje, je v veliki meri odvisno od različnih značilnosti strokovne delavke oz. delavca. Opažajo, da so med slednjimi velike razlike glede izkušenj, znanja in strokovnosti ter značajskih lastnosti, med katerimi najbolj cenijo empatičnost, prijaznost in zmožnost nudenja podpore in občutka slišnosti. Največji poudarek pri rejnicah je bil, da si želijo več dodatne podpore v smislu supervizije, psihosocialno pomoč zase in za otroke, mentorske in podpore skupine rejnic. Rejnice si tudi želijo, da bi CSD bolje razložili matičnim družinam, da niso rejnice tiste, ki so jim odvzeli otroka ali otroke.

Mladim, ki so sodelovali v anketi, se zdijo strokovne delavke oz. delavci na CSD sodelovalne, dostopne in zaupanja vredne – kar se po namestitvi v rejniško družino še nekoliko izboljša. Kljub vsemu pa menijo, da bi bili ti odnosi lahko pogostejše poglobljeni in bolj osebni ter da bi jih spremljala ista oseba, saj jih moti menjava kadra. Ob tem so sicer deklice precej bolj kritično ocenjevale odnos s svojo strokovno delavko na CSD v primerjavi z dečki.

Mladi, ki so sodelovali na delavnici, so poudarili, da je za njih idealna izkušnja sodelovanja s CSD takšna, kjer se počutijo varno, sproščeno, umirjeno, kjer dobijo podporo, se čutijo sprejete, in da v urejenem in zasebnem prostoru

lahko zaupno povedo svoje mnenje. Predvsem pa jim je pomembno, da začutijo, da je **strokovnjakom mar** zanje.

- **Strokovna podpora za rejnice oz. rejnike in otroke, nameščene v rejništvo**

Ključen poudarek, ki ga lahko izluščimo iz pogovorov z rejnicami, je, da nujno potrebujejo **strokovno podporo za nudenje boljše opore otrokom**. Podpora bi morala, po njihovem mnenju, kar najbolje ustrezati različnim potrebam in situacijam rejniških družin in njenih članov. Poleg tega nekatere rejnice opozarjajo na to, da se otroke ne »zasiti«¹ preveč z različnimi intervencijami. V povezavi s tem je treba premisliti tudi, koga je treba najbolj podpreti – ali rejnike, da bodo bolje delali z otroki, ali same otroke. Predvsem je pri sprejemanju tovrstnih odločitev potrebno izhajati iz otrok ter upoštevati njihovo specifično situacijo in želje.

Podobno opažajo tudi strokovne delavke na CSD, ki so izpostavile, da bi se morala podpora za otroke razvijati v smeri vzpostavitve in zagotavljanja primerne zdravstvene oskrbe (t. j. specializiranih obravnav otroka) z možnostjo hitrega dostopa do strokovnjakov.

Podpora mora torej biti na voljo, dostopna in dejansko učinkovita.

- **Drugačne oblike rejništva**

Velika večina sodelujočih mladih meni, da bi za izboljšanje pravic, spoštovanja in dostojanstva otrok država morala razvijati nove oblike skrbi za otroke (npr. drugačne oblike namestitve, ki so bolj po meri otroka; nove oblike rejništva; nove storitve in podpore, ki so multidisciplinarno naravnane in dostopne otroku ter njegovi družini na domu ipd.). V največji meri se strinjajo, da bi morala država ponuditi krizno namestitev (kjer družine ali posamezniki nudijo

dom in skrb otroku, ki ga je treba nemudoma umakniti iz družine) in dnevno pomoč na domu v ranljivih družinah.

Mladi, ki so sodelovali na delavnici, so bili odločno proti vikend rejništvu (med njimi sicer nihče ni imel takšne izkušnje). Argumentirali so, da se v tako kratkem času ne bi uspeli močnejše čustveno navezati na rejniško družino. Stabilnost, varnost in umirjenost jim namreč pomenijo največ. Ob tem so zelo poudarjali, da morajo biti različni pristopi in nasploh vse, kar je povezano z rejništvom, prilagojeno različnim potrebam, situacijam in osebnostnim značilnostim otrok.

V pogovoru z rejnicami je bilo zaznati, da kljub določenim pomislekom pozdravljajo takšno nadgradnjo rejništva. Da bi drugačne oblike rejništva delovale v praksi, je po njihovem mnenju pomembno upoštevati različne dejavnike, in sicer:

- situacijo matične družine (ali sploh izražajo željo po pomoči, podpori, spremembah ter kakšne težave imajo, kakšne značajske lastnosti),
- potrebe ostalih družinskih članov, vključno z biološkimi otroki,
- pomembno je, kakšna podpora se bo nudila rejnicam, ki bi izvajale drugačne oblike rejništva,
- možnost nepredvidljivih dogodkov,
- pomembno je, da se otroka ne vključuje zaporedoma v različne oblike rejništva, saj to ni v otrokovo korist.

Med drugimi oblikami rejništva so v pogovorih omenjale tudi potrebo po **specializiranem rejništvu**. Nekatere rejnice so bile mnenja, da bi z novimi oblikami rejništva morda lažje pridobili nove rejnike oz. rejnice.

- **Preventivno delo z otroki in mladimi**

Sodelujoči v raziskavi so omenjali pomen preventivnega dela z otroki in mladimi v smislu ukrepanja in izvajanja aktivnosti, ki omogočajo, da otrok ostane v matični družini, ali pa preventive pred institucionalizacijo. Strinjajo se, da potrebe otrok na tem mestu ostajajo premalo naslovljene.

3. Metode dela

a) metode dela rejnic z otroki in mladimi

Iz anketnega vprašalnika, na katerega so odgovorile rejnice, je razvidno, da pri soočanju s kriznimi situacijami (npr. konflikti) pogosto izhajajo iz zdravorazumskih pristopov: pogovor, doslednost, struktura, pravila, čustvena regulacija in podpora (z uglaševanjem na otrokove čustvene potrebe, ohranjanje mirnosti, objem, umik iz situacije, bližina, ponujanje varnosti, čustveno opismenjevanje otrok, postavljanje fizičnih in čustvenih meja), vzgajanje skozi odnose in sočutje, lastne vrednote in zgled ali sodelovanje z matično družino. Redkeje so njihovi odzivi strokovno podprti, čeprav same izražajo nemoč pri odzivanju na konfliktne situacije (med zahtevnimi primeri omenjajo: izbruhe, agresivno in/ali samopoškodovalno vedenje, otroke s posebnimi potrebami ali razvojnimi, vedenjskimi ali čustvenimi težavami – ADHD, avtizem, govorni zaostanki itd., poglobljeno stisko pri stikih z matično družino). Če je občutek nemoči dolgotrajen in če ni vidnega napredka, to lahko vodi v osebno stisko rejnic (dvom, občutek nemoči) in predčasen zaključek rejništva, s čimer se pogosto srečajo v domu Malči Beličeve (najpogostejše gre za primere najstnikov, katerih vedenjske in čustvene težave postanejo za rejnice neobvladljive).

b) metode dela CSD z rejniki in otroki

Mladi, vključeni v raziskavo, si želijo:

- da bi se več posvečali otrokom in prisluhnili njihovim željam,
- da bi pogosteje in bolje preverjali rejniške družine – opozarjajo na to, da še vedno obstajajo neprimerne rejniške družine in da bi moral CSD bolje preveriti njihovo ustreznost,
- da ne bi ločevali sorojencev ali pa da bi bili ti vsaj nastanjeni na bližnjih lokacijah,
- da bi se bolj spodbujalo sorodniško rejništvo.

c) delo s skupnostjo: promocija rejništva

Sodelujoči v raziskavi ocenjujejo, da je rejniških družin premalo. Predlagajo okrepitev promocije rejništva, kar je po njihovem mnenju nujno. Večina rejnic je odgovorila, da v njihovem lokalnem okolju promocije sploh ni. Menijo, da so za promocijo odgovorni vsi – tako rejnice in rejniki, kot CSD, občine in predvsem država.

4. Vsakdanje življenje rejnic in otrok ter mladih

Vsa prej opisana področja vplivajo na vsakdanje življenje otrok in mladih ter rejnic. Njihove življenjske zgodbe sooblikujejo različne osebe ter institucije, s katerimi prihajajo v stik. V naši raziskavi smo popisali več pozitivnih kot negativnih primerov rejništva.

Mladi, ki so sodelovali v anketi, so podali izrazito pozitivno izkušnjo bivanja v rejništvu. V splošnem so zadovoljni s svojim življenjem in optimistični glede svoje prihodnosti. Ocenjujejo, da so njihove potrebe v rejniški družini

zadovoljene (kar velja za različne potrebe, od vključevanja v prostočasne aktivnosti do vključenosti v izobraževanje, participacije doma, ohranjanje fizičnega in psihičnega zdravja ipd.). Nadalje, večina mladih v rejništvu pridobi pozitivno družinsko izkušnjo; občuti varnost, stabilnost, zaupanje, razumevanje in svobodo v odnosu z rejnico. Anketni podatki kažejo, da so otroci in mladi, ki so nameščeni v rejništvo, na to dobro prilagojeni. Skorajda vsi anketiranci ocenjujejo, da so dobro pripravljeni na samostojno življenje.

Mladi, ki so sodelovali na delavnici, so izpostavili, da v rejništvu cenijo predvsem to, da imajo možnost bivati v primernih družinah, kjer dobijo podporo, pripadnost, dom, zasebnost, tople obroke, oblačila in druge življenjske potrebščine, vodenje skozi šolo, pomoč pri šoli ter pomoč pri obvladovanju stresa. Pomembno se jim zdi, da so odšli iz neurejenega bivanja v okolje, kjer jih imajo radi enako kot svoje otroke, jih podpirajo pri doseganju ciljev in kjer imajo nekoga, ki jih vzgaja. Prav tako kot rejnice so izpostavili pomen pogovora. Od rejnikov oz. rejnic pričakujejo predvsem, da se z njimi lahko pogovarjajo, da ne delajo razlik med otroki in da jim pomagajo pri osamosvajanju.

Mladi udeleženci delavnice pa so, za razliko od teh, ki so izpolnili anketo, omenjali tudi negativne vidike rejništva. Poudarili so, kako pomembno je, da sorojenci ostanejo skupaj; o tem sta govorili tudi mladostniki z izkušnjo rejništva. Med negativnimi vidiki so poudarili situacije, ko pride do prekinitve stikov po zaključki rejništva, navajanja na novo okolje ob prihodu v rejništvo in nova pravila, pritisk glede stikov z matično družino, kar po njihovem mnenju uniči rutino, pa tudi strah pred izražanjem iskrenega mnenja pred rejnikom, zavedanje da »to niso tvoji starši« ter nerodno razlaganje situacije drugim.

O vplivu stikov na rutino otrok in o obremenitvi, ki jih ti zanje predstavljajo, so zelo pogosto govorile tudi rejnice.

Na to, kakšna bo izkušnja bivanja v rejništvu za otroke in mlade, vplivajo zlasti štiri ključne stvari:

1. značilnosti rejnice in rejniške družine (npr. sorodniško rejništvo, povezanost med družinskimi člani in občutek družine potrjuje raba besed »mama«, »sestra«, »brat« ipd.);
2. dojemanje odvzema kot dobrega za nadaljnji življenjski potek osebe;
3. kako globoke travme je zadala izkušnja v matični družini otrokom in mladim;
4. podpora rejnicam (tako formalna kot neformalna, ki mora biti prilagojena potrebam otrok in rejnic).

5. Izobraževanje in usposabljanje rejnic

Rejnice v anketi in pogovorih ocenjujejo izobraževanja in usposabljanja kot zadovoljiva. Vseeno pa si želijo določenih sprememb, npr.: na državni ravni bi morala usposabljanja pokriti različna časovna obdobja, pogrešajo nove vsebine (kot so čustveno varno odzivanje na otroke s travmatično izkušnjo, kako se bolje razumeti z biološkimi starši, varno uporabo interneta pri otrocih, čustveno varno odzivanje na otroke z izkušnjo nasilja), ki bi morale biti izbirne. Prav tako menijo, da bi rejnice potrebovale več praktičnega usposabljanja. Predlagajo, da se okrepi izmenjava izkušenj med rejnicami, izboljša dostopnost izobraževanj ter uvede bolj sodobne pristope in nove predavatelje.

Izkazujejo potrebo po dodatnih izobraževanjih, kar lahko sklepamo tudi iz tega, da se polovica vključuje še v dodatna izobraževanja (omenjeni so programi Neverjetna leta, Cool kids, izobraževanja Rejniškega društva Slovenije), poleg tega berejo strokovno literaturo in obiskujejo predavanja, ki potekajo v okviru šol, nekaterim pa so v oporo tudi manj formalna srečanja (tečaji, duhovne vaje, tabori, srečanja rejniških družin).

Rejnice predlagajo obvezna izobraževanja in usposabljanja na temo rejništva tudi za ostale poklice. Največkrat so omenjale sodnike in matične družine ter strokovne delavke oz. delavce na CSD. Oboji, tako rejnice kot otroci, pa so poudarjali predvsem pomen razbijanja stigme rejništva in se v povezavi s tem zavzemali za ozaveščanje splošne javnosti, da bi ta prepoznala rejništvo kot plemenito delo.

Zaključek

Povzamemo lahko, da ima sistem rejništva v Sloveniji razmeroma dobro normativno osnovo. Prednosti obstoječega sistema so dobro izhodišče za nadaljnji razvoj. Ob tem pa prepoznane slabosti omejujejo bolj uspešno izvajanje rejništva v praksi.

Na podlagi odgovorov sodelujočih v raziskavi povzemamo, da nadaljnji razvoj rejništva zahteva njegovo konceptualno prenovo na način nadgradnje obstoječega sistema, in sicer v smeri krepitve podpore rejnicam kot ključnim nosilcem rejništva, boljše zaščite koristi otrok skozi celotno rejništvo in pravočasno obravnavo njihovih potreb, krepitve podpore matičnim družinam ter zmanjševanja sistemskih ovir, ki zavirajo izvajanje rejništva v praksi. Rešitve za izboljšanje rejništva morajo nagovarjati težave, kot so: pomanjkanje novih rejnikov oz. rejnic, naraščajoča kompleksnost potreb otrok, neenakost v obravnavi otrok in rejnikov oz. rejnic glede na lokalno okolje, preobremenjenost rejnic oz. rejnikov in zaposlenih na CSD, dolgotrajni postopki na sodiščih, ki zavirajo hitro odzivanje v korist otroka ter neustrezni stiki otrok z biološkimi starši.

Področne politike bi zato morale obravnavati rejništvo kot pomembno področje socialne, družinske, izobraževalne, zdravstvene in tudi stanovanjske

politike ter zagotoviti ustrezne finančne, pravne in organizacijske pogoje za nadaljnji razvoj rejništva v Sloveniji.

Pomembno je predvsem, da pri nadaljnjem razvoju rejništva razmišljamo celostno z naslavljanjem tako preventive kot dolgoročne podpore. Nadgradnjo ali prenovo rejništva je nujno treba povezati s širšo strategijo dezinstitutionalizacije v Sloveniji in s celostno vsebinsko prenovo sistema varstva otrok in družine, vključno s področjem zaščite otrok. Glede na Kodele idr. (2022) v Sloveniji za to obstaja veliko strokovnega znanja, vendar praksa zaradi prej navedenih razlogov zaostaja za sodobnimi koncepti socialnega dela. To pa vpliva na kakovost dela in s tem na (nezadovoljenost) potreb vseh, vključenih v rejniški sistem.

Dr. Tamara Narat
Žana Marušič
Dr. Urban Boljka

Elena, 8 let

PRAKSA V REJNIŠTVU

Seminarska naloga pri prof. dr. Barbari Novak pri predmetu Družinsko pravo

Institut rejništva je posebna oblika varstva in vzgoje otrok, nameščenih v rejniško družino, ki začasno ne morejo prebivati v biološki družini. Namen rejništva je, da se otrokom pri osebah, ki niso njihovi starši, omogoči zdrava rast, vzgoja, izobraževanje, skladen osebni razvoj in usposobitev za samostojno življenje in delo. **Torej se zasleduje načelo največje otrokove korist**, ki prežema celotno normativno urejanje pravic otroka¹⁹. Potrebno je povedati, da iz pravne ureditve rejništva izhaja, da gre za začasen ukrep. Država si mora prizadevati, da se čim prej odpravijo vzroki, zaradi katerih je bil ukrep izrečen, in da se matična družina v najkrajšem možnem času spet združi²⁰. Vendar pa lahko skozi primere sodišč vidimo, da postaja trajen ukrep, saj sodišča ta institut podalšujejo.

Za namen te seminarske naloge sem opravil razgovore z vsemi sodelujočimi v celotnem procesu odvzema otroka do njegove začasne namestitve v rejniški družini ter poti nazaj v matično družino. Želel sem poizvedeti, kaj se dogaja resnično dogaja v tem procesu in če (sploh) celoten proces sledi zakonu ter vsem pomembni načelom v družinskem pravu. Predstavil bom ugotovitve in probleme, ki jih lahko srečamo v procesu. V ta namen sem opravil razgovor z 2 sodnicama s področja družinskega prava in z direktorico Centra za socialno delo enote Celje²¹. Opravil pa sem tudi razgovor s člani rejniškega društva ter z rejnico, ki je imela v rejništvu 3 otroke.

Rejništvo je urejeno v posebnem zakonu (Zakonu o izvajanju rejniške dejavnosti iz leta 2003). Ta zakon ureja pogoje, ki jih mora izpolnjevati oseba, ki želi izvajati rejniško dejavnost, postopek pridobitve dovoljenja za izvajanje te dejavnosti, način izvajanja, spremljanje izvajanja in financiranje rejniške

¹⁹ to načelo izhaja iz 7. člena Družinskega zakonika

²⁰ razvidno v 236. člen Družinskega zakonika

²¹ V nadaljevanju CSD

dejavnosti. Torej ureja celotno področje rejništva. Potrebno pa je izpostaviti **novelo**, ki je stopila v veljavo lani poleti 2025 (6. 6. 2025), saj je doprinesla številke izboljšave in novosti, za katere so se borili tudi predstavniki Rejniškega društva Slovenije in rejniki. Ta novela jim omogoča, da lahko še bolj kvalitetno opravljajo svoje obveznosti ter tako nudijo otroku kar se da dobro zanj primerno okolje.

Potrebno pa je poudariti, da izrek ukrepov za zaščito otroka, kot je na primer odvzem otroka, **ne sme biti razumljen kot kaznovanje staršev** zaradi njihove pretekle vzgoje in varstva, temveč le kot odziv na neustrezno izvajanje ali opuščanje skrbi za otroka v trenutnih okoliščinah²². Pri tem je pomembno poudariti tudi **problem stigmatizacije staršev**. Vsi vključeni sogovorniki so izpostavili, da imajo tudi matični starši pogosto težke življenjske izkušnje in izhajajo iz podobnih družinskih ali socialnih razmer, kot so pozneje pripeljale do ukrepov pri njihovih lastnih otrocih. Sami torej niso imeli nobenega dobrega zgleda, kako biti dober starš. Pri razgovorih sem naletel na frazo, ki dobro zajema kompleksnost tega položaja. Ti starši imajo tudi "sami velik nahrbtnik". Tak »nahrbtnik« ni le metafora, temveč realnost, ki vpliva na njihove zmožnosti starševstva. Če posameznik sam ni imel priložnosti za stabilno, varno in podporno okolje, pogosto teh vzorcev tudi ne more v celoti razviti ali prenesti na svoje otroke. To pa ne pomeni nujno pomanjkanja ljubezni ali želje po skrbi za otroka, temveč prej omejitve, ki izhajajo iz lastnih nepredelanih izkušenj in življenjskih okoliščin. Zato se mi takšen izraz zdi zelo pomenljiv in ustrezen saj na preprost, a hkrati globok način ponazori, da številni matični starši nosijo s seboj breme lastnih izkušenj, travm, socialnih stisk ali nepredelanih vzorcev iz preteklosti. Vse to pa kaže na pomembnost ozaveščanja in izobraževanja na področju starševstva. Zato je bistveno poudariti, da je stigmatizacija teh staršev napačna. Dejal bi celo, da je nepravilna in poenostavljajoča, saj je rezultat nepoznavanje celotnega ozadja.

²² 54. člen Ustave Republike Slovenije pravi, da imajo starši pravico in dolžnost vzdrževati, izobraževati in vzgajati svoje otroke. Ta pravica in dolžnost se staršem lahko odvzame ali omeji samo iz razlogov, ki jih zaradi varovanja otrokovih koristi določa zakon.

Kot sem že povedal prej, je pomembne spremembe v rejniško zakonodajo prinesel Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti ZIRD-C z dne 6. 6. 2025. Izpostavil bi dve **najpomembnejši spremembi**, ki sem ju pri razgovorih zasledil in po mojem mnenju pomembno vplivata na kvaliteto opravljanja rejniškega poslanstva.

Pomemben korak naprej predstavlja **zvišanje rejinin**²³, oziroma natančnejše oskrbnin in nadomestila za materialne stroške in tudi plačila za delo rejniku. Kljub temu je treba poudariti, da rejniki v praksi pogosto za otroka namenijo več sredstev, kot jih prejmejo iz naslova rejinine. Otroci, ki vstopajo v rejništvo, namreč praviloma ne prihajajo iz stabilnih okolij, temveč s seboj prinašajo številne travmatične izkušnje in kompleksne čustvene stiske – “velik nahrbtnik”, ki zahteva strokovno in dolgotrajno obravnavo. Rejniki jih zato pogosto vključujejo v psihološko podporo in druge oblike strokovne pomoči, kar predstavlja dodaten finančni zalogaj. Kljub zvišanju sogovorniki opozarjajo, da rejinine še vedno pri nekaterih rejniških družinah ne dosegajo ravni, ki bi realno pokrila vse potrebe določenega otroka. Ob tem pa se odpira tudi občutljivo vprašanje ravnotežja: ali bi previsoka materialna spodbuda lahko vodila v neželene motive za odločanje za rejništvo, kar zahteva premišljeno in odgovorno normativno urejanje.

Pomembna pa se mi je zdela tudi še procesna sprememba, **uvedba brezplačne pravne pomoči**²⁴ za rejnike. Pred novelo rejniki, kljub temu da so udeleženci v postopkih, niso imeli zagotovljenega dostopa do BPP, medtem ko so jo matični starši – pogosto zaradi slabšega socialnega položaja – praviloma lahko uveljavljali. Takšna ureditev je ustvarjala očitno neenakost orožij v postopku, saj so se rejniki pogosto znašli v pravno šibkejšem položaju. Zaradi nepoznavanja pravnih pravil in strahu pred napačnimi izjavami so neredko ostajali pasivni, medtem ko so bili matični starši, podprti z odvetniki, v izrazito bolj aktivni in včasih tudi konfliktni vlogi. Z novelo, ki tudi rejnikom priznava pravico do BPP, se ta neravnotežje pomembno zmanjšuje. To zasleduje

²³ vidno v 53. členu Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti

²⁴ novi člen 63.a Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti

ustavno varovano načelo **enakega varstva pravic** v postopku pred sodiščem in drugimi državnimi organi²⁵. Rejniki imajo sedaj možnost pravnega svetovanja in zastopanja, kar prispeva k bolj enakopravnemu in pravičnemu poteku postopkov ter posledično tudi k boljšemu varstvu koristi otroka. Prav tako pa lahko rejniki vprašajo odvetnika za pravne nasvete z zvezi z otroki, kar samo še dodatno izboljšuje položaj rejniške družine.

Kljub vsem izboljšavam na področju zakonodaje imajo rejniki v pravnem in institucionalnem smislu pogosto razmeroma šibek položaj. V praksi se znajdejo v **paradoksnih situacijah**: od njih se pričakuje, da otroka vzgajajo, zanj skrbijo in ga vodijo skozi vsakdanje življenje, hkrati pa za številne pomembne odločitve še vedno potrebujejo soglasje bioloških staršev ali dodatna pojasnila CSD. Vprašanja, kot so cepljenje, vključitev v določene dejavnosti ali izdaja potnega lista, lahko povzročajo precejšnje zaplete. Rejniki zato pogosto ne vedo, kaj so njihova pooblastila v zvezi z otrokom in kaj lahko urejajo izključno starši. O tem govori 25 čl. ZIRD, ki rejnikom daje naloge in s tem tudi pooblastila za urejanje odločitev v zvezi z otrokom, ki so povezane z otrokovim vsakdanjim življenjem in imajo določena pooblastila na področju otrokovega varovanja zdravja, urejanja dokumentov, tudi ureditev osebne izkaznice in potnega lista. Očitno pa teh dikcij dobro ne poznajo rejniki in velikokrat tudi ne druga okolja in pristojne institucije, kjer se te otroke pravice urejajo (npr. Upravne enote, zdravstveni domovi, šole, vrtci ipd...)

Poseben problem predstavlja **odnos med rejniško in biološko družino**. Čeprav zakon izhaja iz načela ohranjanja vezi z izvorno družino, praksa kaže, da so ti odnosi pogosto izjemno **konfliktni**. Rejniki so po izkušnjah sogovornikov

²⁵ to izhaja iz 22. člena Ustave Republike Slovenije

nemalokrat tarča pritiskov, obtožb ali celo nadlegovanja s strani bioloških staršev, ki odvzem otroka doživljajo kot osebni napad in ne kot ukrep za zaščito otroka. Prav zato morajo CSD in sodišča paziti tudi na zelo **konkretna varnostna vprašanja**, na primer da se naslov rejniške družine ne razkriva staršem in da se otroka po potrebi namesti tudi v drugo regijo.

Torej se kljub izboljšavam še vedno porajajo določeni problemi. Med najpomembnejšimi in perečimi problemi bi izpostavil **prezasedenost CSD-jev in podpornih služb** ter pomanjkanje strokovnih kapacitet, kar pa so izpostavili tudi vsi sogovorniki. Na to centri za socialno delo po navedbah sogovornikov že dlje časa opozarjajo pristojno ministrstvo, vendar bistvenih sistemskih premikov še ni. Vendar zakaj je to tako pomembno, da imajo CSD dovolj kadra in dovolj ljudi za opravljanje dela? CSD poda strokovno mnenje sodišču in naredi načrt pomoči otroku in staršem. Je ključen del celotnega sistema saj je edini, ki pozna situacijo na terenu in lahko najbolje svetuje. Vendar pa zaradi birokracije in prezasedenosti svoje dela le s težka opravljajo strokovno in učinkovito. Potrebno jih je pohvaliti, da kljub vsemu poskušajo narediti kar se da najbolje za otrokovo korist in tudi za rejnika. Birokracija in prezasedenost nas pripeljeta do drugega problema. Sogovornica iz Rejniškega društva Slovenije je opozorila, da zaposleni na CSD **“že morajo biti že skoraj pravniki” in v preveliki meri opuščajo delo socialnih delavcev**. Torej lahko nastane situacija, kjer ljudje ne morejo opravljati dela na terenu zaradi vse birokracije, hkrati pa niso za pravne postopke ustrezno usposobljeni in priučeni. Kot rešitev se postavlja zaposlovanje pravnikov s pravosodnim izpitom na CSD. Problem lahko nastane tudi v **čakalnih dobah** za strokovno pomoč, predvsem je problem psihoterapevska pomoč otrokom in tudi njihovim biološkim staršem. Sogovornici iz sodišča sta poudarili, da otroci v rejništvu in njihovi biološki starši pogosto potrebujejo takojšnjo, dolgotrajno in kontinuirano strokovno pomoč, zlasti psihološko in psihoterapevsko podporo. Vendar je ta pomoč v praksi pogosto nedostopna, ali pa nanjo čakajo predolgo. Predstavnica Rejniškega društva Slovenije pri tem poudari, da centri za socialno delo namreč ne izvajajo psihoterapevtske pomoči pač pa so strokovni pomočniki in koordinatorji v rejniškem sistemu in sistemu pomoči otroku ter so neke vrste povezovalci in svetovalci v vseh aktivnostih v povezavi z

rejništvom in vsemi udeleženi v njem. Psihoterapevtsko pomoč tako za otroke kot odrasle pa izvajajo ustrezno usposobljeni psihoterapevti, kjer pa zopet nastaja težava zaradi nejasnega zakona o Duševnem zdravju. Zato se tako starši, kot rejniki za otroke obračajo na razne nevladne organizacije, ki opravljajo te storitve, ki pa so včasih po mnenju sodnic, vprašljive kvalitete.

Kot zadnji problem pa bi predstavil problem **nejasnosti meje med začasnostjo instituta rejništva** in potrebe po trajnejši rešitvi. Rejništvo je po svoji naravi začasen ukrep, ki ga določa Družinski zakonik in ki se praviloma odredi za tri leta in se nato ponovno presoja in lahko podaljša še za tri leta. Težava nastane, kadar se ta začasnost večkrat podaljšuje, ne da bi otrok dobil jasno in dolgoročno rešitev. Še posebej problematično je, kadar otrok več let preživi v eni rejniški družini, nato pa bi moral v nadaljnji fazi oditi v posvojitev k drugi družini, čeprav se je na rejniško okolje že močno navezal. **Otrok pogosto ostaja razpet med dvema realnostima.** Po eni strani se v rejniški družini naveže, tam doživi stabilnost in občutek pripadnosti, po drugi strani pa otroci velikokrat čutijo močno lojalnost do svojih bioloških staršev. Ena od sodnic je zelo pomenljivo izpostavila, da si otrok pogosto bolj kot materialne in druge oskrbe v rejniški družini želi le en dober dan s svojimi "pravimi" starši. V tem kontekstu postane še posebej pomembno vprašanje dolgotrajnosti postopkov. Če se rejništvo podaljšuje na tri leta in nato ponovno podaljšuje, otrok pogosto predolgo ostaja v negotovosti glede tega, kam pravzaprav pripada. **Da otrok dolgotrajno živi s tem občutkom pa nikakor ni najboljša otrokova korist, ki bi jo moral zasledovati celoten sistem.** Ta občutek, ki ga otrok dobi, pa je eden izmed najpomembnejših čustev in je nujno potreben za njegovo počutje varnosti in pripadnosti.

Predlogi in rešitve

Ob vseh problemih, ki jih trenutni sistem rejništva v Sloveniji vsebuje in so jih sogovorniki izpostavili, pa sem naletel tudi na veliko predlogov za izboljšave.

Prvič, smiselno bi bilo razmisliti o **pogostejšem preverjanju upravičenosti nadaljevanja rejništva.** Čeprav zakonodaja predvideva formalni pregled

rejništva na tri leta, sogovorniki opozarjajo, da takšna časovna distanca v praksi pogosto ne sledi dinamiki otrokovega razvoja. Z vidika varstva koristi otroka bi bilo zato utemeljeno, da se vsaj enkrat letno preveri, ali obstaja realna in konkretna možnost vrnitve otroka v matično družino. Kadar takšna možnost objektivno ne obstaja, bi morala pravna ureditev omogočiti hitrejše iskanje trajnejših rešitev. Otrok namreč potrebuje stabilnost, predvidljivost in občutek pripadnosti; dolgotrajna negotovost glede lastnega položaja pa lahko resno ogrozi njegov čustveni in socialni razvoj.

Drugič, pri odločanju o vrnitvi otroka v matično družino bi bilo treba pripraviti določene strokovne standarde in večji poudarek nameniti presoji starševske kapacitete, ne zgolj izboljšanju zunanjih okoliščin. Trenutna praksa se lahko preveč osredotoča na formalne izboljšave (npr. stanovanjske ali finančne razmere), premalo pa na vsebinsko vprašanje, ali je starš dejansko sposoben zagotoviti varno, stabilno in razvojno spodbudno okolje za otroka. Zato bi bilo treba v postopke sistematično vključiti strokovno podprte ocene starševskih kompetenc, ki bi celovito obravnavale tudi čustveno razpoložljivost starša in njegovo sposobnost zadovoljevanja otrokovih potreb.

Tretjič, nujna se kaže okrepitev tako nadzora kot stalne strokovne podpore rejnikom. Rejništvo je izjemno zahtevna in čustveno obremenjujoča naloga, ki presega zgolj materialno skrb za otroka. Kljub temu rejniki pogosto nimajo zagotovljene sistematične podpore, ki bi jim pomagala pri soočanju z zahtevnimi situacijami. Poleg tega se v praksi pojavlja problem pomanjkljive informiranosti: rejniki pogosto nimajo dostopa do individualnega načrta za otroka v pisni obliki, ki ga pripravi center za socialno delo in je izjemno pomemben za razvoj in varstvo določenega otroka v rejništvu, čeprav bi jim ta lahko predstavljal ključno usmeritev pri vsakodnevni skrbi za otroka. Z vidika pravne varnosti bi bilo zato smiselno, da se rejnikom jasno in pisno predstavijo njihove pravice in obveznosti, vključno z natančno opredelitvijo pooblastil ter primerov, v katerih je potrebno soglasje staršev. Enako pomembno pa je tudi, da so matični starši jasno seznanjeni z omejitvami svojih pravic, s čimer bi se lahko preprečili konflikti in dodatne obremenitve za otroka. Za vse dogovore v okviru rejniškega sistema ima ZIRD določen zelo pomemben institut, to je

Individualna projektna skupina, kjer je prostor za vse dogovore, ki pa mora biti predvsem s strani centrov za socialno delo kvalitetno izvedena.

Ne nazadnje se kot pomembno vprašanje odpira tudi **položaj partnerjev v rejniški družini**. V praksi je pogosto formalni nosilec rejniške dejavnosti le eden od partnerjev, medtem ko drugi dejansko enakovredno sodeluje pri vzgoji in skrbi za otroka, vendar nima ustreznega pravnega položaja v postopkih. Takšna ureditev lahko vodi v situacije, kjer oseba, ki je morda bolj kompetentna ali pripravljena aktivno zastopati otrokove interese, tega formalno ne more storiti. Z vidika načela največje koristi otroka bi bilo zato smiselno razmisliti o ureditvi, ki bi obema rejniškima staršema omogočila ustrezen pravni status, sorazmeren z njuno dejansko vlogo v rejniški družini.

V Sloveniji že dalj časa ni bilo izvedenih obsežnih raziskav in analiz na področja rejništva, zato je pomembno novost prinesla raziskava Instituta za socialno varstvo Slovenije, ki je v letu 2025 opravil dokaj obsežno raziskavo o rejništvu v kateri poroča tudi bodoče smernice za razvoj rejništva.

Za zaključek

V pogovorih z vsemi vpletenimi pa sem nekaj opazil. Mislim, da največja pomanjkljivost slovenskega sistema rejništva morda sploh ni v sami zakonodaji, temveč v načinu delovanja sistema kot celote – natančneje z ljudmi in institucijami znotraj sistema. Dobil sem občutek, da si pri celotnem procesu rejništvu vsi malo podajajo odgovornost sem in tja – CSD, sodišče, stroka, včasih tudi rejniki in starši. Vsi govorijo o koristi otroka, ampak v praksi pogosto izgleda, kot da je pomembneje, kdo bi moral kaj narediti, kdo dela slabo ali premalo in kdo nima “smisla” za otroka.

Potrebno je poudariti in opozoriti vse institucije, da **otrok ni (samo) nek pravni problem**, ampak oseba, ki v najobčutljivejšem obdobju svojega življenja, in potrebuje jasnost, stabilnost in občutek, da odrasli okoli njega vedo, kaj delajo. **Ampak hkrati pa tudi ni samo socialni primer**, kjer bi morala prevladati samo čustva. Ne smemo ga degradirati ne na eno ne na drugo. Pravo je tisto, ki bo najbolje objektivno odločilo v njegovo korist, ampak sociala pa bo tista, ki bo izvedla njemu prilagojeno pomoč.

Ravno tu se razkrije najgloblji problem rejništva v Sloveniji: ali sistem dejansko deluje kot učinkovita mreža zaščite za otroka ali pa otrok včasih ostaja ujet med institucijami, ki sicer delujejo "v njegovo korist", vendar ne usklajeno in ne pravočasno. Ob zaključku se zato ne morem izogniti neprijetnemu, a nujnemu vprašanju, ki upam, da ni krivično do vseh vpletenih, vendar se mi je pojavilo tekom pisanja zaključka: ali vsi udeleženci v postopkih rejništva resnično zasledujejo v največjo korist otroka – ali pa si vsak prizadeva zgolj opraviti svojo delo za katerega misli, da je najbolj pomembno in edino pravilno.

Jure Golob, študent drugega letnika Pravne fakultete v Ljubljani

Elena, 8 let

PODELJENA PRIZNANJA ZA DOLGOLETNO IN USPEŠNO IZVAJANJE REJNIŠKE DEJAVNOSTI

Minister Luka Mesec je na Brdu pri Kranju podelil priznanja za dolgoletno in uspešno izvajanje rejniške dejavnosti. Priznanji sta prejeli rejnici **Janja Godec z Bizeljskega** in **Dragica Bilić iz Murske Sobote**.

Z obema rejnicama sem se pogovarjala po telefonu, saj v RG želimo predstaviti tudi njiju in ju bolje spoznati ter predstaviti našim bralcem, tako kot vse dosedanje dobitnice priznanj.

JANJA GODEC

Tudi gospa Janja Godec z Bizeljskega se je prijazno odzvala mojemu povabilu za pogovor za naše glasilo. Dejala je, da uživa v svojem delu rejnice, ki se mu v celoti posveča. Ni vajena javnega nastopanja in se mu tudi malo izogiba, zato sem bila še toliko bolj vesela njenega odziva.

Odločitev za rejništvo

Gospa Janja pove, da je dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti pridobila v letu 2008, prva otroka sta z možem v svojo družino sprejela leta 2009. Živijo na kmetiji, mož je zaposlen, ona je invalidsko upokojena. Rodnih otrok nimata in v prvi vrsti sta želela otroka posvojiti. Takrat, ko sta se onadva zanimala za posvojitve, so potencialni posvojitelji otroke iskali večinoma v tujini, na drugih

celinah in te posvojitve so bile povezane z velikimi stroški in tudi z različnimi birokratskimi komplikacijami. Z možem sta se odločila, da otroka ne bosta »kupovala« in bosta raje pomagala kakšnemu slovenskemu otroku. Ko sta o rejništvu še zbirala informacije, ju je z vsem prijazno seznanila socialna delavka CSD Brežice gospa Irena Klemenčič. Res pa je tudi, da sta rejništvo z možem že malce poznala, saj imajo rejnike v sorodstvu. Seveda so pri odločitvi za rejništvo sodelovali vsi člani družine, saj so takrat živeli v razširjeni družini skupaj s starši. Sosedje in znanci so bili nekoliko skeptični, češ, kaj se bosta mučila, saj rejniški otroci in njihovi starši zahtevajo ogromno naporega dela. Pa vendar je bila njuna želja po skupnem življenju z otroki velika in že nekaj mesecev po pridobitvi statusa kandidata za rejništvo sta dobila prva dva otroka.

Zavedala sta se, da rejništvo pomeni lahko le začasno skrb za otroka, da imajo otroci stike s starši, da v teh odnosih rejnika delujeta le kot začasna starša. Veliko sta o tem razmišljala in njun glavni motiv pri odločitvi je bil, da želita pomagati otroku, ki nima sreče, da bi lahko srečno živel s svojo družino. In če bosta lahko pomagala le enemu otroku in če tudi se bo vrnil k staršem, bo to veliko.

Danes so Godčevi rejniška družina že 16 let

In pomagali so več kot enemu otroku.

Gospa Janja pove, da so otroci prinesli v družino velike spremembe – veliko lepega, topline in otroškega živčava in pa tudi napora in skrbi. Leta 2009 sta prišla v družino kar dva otroka – 15 mesecev star deček in 3,5 leta stara deklica. Na začetku je bilo res težko. V družini se je vse postavilo na glavo. Z otrokoma se je bilo potrebno resnično veliko ukvarjati, saj v začetku nista bila odzivna na njihovo vodenje. Celotna družina je bila vključena v pomoč otrokoma. Danes je deček še vedno pri njih, star je 18 let in je njihov sin, saj sta ga Godčeva posvojila. Posvojitev je predlagal CSD in tudi fant si je tega želel. Pravzaprav se je sam tako odločil in predlagal posvojitev, ko je bil star 15 let. Vlogo je sodišče reševalo kar tri leta in na koncu je »pretehtala« želja in odločitev mladostnika, ki je danes njihov sin.

Deklica se je pri 15 letih vrnila v matično družino.

V letu 2013 so dobili še eno deklico, lansko leto pa še eno devetletnico in trenutno so 5-članska družina.

V CSD Posavje, enota Brežice so napisali, da gospa Janja otrokom, ki jih sprejme v družino, zagotavlja nov začetek, sprejetost, toplino, razumevanje in ljubezen. Omogoča jim udeležbo na dejavnostih, ki otroke veselijo, in tako sledi njihovim interesom. Vedno je usmerjena k iskanju rešitev in nikoli ne obupuje. Je zelo dosledna, tako do sebe kot do otrok, od katerih pričakuje, da se trudijo izpolniti svoje obveznosti. Je topla, srčna, strpna in pozitivno naravnana oseba, zelo povezana je z možem, s katerim se medsebojno podpirata na vseh področjih. Tako gospa Janja tudi govori o svojem delu in otrocih. O vsakem posebej se pogovarjava in pripoveduje o svojih prizadevanjih za njihovo dobrobit. Ko jo vprašam, kako sodeluje s starši otrok, pove, da z vsemi dobro. Ti odnosi je ne obremenjujejo. Do njih je spoštljiva, res pa je tudi, da so za enega otroka potekali stiki na CSD pod nadzorom in takšna oblika nekoliko razbremeni rejnico, čeprav je potrebno dobro pripraviti otroka na stike.

Najlepši del rejništva – otroški živžav, najtežji izziv – nuditi ustrezno pomoč otroku z ADHD

Ko jo vprašam, kaj je najlepše v rejništvu, enostavno odgovori, da otroški živžav v hiši, ko ti otroci zaupajo, izražajo ljubezen, pa tudi, ko so uspešni in veš, da je to tudi del tvojih zaslug.

Najtežje pa se ji zdi delo z otrokom, ki ima ADHD. To je zanjo nova izkušnja. Čeprav pozna simptome te bolezni, pa je ob hudi obliki te bolezni pri otroku resnično težko regulirati pomoč otroku, odnose v družini, v sosedstvu in tudi v šoli. Zaveda se, da gre za bolezen pri otroku, vendar je včasih resnično težko in zamajejo se vsi odnosi: med otroki, sosedmi, med partnerjema. Na srečo jo njen mož zelo podpira in sta ostala dva otroka že trdno vraščena v njihovo družino, zato se njihovi odnosi ob vseh novih izzivih niso močno zamajali. Rejnica danes po nekaj mesecih življenja z otrokom že ugotavlja pozitivne premike in pozitivne učinke svojega dela.

Najbolj so pomembne otrokove potrebe in interesi, ne glede na višino rejnine

Ko je vprašam, ali pozna zakonodajni sistem in novosti v rejniški zakonodaji, pove, da sicer pozna novo zakonodajo o rejništvu, z njo je seznanjena, vendar se vanjo ni posebej poglobljala. Nikoli se ni obremenjevala z rejnino, ne glede na stroške je otrokom skušala zagotoviti vse, kar so potrebovali, in jim uresničiti njihove želje in predvsem interesne aktivnosti. Otroci obiskujejo glasbeno šolo in druge aktivnosti. Plačuje in vozi jih na terapijo v Maribor in organizira zanje vse, kar potrebujejo.

Dobro sodelovanje s strokovnimi delavci CSD je za rejnice ključnega pomena

Poudari, da dobro sodeluje s CSD, posebej ji je v pomoč socialna delavka ga. Irena Klemenčič. Nekatero strokovno delavko CSD so bolj odzivne, druge manj. Poudari pa, da je to sodelovanje za rejnico zelo pomembno, zato mora biti rejnica včasih malo bolj samoiniciativna pri sodelovanju s CSD. Omeni še problem slovenske birokracije, ki se odraža tudi v rejništvu. Zlasti se vlečejo postopki na sodišču in ob tem so obremenjeni tudi rejniki, ker morajo zaradi neaktivnosti bioloških staršev večkrat hoditi na oddaljena sodišča, njen mož mora tudi vzeti dopust in podobno.

Gospa Janja Godec pove, da ni članica RDS. Je edina rejnica na Bizeljskem in se drži bolj zase. Rada pa v zame v roke Rejniški glasnik, ki ga redno prejema.

Kako privabiti v rejništvo več družin?

Pove, da je to težko. Verjetno šteje največ osebno sporočilo, zgled. Vendar ljudje najprej vidijo le obremenitve in zahtevnost rejniškega dela. Od svojih znancev in prijateljev velikokrat sliši: »Vsaka čast tebi in tvoji družini, da skrbiš za rejniške otroke, jaz si tega ne bi upal-a.« Gospa Janja je mnenja, mora vsak pri sebi preveriti svoj osebni motiv za sprejem otrok in pristopiti v to aktivnost s pozitivizmom in zaupanjem vase.

Priznanje je vedno nekaj posebnega, te razveseli in navdihuje s ponosom

Priznanje jo je presenetilo in obenem tudi razveselilo, da je bila izmed mnogih dobrih rejnic predlagana ravno ona. Kot je že navedla, se nerada izpostavlja, vendar pa je bilo to, da je dobila pohvalo za svoje delo, da se je rokovala z ministrom, bila prvič na protokolarnem Brdu pri Kranju in se srečala z mnogimi novimi ljudmi s področja socialnega varstva, zanjo nekaj posebnega. Bila je tudi vesela in ponosna, da so jo podprli za priznanje vsi CSD, s katerimi sodeluje, in vsi prepoznali njena prizadevanja za otroke.

Pomembno se ji zdi, da obstajajo takšne prireditve, saj je s tem tudi rejniško delo prepoznano kot nekaj vredno.

Ob koncu ji zaželim vse dobro pri njenem delu, da bo vzdržala in da bi ji otroci še naprej prinašali tudi ogromno veselja in zadovoljstva.

Hvala, gospa Janja Godec, za pogovor in iskrene čestitke za priznanje.

DRAGICA BILIĆ

Z Dragico Bilić sva se slišali že v letu 2026, ko so se žarometi slavnostnih dogodkov že malo umirili. Dragica se je prijazno odzvala in bila takoj pripravljena za pogovor.

Povedala je, da prihaja iz bližine Mostarja v Bosni in Hercegovini, leta 1989 se je z možem in prvim sinom preselila v Mursko Soboto. Tukaj je rodila še dva sina, zato jim je stanovanje postalo premajhno in so se preselili v hišo. Prekmalu je ostala sama s sinovi, mož je umrl. Kmalu po njegovi smrti je umrla še tašča, ki ji je pomagala pri opravilih. Tudi sinovi so kaj kmalu odšli študirat in Bilićeva je ostala sama v veliki hiši. »Res nisem bila vajena živeti sama. Samota me je ubijala,« pripoveduje sogovornica.

Kako je postala rejnica

Nato pa je nekega dne po televiziji spremljala oddajo, v kateri so zbirali sredstva za otroke iz revnejših družin. Tudi sama je prispevala nekaj sredstev, hkrati pa ji je oddaja dala misliti. »Če sem sama vzgojila tri otroke, zakaj ne bi ponudila strehe nad glavo še kakšnemu, da bi živel normalno življenje,« se je spraševala. Svoja razmišljanja je zaupala prijateljici, ta pa ji je predlagala, da postane rejnica. Biličeva o tem ni veliko vedela, zato se je z vsemi vprašanji odpravila na center za socialno delo, kjer so ji prijazno vse pojasnili.

Pri njej je dom dobilo devet otrok

Dragica je postala rejnica leta 2012 in je do sedaj sprejela v svoj dom devet otrok. Pri skrbi zanje so ji pomagali njeni že odrasli sinovi, ki živijo v bližini. Poleg stalnega rejništva je imela tudi vikend rejništvo. Najbolj je ponosna na deklici, ki sta bili stari 14 in 16 let, ko sta prišli k njej. Danes sta samostojni, urejeni osebnosti, dosegli sta fakultetno izobrazbo, redno se vračata in se imajo zelo rade. Trenutno ima v oskrbi še enega šoloobveznega dečka, ki ima veliko stikov z mamo.

Preko rejništva dobila tudi vnuka

Pove še zanimivo zgodbo, da se je pred leti opogumila in vzela v oskrbo tri mesece starega dojenčka. »Vsi sinovi so bili presenečeni, ko sem jim povedala to novico, saj je skrb za dojenčka vendarle drugačna kot skrb za večje otroke,« je pojasnila Biličeva. A otrok je pri njej ostal tako dolgo, da je iz socialne službe dobila klic, ali ga je pripravljena posvojiti. Zaradi njene starosti in v dobrobit otroka, se je odločila, da ni primerna za posvojitev, čeprav se je na otroka srčno navezala. »Doma smo se o tem pogovarjali in ob tem je najmlajši sin dejal, da ga bosta posvojila z ženo,« je nadaljevala Biličeva in tako je fantek od lanskega oktobra tudi uradno njun sin. Tako ima sin starejšo hčerko in posvojenega mlajšega sina, ona pa je iz vloge rejnice stopila v vlogo babice.

Začetki rejništva

Biličeva pove, da so bili začetki rejništva kar težki, ker otroci potrebujejo res veliko pozornosti, pravil in doslednosti ter potrpljenja. Do otrok je stroga in obenem pravična in jim skuša nuditi topel dom. Ko sta prišli k njej deklici, jo je ena od njih opisala kot kačo anakondo: stroga, huda, pravična, vedno na preži. No, kasneje so se o tem pogovorile in ji dejale, da je imela prav, da je bila stroga in ju vodila trdno in z ljubeznijo.

Dragica meni, da je rejništvo zelo zahtevno delo, ki terja celega človeka. Otrokom skuša nuditi vse, kar potrebujejo, spodbuja jih k učenju in jim uredi pomoč, če jo potrebujejo. »Imeti moraš rad otroke, se zanje potruditi in uživati v njihovi družbi.« Kadar ona kot rejnica potrebuje pomoč in oporo, jo dobi od svojih sinov in tudi od strokovnih služb CSD Murska Sobota.

Stiki s starši

Zaveda se, da je rejništvo mnogo več kot skrb za otroka. Pove, da je vedno lepo sodelovala tudi s starši otrok. Skušala jih je razumeti, jim dati potrditev, da so otroci njihovi, da jim jih ne želi vzeti in to je bila vedno osnova za dober, vendar formalen odnos. Tudi otroka je vedno pripravila na stik s starši. Zavedala se je, da bo lahko samo začasna nadomestna mama in se bo kakšen otrok tudi vrnil nazaj k svojim staršem. »Tako je tudi prav, otroci so njihovi,« še pristavi, čeprav poudari, da si želi, da bi se otroci vračali v kolikor toliko urejene razmere matičnih družin, da se težave ne bi ponovile.

Kaj je v rejništvu najtežje?

Razmišlja in najprej pravi, da pravzaprav ne ve. Po premisleku pove, da mogoče začetek. »Ko še ne poznaš otroka, ne veš, kaj lahko pričakuješ. Otrokove stiske, ko ne veš natančno, kako bi mu pomagal.« In nato doda: »Tudi konec rejništva

je težak. Tukaj je razum in srce težko uskladiti. Jokala sem, ko je šel mali T. nazaj k staršem, zelo mi je prirastel k srcu, vendar sem razumela, da je šel k svojim.«

Kaj pa je najlepše v rejništvu?

»Ko vidiš, da je otrok sprejel tvoj dom kot svojega, da sprejema pomoč in vodenje, da je otrok uspešen, da se rad vrača nazaj k tebi v tvoj dom ...« našteva.

Kako ocenjujete rejniški sistem; ali bi kaj spremenili?

Pove, da je v glavnem zadovoljna, da pa je tudi res, da se v sistem in zakonodajo ni posebej močno poglobljala. Poudari pa, da se ji ne zdi prav, da se rejnicam plačujejo inštrukcije za osnovnošolske otroke. Pri njih to pomoč njenim otrokom nudijo njeni sinovi brezplačno, drugače je za srednješolce in druge. Meni, da bi bilo prav, da rejnina ne bi bila enaka za vse starosti otrok, predvsem oskrbnina bi morala biti določena drugače, saj otroci v posameznih starostih potrebujejo več kot v drugih. Tudi rejničinega dela različni otroci zahtevajo različno, nekateri zelo veliko, pa tega ne moreš dokazovati vedno z nekimi računi, vožnjami ipd. Meni tudi, da so pokojnine rejnic prenizke, saj nimajo nikoli nobenega dopusta in skrbijo za otroka 24 ur.

Kaj bi sporočila mladi rejniški družini začetnici?

»Za rejništvo – to je skrb za otroka moraš imeti veliko časa, potrpljenja, se veliko prilagajati, biti ves čas pripravljen na spremembe, veliko je pogovorov, intenzivnih čustev, truda in tudi lepih, veselih in čustvenih trenutkov. Otroku je potrebno dajati veliko pozornosti, podpore in predvsem topel dom, z jasnimi mejami, da bo dobil dober start za življenje in nekaj dobrega odnesel iz naših domov.«

Kaj vam pomeni priznanje?

Ko jo ob zaključku najinega klepeta vprašam, kaj ji pomeni priznanje, ki ga je prejela za svoje delo v letu 2025 pove, da ji pomeni ogromno. »Nekdo je opazil moje delo, moje prizadevanje za otroke. Prej sem imela občutek, da sem neopazna, vsem se je zdelo normalno, da delam in skrbim za otroke. Imela sem občutek, da nihče ne razmišlja o mojem trudu in prizadevanjih zanje. Pohvala in priznanje sta potrditev mojega dela in pohvala meni osebno. Moje delo je dobilo novo vrednost in je tudi priznanje rejništvu kot dejavnosti.«

Spoštovana gospa Dragica Bilić, hvala za pogovor in iskrene čestitke ob priznanju! Še veliko prijetnih dni v okviru vaše razširjene družine vam želimo!

Intervjuje pripravila Maksimiljana Mali

Elena, 8 let

(ZVEZDNI) UTRINKI OB POSVETU Z NASLOVOM »KAKO NAJ POSVOJITEV SLEDI POTREBAM POSVOJENEGA OTROKA?«

Državni zbor, 10. 11. 2025

10. novembra 2025 se je v dvorani Državnega sveta zbrala množica ljudi z enakim namenom – prisluhniti besedam na temo posvojitve ter področje pobližje spoznati z različnih vidikov. Takšnih dogodkov se vedno rada udeležim, še bolj rada pa vedno znova ugledam znane obraze, s katerimi smo na tak ali drugačen način povezani. Imeti mrežo ljudi, ki imajo takšne ali drugačne izkušnje na tem področju, je neprecenljivo. In od takšnih srečanj vedno odidem bogatejša, za odtenek zrelejša, predvsem pa močno ganjena in vedno z enako domačo nalogo: biti boljši človek.

Tudi tokrat ni bilo nič drugače. Tema se me je močno dotaknila in na trenutke sem težko zadrževala solze, še posebno ob izpovedih posvojenih otrok. Kot posvojiteljici mi je zelo mar za njihove zgodbe in v mislih si vedno slikam prizore, kako se moji otroci soočajo s podobnimi izzivi. Vem, da nas vse to še čaka, vprašanje je zgolj, kdaj se bo to zgodilo in kako dobro bomo na to pripravljeni.

Preden začnem z izlivanjem misli na papir, se sodelujočim v razpravah najprej iskreno zahvaljujem. Še posebno tistim, kjer je bilo na trenutke začutiti težo in žalost njihove zgodbe, pa so jo kljub temu delili z nami. To je izjemno težka naloga in prav vsi so jo opravili z odliko. Čutila sem njihove stiske in hkrati neverjetno moč. Ne vem, če se govorci zavedajo, kako pomembno vlogo so včeraj opravili. Brez zadržkov si upam reči, da spreminjajo prihodnost. Če ne druge, vsaj mojo in moje družine. Zaradi vsega slišaneга spet nekoliko bolje razumem stiske posvojenih otrok, njihovo željo po pridobivanju informacij o bioloških starših in drugih sorodnikih ter vezeh, ki jih povezujejo z družino. Verjamem, da sem dobila odgovore na pomembna vprašanja, ki si jih sploh še

nisem začela zastavljati, in srčno upam, da bo, ko pride do tega, v moje misli priskakljal ta dan.

Zelo všeč mi je bila širina predstavitev, saj smo posvojitev spoznavali z zelo različnih zornih kotov. Predvsem se me je dotaknila zgodba sodnika mag. Mateja Čujoviča, ki je osvetlil tudi drugo možnost posvojitve – posvojitve na podlagi rejništva. Ker tudi sama nosim podobno zgodbo (naša dva otroka sta bila namreč posvojena po treh letih in pol rejniške zgodbe), sem jo še toliko bolj podrobno spremljala. Večkrat se sprašujem, kako bo pri nas potekalo iskanje staršev, morebitno prvo srečanje, spoznavanje celotne zgodbe ... Kot je bilo lepo poudarjeno, gre tukaj za nekoliko drugačno situacijo, saj je bila starševska skrb odvzeta, medtem ko se biološki starši temu niso želeli odpovedati. Verjetno nas ne vidijo kot nekoga, ki z ljubeznijo vzgaja njihove otroke, ampak kot nekoga, ki jim je otroke vzel. Jaz imam nekaj, kar v resnici pripada njim. Ampak, vedno znova pridem do enakega odgovora: »Dovolj je dnevu lastna teža«. Prav je, da si takšna vprašanja zastavljam in o njih razmišljam, prav pa je tudi, da iz tega (še) ne delam drame in se zgolj postopno pripravljam na čas, ko bo to potrebno. Vnaprej pisati neke namišljene, verjetno tudi precej neresnične scenarije, nima prav nobenega smisla. Na drugi strani pa pripraviti se na vse možne izide, ima seveda kar precejšen smisel.

In če nadaljujem s pomembnim odkritjem tega dne, se spet lahko najprej kar zahvalim za to – odkrit znak, da rejništvo in posvojitev lahko hodita z roko v roki. Že takoj, ko sem se usedla na svoje mesto in odprla zgibanko Društva Deteljica, sem zagledala napis, da izvajajo priprave na posvojitev IN rejništvo. In tudi kasneje je ga. Marija Podbevšek Kališnik povedala, da se tabori izvajajo za posvojitelske IN rejniške družine. Ko sva se midva odločala postati posvojitelja, sva začela z obiskovanjem srečanj v Društvu Deteljica. Kmalu za tem sva dobila nameščena dva otroka, dojenčka in malčico, in ob tej dinamiki sva srečanja morala kmalu opustiti. Ko sta otroka odraščala in smo živeli našo rejniško zgodbo, sva se povezala z Rejniškim društvom Slovenije in se v njem

zelo našla ter se od samega začetka dobro počutila. Naša zgodba je bila na tej točki bistveno bolj dotikala rejništva kot posvojitve. Čez nekaj časa pa se je zgodba spet obrnila, otroka sva posvojila in to je spet novo poglavje. Seveda ostajava tudi v rejniških vodah, saj imava sedaj nameščenega še enega otroka. Na tej točki sva oboje, rejnika in posvojitelja, in za naju je dragoceno spoznanje, da bi lahko brez zadržkov delovala v obeh društvih. In vem, da nisva osamljen primer, saj poznam mnogo ljudi, ki so po želji postati posvojitelji v družino sprejeli tudi rejniškega otroka. Verjetno so minili časi, ko si bil zgolj eno ali drugo, saj postajamo vse bolj odprti za različne možnosti in oblike.

Jaz močno stojim za dejstvom, da nikoli nobeno društvo ne more biti po godu vsem. Hkrati pa močno stojim tudi za dejstvom, da je na meni, na tebi, na vseh nas, da znamo iz posameznega društva (ali dogodka, človeka, situacije ...) izvleči dobro, videti dobro in vzeti na znanje tiste stvari, ki so za nas pomembne. Če nam kaj ni po godu, lahko to preskočimo. Želela bi si, da je tega povezovanja v prihodnje več, da je korektno in ciljno naravnano – to je delati najboljše za otroke. Dejstvo je, da je vsak otrok zgodba zase in kot je bilo tudi večkrat jasno poudarjeno na posvetu, največja korist enega otroka ni nujno enaka največji koristi drugega otroka, pa tudi če gre za sorojence. Zato je prav, da se posameznemu otroku izbira najbolj primerno obliko družine, pa naj bo to rejniška ali posvojiteljska. In prav je tudi, da ti dve področji čim bolj hodita z roko v roki. Razbijmo končno mit, da smo posvojitelji sebičneži, ki želimo otroka le zase in nismo pripravljeni na sodelovanje z biološko družino, na stike in vse, kar sodi zraven. Veste, ne skrivamo se v zaprti sobi in se delamo, kot da biološka družina naših otrok ne obstaja. In razbijmo tudi mit, da smo rejniki prav tako sebičneži, ki otroka vzgajamo zato, ker za to dobimo plačilo in ga nismo pripravljeni posvojiti, če je to zanj najboljša možnost, ker bi s tem izgubili finančne ugodnosti. Nič od tega ni res! Posvojitelji in rejniki, pa tudi vsi drugi vpleteni, smo ljudje s poslanstvom in plemenitim ciljem: vzgojiti naše otroke v dobre ljudi, ki bodo na dlaneh nosili prihodnji svet. Naš cilj je, da jim damo možnost biti slišani, videni, ljubljeni, varni, pomembni. In to svoje poslanstvo

živimo ne glede na to, ali smo posvojitelji, rejniki, socialni delavci ali laična javnost. Vsi smo kamenček v tem skupnem mozaiku.

Včasih se zalotim pri razmišljanju, kaj bo moj prispevek temu svetu. Kje lahko jaz pomagam in kaj bo od mene ostalo? Kakšen bo moj »končni obračun«? In najbolj ponosna bom, če bo to dejstvo, da sva z možem otroke dobro vzgojila. Ne v takšne, ki jim bo vedno teklo vse gladko, ampak v takšne, ki se bodo znali soočati tudi s krutim svetom. In če bova to nalogo starševstva opravila dobro, bo to najboljši piramidni sistem, kar si ga je svet kdaj koli zamislil. Ker ti otroci, ki jih danes mi vzgajamo, bodo že čez nekaj let vzgajali nove generacije. Na koncu ne bo nikomur mar, koliko nadur smo v službi opravili, koliko sestankov izpeljali, koliko projektov dokončali ... Mar pa jim bo za to, kako smo svoje otroke vzgojili in kako se ti otroci obnašajo do svojih partnerjev, otrok, prijateljev. Tukaj imamo škarje in platno v rokah – kot posvojitelji in kot rejniki.

»Najpomembnejše delo, ki ga boš kdaj koli v življenju opravil, je tisto znotraj tvojega doma.«

Ne vem, kdo je avtor, ampak zapis je krasen.

Sanja Zgonec

PRIHOD DEKLIC V NAŠO DRUŽINO

(Iz mojega dnevnika)

Bila sem sama doma. Pričakovali smo dve punčki - sestrí, Romkinjî, starî 3 in 4 leta, da jih sprejmemo v rejništvo.

Moj Bog, kako sem s strahom, radovednostjo in veseljem čakala, kdo bo izstopil iz avtomobila.

Že od nekdaj sva si z možem želela veliko otrok, še posebej so me fascinirale male sirote temnejše polti.

Ko sem zagledala dve čudoviti punčki, sem bila presrečna. Takoj smo našle skupne točke in takoj sem postala njuna zaupnica - njuna mamí. Naša in vsa širša družina smo jih vzeli za svoje. Prav tako oni dve vse nas.

Kljub mnogim, mnogim težavam smo se imeli lepo.

Vlogo nadomestne mame sem jemala skrajno resno, odgovorno in požrtvovalno, za kar mi ni bilo nikoli žal. Saj sta mi z veliko ljubeznijo in pridnostjo to tudi vračali.

Seveda je bilo zraven veliko razočaranj, lulanja v posteljo, bruhanja, raznoraznih stisk in dvomov, vendar smo s skupnimi močmi vse nekako prebrodile ob pomoči cele družine.

In bili smo seveda mlajši ☺ v vrtcu in šoli.

Večkrat sem tudi posredovala v vrtcu in šoli ter se za njiju zavzela ob vsakem najmanjšem šikaniranju. S ponosom smo

spremljali nastope in ves napredek gibanja in govora v vrtcu. Obiskovale smo psihologe in logopede ter sodne izvedence.

Nato smo veliko časa in volje posvetili učenju v osnovni šoli. Obiskovale smo knjižnice, prireditve, kino, praznovali smo rojstne dneve, kamor sta povabili sošolce. Veliko smo hodili po nakupih, saj sta tam zelo uživali in se radi lepo uredili. Ponošna do neba sem hodila z govorilnih ur, kjer sta bili vedno pohvaljeni.

V tem času pa smo v rejništvo sprejeli še dve deklici, tudi sestrici. Skupaj smo se v družini dogovarjali, če ju sprejmemo ali ne. Takrat sem imela tudi tri vnuke približno enake starosti. Tudi ena od teh dveh deklic je bila enakih let, druga pa še dojenček. Skupaj smo ju obiskali v bolnici in seveda smo bili vsi za. Hitro sta se privadili na naš ritem. Starejša je potrebovala veliko pomoči v šoli, mlajša pa smo si kar podajali iz rok v roke, kar se je pozneje tudi poznalo pri vzgoji. Dobro je znala manipulirati z nami, ampak bili sta tako potrebni ljubezni, da smo vse nekako sprejeli in uspešno peljali skupno življenje.

Kupili smo en starejši kombi in skupaj z možem, tremi vnuki in našimi štirimi deklicami spoznavali celo Slovenijo in Hrvaško. Spekla sem kruh, naredila sendviče in že smo odšli v planine. Znali smo si iz malih sredstev narediti lep pohod in vsi smo bili zadovoljni. Imeli smo tudi starejšo kamp prikolico z velikim baldahinom, s katero smo vsako leto skupaj odhajali kampirat na morje v Poreč. Lahko si predstavljate, kako smo bili naloženi. Sedem otrok in midva z možem. Vsak s svojim kolesom ter hrano in potovalkamami z oblačili, saj so deklice ob

večerih imele pravo modno revijo. Tudi oba fanta nista zaostajala. Vsako leto smo se imeli zelo lepo. To kampiranje se je ponavljalo kar 15 let, dokler niso šli vsak po svoje, razen najmlajše.

Skupaj smo hodili k stricu sušit seno, na trgatev, pekli smo koruzo, nabirali gobe in kostanj, bili na kolinah ter čistili in urejali okolico hiše in jo krasili glede na letni čas. Pekli smo Miklavževe piškote, izdelovali čestitke...

Pozimi smo se sankali, smučali, drsali, delali snežake in igluje. S kakšnim veseljem smo se pripravljali na birmo. Vse tri moje punce in moj najstarejši vnuk. Iskali smo botre, obleke, delali spomínke za 130 povabljenih. To je bil res velik projekt. Za nagrado smo z možem in štirimi birmanci odšli na križarjenje po grških otokih. Na ladji so bili gostje Čuki, Oliver Dragojević in plesalka Katarina Venturini. Na Santoriniju smo jezdili tudi osle. To so nepozabni spomíni za vse nas.

Tudi srednja šola je bila zelo zahtevna, v Maribor so potovali z avtobusom. Zraven službe (oba z možem sva bila zaposlena) sem bila še gospodinja veliki družini (kuhanje, pranje, likanje), učiteljica, model in taksist. Kako sem vse zmogla? Vse je nekako šlo, zelo sem bila ponozna na vse otroke.

Ker smo malo oddaljeni od mesta, sem jih veliko vozila na koncerte, zabave, praznovanja rojstnih dni in pozno ponoči hodila po njih. Otrokom sem na vsak način želela razširiti obzorja in jim zraven učenja približati knjigo - branje. V gledališču smo imeli abonma. Karkoli je bilo možno v srednji šoli, tega so se udeležile. Včasih laže, včasih teže, tudi z

najinim odrekanjem nama je nekako vedno uspelo zbrati denar, tako da so obiskale kar lep del Evrope, vsaka po 11 držav.

Vse tri punce in vnuk pa so imeli tudi v sklopu šole prakso v mednarodnih izmenjavah, od koder so prinesli krasne spomine. Ob zaključku srednje šole smo skupaj iskali obleke za maturantski ples ter stiskali pesti in trepetali ob rezultatih mature. Vse se je dobro izšlo. Veliko ur sem sedela v avtu in jih čakala, ko so delali vozniški izpit. Vsi štirje so ga opravili takoj po 18. letu in dobili tudi svoje avtomobile.

Zgodile so se tudi prve ljubezni in razočaranja. Skupaj smo se smejale in jokale. Včasih smo se tudi skregali in se kar hitro zopet pobotali.

Presrečna in ponosna sem na moje punce, da so končale V. stopnjo izobrazbe, kljub grdemu zgodnjemu otroštvu. Še bolj pa sem bila vesla, ko so se želele vpisati na višješolski in visokošolski program, čeprav me je bilo tudi strah. No, in zdaj lahko ponosna povem, da so končale študij. Prvi dve višješolski in visokošolski program in sem zares ponosna na njiju. Drugi dve pa visokošolski program in srednjo šolo.

Vse so si našle dobre partnerje in se radi vračajo domov. Skupaj smo prehodili 21-letno pot in vem, da tudi one to cenijo in naju spoštujejo. Upam, da bodo srečne s parterji, poštene in delovne ter da se bodo skupaj z družinami radi vračale k nama, s svojimi otroki - najinimi vnuki.

To bo za naju največja nagrada in zahvala, kajti jaz jih imam iz srca rada in upam, da ne nas in tega dela življenja ne naših sorodnikov ne bodo kar tako pozabile. Vsi skupaj smo živelí kot eno, kot ena velik družina.

To je samo del iz mojega dnevnika, saj sem rejnica že 27 let. V rejništvu sem že prej imela dva rejenca. Deklico, staro 3 leta, in petletnega dečka. Oba sta k nam prišla v tretje rejništvo. Res je bilo zelo težko in oba sta si po končani osnovni šoli želela v mladinski dom. Tudi z njima imamo stike in prideta občasno na obisk.

Dekleta pa itak vedo, da imajo pri nas dom, kjer so vedno dobrodošle.

Jožica Goričan

25.3.2017

MAMA!

Le kaj ti naj napišem draga mami, da boš vedela
kako rada te imam in koliko mi pomeniš.

Mišlim, da mi besed s katerimi bi ti lahko to povedala.
Zato pa vedi, da so dejanja tista s katerimi ti
lačem to dokazati. (čepar mi ne uspeva najboljši)

Hvala ti za vse trenutke, besede in tolažbe, to ti
želim ob tvojem prazniku

Bodi takšna in naprej in me oziraj se na
napake ter druge stvari, ker ti enkrat ne živi!

HVALA KER SI!

(SANA SE POSLADKA, BREZ TINE!!!)

TVOJA ŽANET

Dragi ati.

Danes ne praznujemo samo tvojega rojstnega dne, ampak tu vseh 70 let modrosti, smeha, zgodb in, priznajmo, tudi tvoje trme. Ko pomislim nate, se mi najprej pokaže slika človeka, ki vedno najde rešitev za vse: pa naj gre za pokvarjen avto, skuter, pralni stroj, vrt ali razbito steklo. Vedno si bil tam umirjen in močan. Ne govoriš veliko, ampak ko kaj rečeš, vsi poslušamo.

Pokazal si nam, kaj pomeni poštenost, zvestoba in srce na pravem mestu. Skupaj z ženo, našo mami, sta si ustvarila lep dom z dvema otrokoma, Davidom in Jasmينو, ter postala dedi in babi petim vnukom. V svoj dom sta sprejela tudi šest rejniških otrok: Natalijo, Kristjana in še nas, Emeldino, Žanet, Tamaro in mene, Tino, ki smo pri vaju že od malega. Skupaj smo preživeli veliko lepega, večkrat pa smo vaju z mamo tudi jezili, še posebej jaz, za kar se ti iskreno opravičujem.

Za vedno nam bodo ostali v spominu naši izleti v planine, vsakoletno taborjenje v Poreču skupaj z Lanom, Lariso, Žigo, stricem Štankom, teto Vlasto, Šaro in Nastjo. To so res nepozabni spomini, kot tudi vsa druženja ob trgatvi pri stricu Ivanu. In še in še.

Zelo smo ti hvaležne, da smo imele tako lepo otroštvo, saj dobro vemo,

kako je, če v tuji hiši živiš,

kako je, če novega očeta in mamo dobiš,

vse to lahko takrat ugotoviš,

ko se kot otrok nesreče rodiš.

Človek, ki mi streho nad glavo je dal,

ta moj krušni oče je postal.

Kot majhna deklica sem se mu v naročje skrila,

prenekatero mu grenko storila.

Res mnogi so dnevi za naju težki bili

in mnogo neprespanih noči.

Pozabi danes na razočaranja in skrbi, naj se te odslej samo sreča drži,
doživi še mnogo potovanj in lepih prehojenih poti.

Danes ti želimo reči hvala za vso ljubezen in tudi vzgojne poglede, ki so
povedali več kot tisoč besed. Hvala ti, da si naš steber družine in naš
kompas. Vsi te imamo neizmerno radi.

Nas punce si od malega učil, kako biti pošten in kako priti do kruha. In
uspele smo, no, razen mene še ...

Za nas prišel je čas razcveta, kaj hitro zrasle smo v dekleta. Odšle od
hiše smo ljubeče, po svetu iskat svoje sreče.

A ne pozabi: rade se vračamo domov s partnerji, vračamo se v topel
družinski dom.

Ati, hvala ti za vse in na tvoje zdravje!

Tina

KAKO PREMAGATI KRIVDO IN ŽALOST PO ODPOVEDI REJNIŠKE POGODBE?

(resnična zgodba)

Rejniki vemo, kako pomembno je, da otrok čuti povezanost s skrbnikom, varnost, meje in sprejetost. Naravno smo nagnjeni k pomoči najmlajšim. Odpremo se njihovi ranljivosti in želimo jim ponuditi lepšo prihodnost. To dajem svojemu otroku s posebnimi potrebami, učencem kot šolska knjižničarka in partnerju, s katerim sva se pred tremi leti odločila, da postaneva rejnika. Nikoli si nisva mislila, da bova prav midva prekinila rejniško pogodbo, ker rejništva v taki obliki ne bova več zmogla.

Na centru za socialno delo so naju takoj posvarili, da vse več rejnikov po enem letu poda odpoved sodelovanja in kakšno breme je to za že tako oškodovane otroke. Nihče pa nama ni povedal, zakaj se to zgodi in kako nama bodo pomagali, da nama ne bo treba nikoli storiti istega.

Danes vem, da je tako svarjenje pomembno, a še pomembneje je, da svetovalni delavec bodočega rejnika sproti opremlja z oblikami (samo)pomoči za čas, ko bo rejništvo težavno.

Najina odločitev o rejništvu je dolgo zorela. Izobrazila sva se o pomenu varne navezanosti otroka na skrbnika in posledicah travm v otroštvu. Kot starša skoraj najstnika sva poznala različne plati vzgoje. Vedela sva, da ne bova zmogla poskrbeti še za enega otroka s posebnimi potrebami, zato sva to večkrat povedala centru za socialno delo. Da, zavedala sva se, da ima vsak otrok, ki potrebuje rejništvo, veliko izzivov in 'posebnih' potreb, a danes veva, da je njihova oškodovanost različna in da vsi otroci v rejništvu nimajo strokovno potrjenih posebnih potreb. Obremenitve rejnikov so tako zelo različne.

Prva namestitev otroka v našo družino se je zgodila dve leti po najinem prvem obisku centra za socialno delo. Že na prvem srečanju v kriznem domu sva pri otroku opazila določene čustveno-vedenjske posebnosti. Center za socialno delo je zagotovil, da je otrok zdrav in brez posebnosti v razvoju. Zaupala sva njihovi strokovni presoji in se veselila skrbi za 8-letnega otroka, katerega družbo smo si vsi zelo želeli.

Zdaj vem, da otroka med večmesečnim bivanjem v kriznem domu žal niso dovolj dobro spoznali. Za rejništvo se v primeru, da bi dobila več informacij o njegovih potrebah, ne bi odločila. Da bo težko, se je izkazalo že v prvih dneh po namestitvi. Pričakovala sem, da bomo doživeli t. i. medene tedne, o katerih so mi pripovedovale druge rejnice. Začetne težave sem si vseeno poskušala razlagati kot normalne. Verjela sem, da se moramo privaditi spremembi in se spoznati, potem pa bo vse lažje. Žal se to ni zgodilo. Naša družinska dinamika se je le še poslabševala. Otrokov klinični psiholog je potrdil težave na več področjih otrokovega funkcioniranja. Otrok je kmalu dobil odločbo o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami. Tako sva s partnerjem postala skrbnika dveh šolarjev s podobnimi težavami, ki jim nisva bila kos.

Več mesecev sva premlevala, kako lahko obema otrokoma pomagava, kaj naj spremeniva, da bo rejništvo za nas lažje, da se bo najin otrok bolje razumel s tistim v rejništvu ... Spoznala sva, da se pri nas najbolje počuti prav otrok v rejništvu, vsi drugi člani pa smo vse bolj izgubljali moč. Bila sva zelo žalostna, da se dogaja nekaj takega. Bila sva jezna in počutila sva se izdano, ker drugi, ki so pred nama imeli stike z otrokom, niso prepoznali čustveno-vedenjske motnje, če pa sva midva, nestrokovnjaka, o tem posumila že na prvem srečanju z njim. Imela sva slabo vest, ker je stisko zaradi rejništva doživljal tudi najin otrok. Hkrati sva občutila krivdo, kaj bova z odpovedjo storila otroku v rejništvu.

Na naše težave sva kmalu opozorila otrokovo svetovalno delavko, ki nas je obiskovala na domu. Stika s svojo svetovalno delavko nisem imela, ker je na centru primanjkovalo kadra oz. se je ta ves čas menjaval (center se niti ni udeleževal IPS-ov). V najtežjem obdobju nama je s partnerjem najbolj pomagala psihologinja z drugega centra za socialno delo (možnost za tak obisk sem izbrskala sama), ki naju je prvič opolnomočila. Povedala nama je, da lahko rejnik zaradi pretiranega stresa ob skrbi za otroka občuti blokirano skrb (ang. blocked care). Ko je odnos z otrokom zelo zahteven, se rejnik s tem nezavedno zaščiti pred novo bolečino. Kaže se lahko kot: izguba upanja in občutka povezanosti z otrokom, manj veselja ob skupnih trenutkih, več jeze in razdražljivosti, umikanje iz skupnih aktivnosti, manj telesne in čustvene bližine ... Blokirana skrb je lahko akutna ali kronična. Psihologinja nama je prva povedala, da ta namestitvev ni uspešna in da za to nisva kriva midva. Svetovala nama je, naj čim prej poskrbiva za svoje zdravje in počutje biološkega otroka, kar je bilo sprva težko sprejeti. Pomagati sva želela vendar vsem, tudi otroku v rejništvu.

S partnerjem sva po sedmih mesecih od namestitve otroka rejniško pogodbo odpovedala. Otrok je potem z nami ostal še pet mesecev, saj sva želela odložiti njegovo selitev v krizni dom (pozneje je vseeno moral tja) in mu omogočiti mirno poletje.

Odločitev za prekinitev rejniške podobe je bila zame ena najtežjih v življenju. Poleg strahu, obžalovanja in krivde sem idealizirala druge rejnice. V medijih so namreč zmeraj prikazane uspešne rejniške zgodbe in rejnice, ki to delo vidijo kot poslanstvo. Verjamejo, da lahko samo z ljubeznijo in s časom otroku pomagajo. Če je v rejništvu z otroki hudo, je to pač za vsako ceno treba preživeti, četudi ob tem sam zbolíš, trpi partnerstvo ali drugi družinski člani. Da bi rejništvo predčasno prekinil rejnik, ob tem pa gledal nase? Kako sebično! Kakšna izdaja že tako ranjenega otroka in besede, ki jo daš centru za socialno delo!

Danes vem, da ljubezen ne more rešiti vseh težav. Rejnik se mora v svoji vlogi večinoma počutiti sposobno in udobno. Včasih otroci in rejniki preprosto nismo kompatibilni. Včasih otrokove težave presegajo mejo, do katere lahko rejnik dobro poskrbi zanj in zase.

Takrat se mi je zdelo, da samo jaz ne zmorem več, a na izobraževanju rejnikov sem opazila nekaj čisto drugega. Utrujeni in prehitro postarani obrazi, sključena drža, kritičnost, nemoč in celo zagrenjenost v rejnikih. Zelo pogumen moraš biti, da v sistemu, ki vse stavi na požrtvovalnost in poslanstvo, spregovoriš o tem, da ne zmoreš. A ko to stori eden, se izpostavijo tudi drugi. Marsikateri moški je na srečanjih povedal, kako ga skrbi za svojo ženo, rejnico. Da je njeno zdravje šibko, odkar sta sprejela otroka v rejništvo, da je njun zakon na kocki, da ju otrokove potrebe presegajo in ne vesta, kako naprej, ker nimata podpore institucij, z matično družino pa so težave tako ali tako stalnica.

Po odpovedi rejniške pogodbe sem začela obiskovati psihologinjo (seveda samoplačniško), s katero sem se pripravljala na zaključek rejništva. V Rejniškem društvu Slovenije sem spoznala nekaj rejnic, ki so odpovedale rejniško pogodbo. Z njimi sem se lahko pogovarjala brez sramu. Zelo dobro so razumele, kako se počutim, ko sicer vem, kaj moram storiti, srce pa na to ni pripravljeno.

Občasno se še vedno počutim krivo, ker se je moral otrok ponovno seliti. Po drugi strani pa se spodbujam, da smo v enem letu zanj zelo dobro poskrbeli, mu nudili čustveno in učno podporo, ljubezen, delili smo dobro voljo in varen dom. Poskrbeli smo za njegovo zdravje in postavili temelje za premagovanje njegovih primanjkljajev v prihodnosti. Upam, da mu bodo na podoben način zmogli pomagati tudi drugi, ki bodo skrbeli zanj.

Upam, da je otrok od nas odšel z zavedanjem, da ni kriv za odhod iz naše družine, da je krasen, sposoben in vreden ljubezni. Kot takega si ga bom za vselej zapomnila.

Ali bomo še kdaj rejniška družina, naju s partnerjem v tem času sprašujejo ljudje. Ne vem. Zdaj potrebujemo predvsem čas zase, da se umirimo in prebolimo to zgodbo. Želja po pomoči otrokom v stiski pa živi naprej.

P. N.

Elena, 8 let

POSTALA SEM TETA Z DRUGAČNO ZGODBO

Sestra je odprla vrata rejništvu in v to zgodbo je hočeš-nočeš vstopila celotna družina. Ko ji je prvič v živo povedala, da sta se z možem odločila za rejništvo, je začutila mešanico veselja, strahu in pričakovanja. Bila je vesela, hkrati pa jo je bilo strah, predvsem za sestro, da ne bi zaradi sistema kakor koli trpela. O otrocih ni imela predsodkov, priznava pa, da jih je imela do njihovih bioloških družin: *»Težko mi je bilo slišati za kakršno koli sodelovanje z nekom, ki lahko otroku tako škoduje, naj bo to namerno ali ne.«* Danes razume, da so stvari pogosto bolj zapletene, kot se zdijo na prvi pogled, a prvi občutki so bili močni.

Že od samega začetka je imela občutek, da tudi sama postaja del te zgodbe, ki se je začela počasi spletati. Ker prej majhnih otrok v družini ni bilo, je življenje dobivalo povsem novo, drugačno podobo. Družinska srečanja so se prilagodila otrokom, tako po času, lokaciji, kot tudi ritmu in vsebini. *»Obiski so postali bolj živahni, polni smeha, kdaj tudi solz. A celostno gledano so bili nadgrajeni v dobrem smislu.«* Tudi ostali družinski člani so rejniške otroke sprejeli z veseljem, pove ponosno. Na prihod otroka se ni pripravljala s posebnimi načrti. S sestro se je pogovorila, ali kaj potrebuje, bolj kot kar koli drugega pa se je pripravljala psihično in se trudila, da otroku da čas, da se najprej privadi na novo okolje. Zaradi oddaljenosti in narave službe ni mogla biti vedno fizično prisotna. A ko je lahko, je tam, za pogovor, objem, varstvo. Čuti, da je ona za njih tista, ki jim nudi oporo, objem, pomoč. Tako staršema kot tudi otrokom. *»Zdaj sem oseba, ki bi jo jaz v otroštvu potrebovala. Nekdo, ki ga otrok lahko kadarkoli pokliče in bo tam zanj, povsem brezpogojno.«* Biti del otrokove širše mreže varnosti ji pomeni veliko, odgovornost, srečo in izpopolnjenost. Rejništvo pa poleg prihoda v družino včasih prinese tudi odhod. Čeprav odrasli laže razumejo razloge za določene odločitve in dogodke, je bil tak dogodek kljub vsemu izjemno boleč. Tudi Nina je to doživela in ob tem povedala, kako se je počutila: *»Grozno. Vedno se sprašuješ: Ali sem naredila dovolj? Kaj bi še*

lahko? Kako bo z otrokom, ali bo vse v redu?» O ostalih občutkih, ki so se v tej nekajletni zgodbi pojavili, pa pove, da ne razume in ne sprejema sistema, ki dovoljuje tako predolge in pretežke postopke. Na trenutke se ji zdi, da ni dovolj občutka za otroke, ki so v rejništvu. Prizna tudi, da se je pogosto počutila negotovo.

Danes na otroke gleda, kot da bi bili njeni. *»Pomenijo mi vse na svetu in to jim tudi večkrat povem.«* V njihovi družbi so smeh, igra, pogovori in toplina. A to zaupanje se ni zgodilo čez noč, pač pa se je postopoma gradilo s potrpežljivostjo. Pomembno se ji zdi dati otroku vedeti, da si tu zanj, ga potolažiti, mu pokazati, da ni konec sveta, tudi če naredi napako. V spominu ji posebej ostajajo trenutki, ki se morda komu zdijo majhni, a nosijo veliko težo: prvič slišati *»teta Nina«*, skupno načrtovanje počitnic, skupen božič. Veliko lepih trenutkov so doživeli, ki ne bi bili takšni, kot so bili in so, brez prihoda otrok.

Sorodnikom, ki izvedo, da v družino prihaja otrok v rejništvu, svetuje predvsem potrpežljivost, odprtost in sprejemanje. *»Otrokom je treba dati čas, da se aklimatizirajo. Nezavedno prinesejo tudi travme, ki jih je treba ozavestiti in pomagati prebroditi. In pa ogromno ljubezni.«*

Za konec se dotaknemo še misli, zakaj rejniška družina ne sme biti sama in Nina pove: *»Ker je to lahko še težje kot rojstvo in vzgoja biološkega otroka. Otrok lahko pride čez noč in rejniški starš nima časa za pripravo. Tudi informacije o otroku so včasih skope. Sistem lahko doda velik delež stresa, stiki s starši niso vedno lahki. A pridejo tudi lepi trenutki.«* Po njenem mnenju lahko širša družina in skupnost največ prispevata s preprosto, a iskreno držo, tako da brezpogojno sprejmejo odločitev za rejništvo. Če tega ne naredijo, potem tudi občutka sprejetosti ne bo, kajti tega se ne da zaigrati.

Nina Kršič

ŠE ČAKAM, DA LAHKO POMAGAM

Vem, vsaka zgodba iz rejništva je posebna. Ta je moja. V decembru leta 2023, dva meseca po vselitvi v majhno hiško, sem na CSD odnesla nekaj svojih napisanih besed, zakaj želim biti rejnica. Že kot najstnica sem govorila, da bom imela pet otrok in od teh bo eden posvojen. Življenjska zgodba ni šla v tej smeri in kot samski osebi mi je ostalo le rejništvo. Nič hudega, tudi tako lahko pomagam vsaj enemu otroku in je to moje vodilo. Enemu otroku dati priložnost življenja, primernega otroku, in iz otroka dobiti srečnega odraslega. Ker je moja hiška majhna in je otroška soba del moje spalnice (ločen del, a ni posebej ločena soba), je boljša opcija za uspešno odraščanje, da se k meni namesti deklica.

Pričakovala sem, da bo do klica glede kakšnega pomoči potrebnega otroka trajalo več mesecev in toliko je tudi bilo časa do predaje vseh dokumentov oziroma dokazil, potrebnih za odločanje o moji primernosti in odločitvi komisije, da me imenuje za rejnico. No, tudi to ni bilo po mojih pričakovanjih. Že v marcu sem dobila klic. Bratec (8 let) in sestra (6 let) potrebujeta rejnika in dom, takoj bi ju vzela, a sta prihajala iz sosednje vasi in tako blizu imeti njune starše, me je prestrašilo. Pa še dva in fant je kazal znake duševnih težav (kasneje je tudi dobil diagnozo). Moja hiška je majhna in jaz sama, za prvo namestitev se nisem počutila, da sem pripravljena na dva otroke. Zelo težko sem rekla ne, saj bi sprejela vsakega otroka in moja empatija mi je povzročala veliko stresa.

Sem redno zaposlena medicinska sestra in vsakemu želim pomagati. To sem jaz, ne želim se obrniti proč.

Po tem je bilo do avgusta zatišje oziroma do takrat sem uredila vse potrebno za dovoljenje. Kmalu je prišel klic za deklico z Dolenjske. Malo sem bila v šoku, saj je deklica bila stara enajst let. To je že skoraj najstnica pa še rejniki so nad njo obupali. Velik zalogaj, a najbrž bi jo sprejela, ker še enkrat reči ne, mi je bilo

pretežko. V roku enega meseca so zanj našli rešitev pri njej poznani osebi. No, naj omenim, da sem za to deklico prejela klic med vožnjo na morje, po petih urah in pol vožnje, ko sem prispela, sem takoj poklicala nazaj in se že prvi dan dopusta ukvarjala z idejo o sprejemu te deklice v svoj dom. Že naslednji dan sem na ležalniku prejela klic zaposlene, ki je o tej deklici vedela največ. Klic je trajal približno eno uro. Čez dva dneva sem sporočila svojo odločitev in vse je šlo v smeri namestitve deklice k meni. Počakati je bilo treba, da sem prišla domov čez približno teden dni. Niti še en teden ni minil, ko sem dobila obisk dveh zaposlenih iz deklíčinega CSD. Prišli sta pogledat moj dom in me spoznat. Prišla je tudi meni zelo pomembna podpora iz mojega CSD. Bilo je prijetno druženje, ki se je zavleklo skorajda do mojega odhoda v popoldansko izmeno, za katero sem v službi zaprosila, da smo lahko izvedli sestanek pri meni doma. Vse smo se dogovorili in vedela sem, da deklica ne bo kmalu pri meni, saj so njeni rejniki imeli trimesečni odpovedni rok. In bila sem spet na čakanju. V tem času sem se predvsem posvetila psihični pripravi na ta velik korak. Ko sem bila pripravljena, sem dobila klic, da imajo drugo rešitev.

Bilo je naporno, zame kaj takšnega popolnoma nova situacija. Vsi postopki so mi neznani. Z zaposleno mojega CSD sva se dobili in dorekli, kakšen otrok bi bil zame najbolj primeren, predvsem ker sem samska in torej sama za vse. Rada sem odgovorna in tudi to sem želela speljati tako.

Deklica, starost med tri in devet let. Pa sem se odločila izvesti kaj več o šestletni deklici z Gorenjske. Huda zanemarjenost (stalna prisotnost uši v njenem lasišču, britje glave je bila za očeta primerna rešitev), vse narobe z vzgojnega vidika. Živi z očetom, ki je alkoholik in sum še na druge substance in v nekaj letih ni spremenil ničesar na bolje. Na slabše pa je šlo in zato so se odločili za odvzem in namestitev k meni. Ponovno je prišlo prilagajanje službenih urnikov in obiska pri meni doma. Ponovno sta prišli dve zaposleni in ponovno je bilo prijetno. Proti koncu obiska pa kot bi bilo čisto mimogrede omenjeno, da so se odločili in predlagali sodišču stike z očetom in sorojenci pri

očetu doma. Kdo jo bo pa tako daleč peljal in koliko časa bo tam ostala? Nisem vedela, da je to samoumevno delo rejnika. Kaj pa uši in alkoholiziranost oz. netrežno stanje očeta? Samoumevno je, da po vsakem stiku z očetom jaz doma delam še deratizacijo uši in razkuževanje avta. Pravkar sem prvič kupila avto, ki je dejansko nekaj vreden in dober. Kdo krije stroške, če se zgodi prometna nesreča oziroma poškodba avta? Jaz to krijem! Dopoldne naj bi pripeljala deklico k očetu v okolje, iz katerega je bila odvzeta zaradi neprimernosti in jaz jo bom morala vračati tja. Tam naj bi jo pustila ves dan in jo zvečer odpeljala k sebi domov. Popolnoma normalno se je od mene zahtevalo oziroma pričakovalo, da bom ta dan vozila najmanj osem ur, ker bi šla dvakrat na pot. Me je kar stresel šok, saj je prihajala zima. Cel dan bi porabila za vožnjo, da bi zvečer iz zanemarjenega okolja domov pripeljala otroka in lahko deratizirala uši in razkuževala avto. Na moj prosti dan in najbrž vsaj dvakrat na mesec. Še danes ne razumem, kako lahko kdo kaj takšnega sploh pričakuje od mene, medtem pa oče ne bi naredil ali spremenil ničesar. Lahko me kdo obsoja, a zame je to prevelik absurd. V življenju nočem porabiti časa za nekaj, kar je nesmiselno in brez dobrega rezultata. Predlagala sem vmesni kraj (jaz malo več kot uro vožnje, oče približno 45 minut z avtobusom), kamor sem še pripravljena voziti otroka, pa jim ideja ni bila všeč, ker bi bilo to preveč za dekličinega očeta, ki nima avta. Zame pa nič ne bi smelo biti preveč?

Ponovno sem morala reči ne in dobro me je zlomilo. Nisem zmogla več in vsa sreča je, da imam na svojem CSD osebo, ki me razume in me je v tem času dobro spoznala. Pomirila me je in naredili sva novi plan. Nisem več hotela reči ne in na seznam sva dodali še največjo razdaljo (oddaljenost otroka do ene ure vožnje). Povedala sem, da naj bo naslednji klic za deklico, po presoji zaposlene najbolj primerno za namestitev k meni.

Ta čas sem opravila izobraževanje za pridobitev dovoljenja, do prejema dovoljenja sem prejela klic za deklico, staro devet let. Bil je nujen odvzem od mame, ki so jo odpeljali v psihiatrično bolnišnico. Deklica je pridna, rada čista

in urejena. Deklica je prosila za takšno rejnico, kot bi opisala mene. Zaposlena na mojem CSD je že podala predlog zame kot rejnico. Klic iz dekličinega CSD je do mene prispel čez približno dva tedna. Bilo je v začetku decembra in komaj sem na klic odgovorila, da ne morem priti na sestanek, ker sem bila brez glasu in močno bolna. Šele konec decembra sva se lahko dogovorili za sestanek pri njih v začetku januarja.

Deklica mi je bila primerno predstavljena in med ostalim sem izvedela, da je državljanka druge države, a že tri leta v naši državi. Prvo srečanje z deklico je bilo v sredo naslednji teden v kriznem centru, kjer je deklica nameščena. Čudovita deklica in takoj sva se ujeli in smo se dogovorili za dovoljenje najin角度 srečanj v soboto in nedeljo. Veselila sem se vikenda in imeli sva se dobro. Vsak vikend napreduje najin odnos in obe si želiva njenega prihoda v moj dom. Prijaha pa teden, odkar sva se prvič srečali. Vsak vikend sem pri njej in vsak teden je bolj zmedena, ker še ni pri meni doma. Ves ta čas hodi k njej mama, ki jo vztrajno usmerja proti meni in polni s praznimi obljubami. Otrok je zmeden in ne morem ji dosti pomagati, saj sem ujeta v sistem čakanja. Bila sem na njenem CSD dovolj tečna, da se je po več kot enem mesecu šele dal predlog na sodišče. Razlog, zakaj toliko časa samo za oddajo predloga, in sicer vse zaradi dekličinega tujega državljanstva in sodelovanja s to državo. Deklica me prosi, da jo rešim kriznega centra, saj je v neprimernem okolju (najmlajša je v centru za najstnice) ter v stiku z mamo, ki se gre svojo vzgojo še dalje in nas vse šokira.

Ne vem, od kod črпам moč in koliko bom še zdržala. Končno se gre za otroka, ki mu lahko pomagam, pa še po dveh mesecih ni pri meni doma in vse bolj se komplicira, otroku pa niti obrazložiti ne morem, saj ni primerno za njeno starost. Po treh tednih od oddaje predloga na sodišče še ni odgovora in spet sem na čakanju.

Pripravljena sem bila, da rejništvo ni lahko, a da bo toliko vsega, še preden sem to sploh postala, mi pa nihče ni povedal.

Želela sem deliti le delno svojo zgodbo, da bi se lahko vedelo, kaj vse rejniki doživljamo in bi morda kdo uvidel ter spoznal razlog, zakaj ni dovolj rejnikov. Veliko bi lahko zapisala tudi na račun, kako si nepomemben, dokler nimaš od sodišča potrjenega predloga, a predloga ne moreš vložiti sam. Nepomembnost pa omenja tista oseba, ki bi predlog morala urediti oziroma vodi postopek.

Rada bi le pomagala pa se zdi, da še tega ne morem. Ta nemoč pa boli!

Maja Kočevar

Elena, 8 let

Svet ni enak vsem ljudem

*Svet ni enak vsem ljudem,
nekaterim je na njem lažje živet kot drugim.
Vedno lahko pomagamo,
če se le tako odločimo.
Težko se je odločiti za to,
vendar nam to lahko uspe.
Ne razmišljajmo le,
kako se nam smilijo -
srca brez domače odeje.
Vzemimo jih k sebi
in jim to ponudimo.
Naj jim bo toplo.
Verjemimo,
nekoč bodo ta srca pomagala nam.
Z njimi bomo rasli.
Z njimi bomo delili.
Z njimi bomo pisali zgodbo
in risali nasmeh.*

Teja Možina, 14 let,
pred petimi leti sem postala "sestrica" deklici, ki je prišla k nam.

OD ZAKONODAJE DO ŽIVLJENJA: SVETLE PLATI IN IZZIVI REJNIŠTVA

Zapis o družbi, sistemu in prihodnosti – ko se besede spremenijo v dejanja

Poročilo z okrogle mize o rejništvu v Domžalah, kjer so strokovnjaki mag. Darko Krajnc, Marta Tomec in Maksimilijana Mali razprli svetle plati in izzive slovenskega sistema rejniške dejavnosti po sprejetju novega zakona ZIRD – in razkritje, zakaj večina ljudi o rejništvu razmišlja narobe.

Uvod: Ko se zaključi trilogija, se začne pot

Če smo z jesenskim taborom gradili JAZ vsakega otroka in z miklavževanjem kulturo povezovanja v *MI*, smo v ponedeljek, 15. decembra 2025, nagovorili še tretjo, morda najtežjo razsežnost – **VS!**: **sistem, zakonodajo in odgovornost celotne družbe.**

V Knjižnici Domžale smo se zbrali, da bi govorili o tem, česar se ne sme prikriti: o otrocih, ki nosijo več poguma in bolečine, kot bi si upali priznati. O rejniških družinah, ki jim manjka ne le denarja, ampak tudi pravne podpore in družbenega razumevanja. O zakonodaji, ki je leta nazadovala, zdaj pa z novim Zakonom o izvajanju rejniške dejavnosti (ZIRD) končno prinaša upanje. Ta večer ni bil le informativna oddaja o sistemskih spremembah. Bil je privilegij vstopiti v popolno tišino srečanja s človečnostjo, ki jo pogosto pozabljamo.

Narobe vprašanje

Ko večina ljudi prvič sliši o rejnikih, se vpraša: "Zakaj bi to sploh kdo počel?" Ne vpraša zlonamerno. Ljudje resnično ne razumejo. In prav v tem je problem.

Predstavljamo si rejništvo kot vrsto dobrotelosti. Kot neko žrtev. Ljudje, ki vzamejo tuje otroke, ker morajo, ker so bolj potrpežljivi, ker imajo več ljubezni, kot je običajno. Ampak to ni to.

Naš občutek povzamejo besede člana Gregorja, ki je letos častno opravil vlogo Miklavža: **"Težko opišem, kaj človek občuti, ko pred seboj vidiš otroške oči, ki**

nosijo več poguma, bolečine in upanja, kot bi si kdo mislil. V trenutku ti postane jasno, da to ni samo obveza – to je privilegij.”

Privilegij. Ne obveza. To je bistvo, ki ga večina ljudi spregleda. In ravno tega so se dotaknili trije izjemni sogovorniki, ki so nas spremljali skozi večer: **mag. Darko Krajnc**, predsednik Rejniškega društva Slovenije in poslanec, **Marta Tomec**, socialna delavka CSD Domžale, in **Maksimiljana Mali**, svetovalka rejniškim družinam in urednica Rejniškega glasnika.

Zakonodaja, ki jo je spisalo življenje

Moderator **Gašper Roser-Kemperle** je večer odprl s pravim vprašanjem: “Kaj pomeni, da smo v letu 2025 uspeli?”

Poslanec mag. Darko Krajnc je z ganjenostjo, ki jo je težko skriti, delil zgodbo o parlamentarnem soglasju, ki se ne zgodi vsak dan. Nova zakonodaja, sprejeta maja 2025, je bila podprta s **70 glasovi za, nič proti**. “Še danes sem ganjen,” je priznal. V času, ko je politika razklana, jo je rejništvo združilo.

A pot do tega trenutka je bila dolga. Desetletja so rejniške družine prejele zgolj **163 evrov** za plačilo dela. Brez pravice do pravnega zastopanja na sodiščih. Brez supervizije, ki bi jim pomagala nositi čustveni nahrbtnik travmatiziranih otrok. Nova zakonodaja prinaša **bistveno višje plačilo dela (460 evrov)**, brezplačno pravno pomoč in sistemsko zagotovljeno supervizijo. To niso le številke. To je razlika med tem, ali rejnik sedi v sodni dvorani nemo in nemočen, medtem ko biološki starši s plačanimi odvetniki branijo pravice do otrok, ki jih niso znali zaščititi – ali pa končno stoji ob njihovem boku.

Tri leta, ki odločajo

Zakon določa **triletno obdobje**, v katerem se preveri, ali se otrok lahko varno vrne k biološkim staršem. Če starši ne pokažejo napredka – če ne sodelujejo v programih zdravljenja odvisnosti, če vztrajajo v nasilju, če manipulirajo s sistemom – se mora iskati trajna rešitev: posvojitev ali trajno rejništvo.

Marta Tomec, ki se po skoraj **40 letih predanega dela na področju rejništva** poslavlja v pokoj, je delila izkušnje s terena. “Otrok ne vzamejo zaradi kaprice,” je poudarila. “Otroci prihajajo iz visoko ogrožajočih razmerij, iz nezagotavljajočih družin.” Znanost je že davno dokazala: za zdrav psihofizični

razvoj otrok nujno potrebuje varno družinsko gnezdo. Ko tega ni, mora sistem ukrepati.

Paradoks pripadnosti

A tu se začne balansiranje na robu nožev. Kako zaščititi otroka, ne da bi nepravilno obsodili starše? Kako ohraniti stike z biološko družino, če starši povzročajo novo travmo?

Razmislite o tem: otrok pride v rejniško družino, ker so ga njegovi biološki starši pretepali, zanemarjali, zapustili. Vendar ta otrok še vedno ljubi te starše. Še vedno upa, da se bodo spremenili. Še vedno občuti lojalnost do ljudi, ki so mu naredili najhujše stvari, ki jih lahko nekdo naredi otroku.

Hkrati pa lahko ta isti otrok zacveti v rejniški družini. Lahko najde mir, začne zaupati, se nauči, da svet ni samo bolečina. Ne zato, ker bi pozabil svoje biološke starše, ampak kljub temu, da jih še vedno nosi s seboj.

Kaj nam to pove o človeku? Da naše čustvo pripadnosti ni logično. Da ljubezen do staršev ni pogodba, ki jo lahko prekinemo, ko druga stran ne izpolnjuje pogojev. Da smo sposobni ljubiti ljudi, ki nas ranijo, in hkrati sprejeti pomoč od ljudi, ki so nam tuji.

To ni slabost. To je naša najgloblja lastnost – sposobnost nositi protislovja.

Mit o hvaležnosti – in resnica o ljubezni

Eden najbolj ganljivih trenutkov večera je bil, ko je Maksimiljana Mali govorila o mitu, ki duši mnoge rejnike: **“Mit, da bo otrok hvaležen, da je v družini ... Otroci ne znajo tega pokazati.”**

Otroci v rejništvu nosijo rane, ki se celijo le skozi dolgotrajno, dosledno in potrpežljivo ljubezen. Ne morejo biti hvaležni, ker predelujejo travme. Ne morejo pokazati naklonjenosti, ker se bojijo, da bo ljubezen spet izginila. Ne morejo zaupati, ker so bili že prevečkrat izdani.

Obstaja mit, da bodo rejniški otroci hvaležni. Da bodo pokazali, kako cenijo, kar dobijo. Ne bodo. Otroci tega ne znajo. Še posebej ne otroci, ki so bili ranjeni.

Ampak če razmišljaš o rejništvu kot o transakciji – jaz dam, ti si hvaležen – si že zgrešil bistvo. Ljudje ne pomagajo, ker pričakujejo zahvalo. Pomagajo, ker je potrebno. Ker vidijo nekaj, česar drugi ne vidijo.

Rejniške družine to vedo. In kljub temu vztrajajo. Ne zaradi hvaležnosti, ampak ker je to prava ljubezen – tista, ki daje brez pričakovanj. Kot je delil eden od rejnikov: **“Rejniške družine nobenega otroka po preteku rejniške pogodbe ne postavijo pred vrata.”** Podpora traja naprej – tudi ko se otrok osamosvoji, tudi ko odraste, tudi ko uradna pogodba poteče.

Najboljši dokaz, da je rejništvo nekaj drugega kot pogodba, je to: družina ni nekaj, kar traja, dokler je papir veljaven. Je nekaj, kar ostane, ker je enkrat nastalo.

Stigma, ki boli bolj kot revščina

Eno najtežjih spoznanj večera je bilo, kako globoka je **stigmatizacija otrok v rejništvu**. Otroci skrivajo, da živijo v rejniški družini. Bojijo se, da bi jih vrstniki zavrnil. Da bi jih gledali drugače. Da ne bi bili več “normalni”.

Steve Jobs je bil otrok v rejništvu. John Lennon tudi. To niso izjeme, ki potrjujejo pravilo. To je pravilo – ljudje, ki dobijo priložnost, lahko postanejo kdorkoli.

Vendar večina rejniških otrok skriva svojo zgodbo. Sramujejo se je. Kot da bi bilo nekaj narobe z njimi, ne s svetom, ki jih je pustil na cedilu.

To je bolečina, ki je sistem ne more rešiti le z denarjem. Potrebujemo družbeno spremembo, kulturni premik v razmišljanju. Kot je poudarila Maksimiljana Mali v Rejniškem glasniku: **“Rejništvo je mnogo več kot zakonodaja: je tenkočutna skrb, sodelovanje in ljubezen.”** Te besede niso romantična retorika. So odgovor na sistemsko pomanjkanje empatije.

Zakaj se številke manjšajo?

V Sloveniji je trenutno približno **850 otrok v rejništvu**. Številka pada, ne ker bi bilo manj ogroženih otrok, ampak ker pada število rejniških družin. Družba se stara, mladi ne vstopajo v sistem, stigma ostaja.

Zakaj se število rejniških družin zmanjšuje? Slišimo razlage o birokraciji, o premajhnih odškodninah, o zahtevnosti postopkov. Vse to je res. Ampak menimo, da gre za nekaj globljega.

V Lukovici in Moravški dolini je rejništvo nastalo spontano, dolgo preden je obstajal kakšen zakon. Skupnosti so videle otroke v stiski in jih vzele k sebi. Nobenega ministrstva, nobene dokumentacije. Samo očitna potreba in ljudje, ki so se odzvali.

Danes imamo sisteme, zakone, odškodnine, usposabljanja. Vendar je manj rejniških družin. Zakaj?

Morda zato, ker smo začeli na rejništvo gledati kot na poseben program, ne kot na nekaj, kar ljudje preprosto počnejo. Ko nekaj formaliziraš, to včasih oropaš njegove biti. Rejništvo ni služba. Ni hobi. Je način življenja, ki zahteva, da si pripravljen na popolno spremembo svojega sveta za nekoga drugega.

In tukaj je paradoks: takratni rejniki so imeli manj izobraževanja, a več praktičnih veščin. Znali so šivati, kuhati, popravljati stvari, delati z rokami. Imeli so stabilnost, ne v smislu denarja, ampak v smislu zaupanja vase in v svoj način življenja. Niso bili bogatejši. Bili so bolj suvereni.

Mogoče nam manjka ravno to. Ne denarja. Suverene gotovosti, da zmoremo poskrbeti za še enega človeka.

Slovo, ki ostane v srcu

Posebno čustven trenutek večera je bil poslovilni pozdrav **Marti Tomec**, socialni delavki, ki je več kot tri desetletja stala ob strani rejniškim družinam iz Domžal, Mengša, Trzina, Lukovice in Moravč. Naše sodelovanje se je začelo v času naše ustanovitve daljnega leta 1997. V 30 letih je Marta videla stotine otrokovih usod, se borila za njihove pravice, poslušala bolečino in slavila zmage.

Ko se je zbrala tišina in so se zaokrožile besede zahvale, je bilo jasno: ljudje kot Marta so tisti, ki sistemu dajejo dušo. Zakonodaja je okvir, a ljubezen in vztrajnost konkretnih ljudi na terenu sta tisto, kar spreminja življenje.

Pravo vprašanje

Ko vidiš otroka, ne vidiš samo tega, kakšen je zdaj. Vidiš, kakšen bi lahko postal. Vidiš možnosti, ki bi jih brez tebe nikoli ne imel. To ni aroganca. To je upanje, ki ni zaslepljeno z realnostjo, ampak ji kljubuje.

Prijatelj, ki je vprašal "Zakaj bi to kdo počel?", je imel napačno vprašanje. Pravo vprašanje je: **"Kaj vidiš, ko vidiš otroka v stiski?"**

Nekateri vidijo problem. Nekateri vidijo obveznost. Redki vidijo privilegij – možnost, da nekomu spremeniš življenje na način, ki ga malo kaj lahko.

Rejništvo nam ne kaže, kako dobri smo lahko ljudje. Kaže nam, da je ljubezen izbira, ne čustvo. Da lahko postanemo družina s komer koli, če smo se pripravljeni odpreti. Da ni vedno krvna vez tista, ki šteje.

In morda je to tisto, kar nas najbolj plaši. Ne odgovornost. Ne težave. Spoznanje, da je družina nekaj, kar ustvarimo, ne nekaj, kar dobimo. Da moramo izbirati. Da je to na nas.

Povzetek: Pot naprej

Okrogla miza v Knjižnici Domžale je bila zaključek trilogije, a hkrati začetek.

Začetek zavesti, da je rejništvo odgovornost nas vseh. Začetek razumevanja, da sistemske spremembe potrebujejo čas, a da se zgodijo, ko dovolj ljudi reče: "Uspelo nam je."

Zgodovina rejništva v Sloveniji sega v čas med vojnama, ko se je v Lukovici in Moravški dolini razvila iz pristnih življenjskih potreb – ne zaradi zakonodaje, ampak zaradi solidarnosti. Ta duh še vedno živi. V rejniških družinah, ki delijo vse dobrine enakopravno. V socialnih delavcih, ki skrivaj rešujejo življenja. V prostovoljcih Rejniškega društva Slovenije, ki se že 20 let borijo za pravice.

Večer se je zaključil z zavedanjem: funkcionalna družina lahko pretrga medgeneracijski cikel socialne izključenosti. Stabilno rejniško okolje omogoča zdravo osebnostno rast in zmanjšuje posledice preteklih travm. Praktične življenjske veščine in čustvena stabilnost rejnikov so pogosto pomembnejše od formalne izobrazbe.

In najpomembneje: **otrok potrebuje vedeti, kje je njegov dom, komu pripada.** Samo tako je lahko miren.

Poziv k dejanju: Bodimo luč

Ko se je pred mesecem in pol Miklavž obrnil k 113 otrokom in jim rekel: **“Verjemi vase, pa bo šlo. Naredi prvi korak in pogum pride za tabo,”** niso bile to le prazne besede.

Bili so poziv k dejanju. Za otroke, da verjamejo. Za rejnike, da vztrajajo. Za vse nas, da prižgemo luč tam, kjer je tema.

Kako lahko pomagamo?

1. **Razmislite o rejništvu.** Če imate v srcu in domu prostor za ranjenega otroka, stopite korak naprej. Informacije najdete na CSD ali v Rejniškem društvu Slovenije.
2. **Podprite rejniške družine.** Rotary klub Domžale nadaljuje z aktivnostmi za otroke v rejništvu – s štipendijami, tabori, dogodki. Vaš prispevek šteje.
3. **Borite se proti stigmi.** Otroke v rejništvu obravnavajte s sočutjem, ne pomilovanjem. Niso žrtve – so pogumni posamezniki, ki zaslužijo normalno otroštvo.
4. **Zagovarjajte sistemske izboljšave.** Sprejetje ZIRD je bil velik korak, a pot je še dolga. Potrebujemo hitrejšo sodne postopke, boljšo pravno zaščito, večjo promocijo rejništva.
5. **Delite pozitivne zgodbe.** Mediji naj predstavljajo uspehe, ne le odmevne tragedije (npr. koroški dečki). Uspešni posamezniki z izkušnjo rejništva so dokaz, da sistem deluje.

Pomembno je, da drug drugemu prižgemo luč.

Svet se spremeni takrat, ko se za trenutek ustaviš in vidiš človeka pred seboj. Takrat, ko razumeš, da je rejništvo privilegij – privilegij, ki globoko in trajno spremeni pogled na človečnost.

Uroš Rangus
Rotary klub Domžale
Služimo, da spreminjamo življenja.

ELENA – ILUSTRATORKA IN AVTORICA LIKOVNIH DEL V TOKRATNEM REJNIŠKEM GLASNIKU

Elena je stara osem let in obiskuje 3. razred osnovne šole.

Je deklica živahnega značaja, ki obožuje naravo in živali. Do njih izkazuje poseben čut in odgovornost.

Že v vrtčevskem obdobju je izkazovala velik smisel za risanje in umetnost, tako da se je, ko je začela obiskovati šolo, vključila v Likovno šolo Damijane Bijek, ki deluje v Hiši Jakoš, kamor jo tedensko vozimo v sicer nam malce oddaljeno Ivančno Gorico.

Tam je posebno vzdušje, neka domačnost in zelo veliko topline. Elena se tam zelo dobro počuti.

Tudi kadar se v domačem okolju potrebuje malce umiriti, si prižge glasbo in odplava v svet svoje ustvarjalne domišljije.

Vsekakor jo bomo spodbujali na njeni poti, upajmo, da čim dlje.

Maja, Elenina babica in rejnica

Takole pa Eleno doživlja njena učiteljica in mentorica v likovni šoli:

Elena skozi moje oči

Z zadovoljstvom in ponosom povem, da je učenka Elena Skaza Krupić v Likovno šolo Damijane Bijek vključena že tretje leto. V času izobraževanja se sistematično posveča slikanju, kiparjenju, grafičnim tehnikam in uporabi izraznih sredstev.

Že ob njenem prvem likovnem delu je bil prepoznan izrazit likovni talent, saj je motiv obravnavala na izviren, samostojen in vsebinsko zanimiv način. Elena izkazuje dober občutek za barvne odnose, barve zna pravilno mešati in jih premišljeno uporabljati v skladu z izbrano likovno nalogo. Njeno ustvarjanje temelji na razviti domišljiji, ustvarjalnosti ter sposobnosti samostojnega iskanja lastnih likovnih rešitev.

Likovno ustvarjanje nanjo deluje umirjajoče in spodbudno; pri delu je zbrana, poglobljena in vztrajna. Hkrati se dobro vključuje v skupinsko delo, spoštuje ustvarjalni proces drugih ter v skupini učinkovito in konstruktivno sodeluje.

Že v prvem letu izobraževanja je dosegla pomemben uspeh, saj je osvojila 1. nagrado na natečaju Poslikava panjskih končnic, kar dodatno potrjuje njen nadpovprečen likovni potencial. Pri njenem ustvarjanju posebej izstopajo motivi živali in narave, ki jih obravnava z izrazitim občutkom za obliko, barvo in osebni izraz.

Na podlagi dosedanjega dela ocenjujem, da je Elena Skaza Krupić nadarjena, delovna in motivirana mlada ustvarjalka z izrazitim potencialom za nadaljnji razvoj na področju likovne umetnosti.

Elena Skaza Krupić s svojim odnosom do dela, ustvarjalnostjo in likovnim potencialom pomembno bogati ustvarjalno okolje, obenem pa je njen razvoj lep dokaz kakovostnega in spodbudnega dela likovne šole Damijane Bijek, ki vabi k ustvarjanju tudi druge mlade ljubitelje likovne umetnosti.

Zapisala: Damijana Bijek
dipl. vzg. p. o. in dipl. slik.

Draga Elena, čestitke za tvoje 1. mesto in še veliko uživanja v slikanju ti želimo tudi ustvarjalci Rejniškega glasnika in prepričana sem, da tudi bralci!

SLIKANICA MAMICI IN OČKA DVA (Irena Končan)

Navdih za slikanico z rejniško-posvojiteljsko tematiko je deklica, ki je pri nas v rejništvu že skoraj od rojstva. Resnična zgodba opisuje njeno vsakodnevno življenje v številčni družini. To pa se prepleta s spoznavanjem rodne družine, četudi mamice trenutno le preko pogovora o njej in ob fotografijah. Zajame tudi čas zdravljenja doma in v bolnišnici, dogajanje v vrtcu, srečanja s starimi starši in bratom ... Dotika se občutljivih tem, kot so bolezen, odsotnost rodni staršev, nadomestni starši in družina, drugačnost ipd. Ob branju rimanega besedila in občudovanju unikatnih ilustracij Damijane Drlink knjiga ponuja iztočnice za razmišljanje in pogovor z otrokom o doživljanjih, izkušnjah ter občutkih, ki jih včasih težko ubesedimo oz. spregovorimo o njih. Zgodbo pripoveduje angel, ki deklico spremlja in varuje že od spočetja dalje. Dodatno jo obogatita prispevka Darka Krajnc in Darka Đurića, ki s svojo pozitivno izkušnjo rejništva dajeta poklon rejnikom in nagovarjata bralce.

Slikanica Mamici in očka dva je dobrodošla tako v varnem zavetju doma kot tudi pri delu z otroki v vrtcu in šoli. Predvsem pri obravnavanju vsebin o različnih vlogah v družini, oblikah družine, drugačnosti, sprejemanju ... Morda komu pride prav informacija, da bo kmalu tudi v reviji Šolska knjižnica objavljen prispevek o njej, z idejami o uporabi zgodbe v šoli ter učno pripravo na konkretno učno uro na razredni stopnji osnovne šole.

Knjiga je med uporabniki naletela na zelo pozitiven odziv. Odpira pogled na rejništvo in posvojitev še z drugega zornega kota. Ne samo kot nezmožnost bivanja otroka v rodni družini, temveč kot ljubljenost otroka od dveh mamic in

dveh očkov ter več bratov in sester. In nenazadnje kot dar tudi nadomestni družini. Ker pa jo sama kot avtorica težko objektivno predstavim, na koncu navajam še predstavitev s spleta s strani Doroteje Kuhar, ki deluje na področju rejništva.

Nova slikanica z velikim srcem! ☀️

Rejnica Irena Končan je na podlagi lastne izkušnje rejništva ustvarila čudovito slikanico »Mamici in očka dva«, ki na nežen in razumljiv način odpira temo rejništva in posvojitve. 💛

Zgodba o majhni deklici, ki svojo pot začne v rejniški družini, spodbuja razumevanje, empatijo in pogovor – tako med otroki kot odraslimi. Primerna je za vrtce, šole, rejniške družine in strokovne delavce CSD-jev.

📖 Zakaj jo morate prebrati?

💬 Ozavešča o pomenu rejništva in posvojitve.

💬 Spodbuja sočutje in razumevanje.

💬 Je čudovita podpora staršem, vzgojiteljem in otrokom.

💬 Popolno darilo, ki ogreje srce. ❤️

Rejništvo v Sloveniji žal upada – pomagajmo skupaj širiti zavedanje o njegovem pomenu. Podprimo zgodbo, ki lahko spremeni življenja otrok in družin. 🌱

Informacije in naročila: ragrediv@gmail.com

V BESEDAH JE MOČ

Smo študentke Fakultete za uporabne družbene študije v Ljubljani, smer psihosocialna pomoč. V okviru celoletne projektne naloge smo se odločile, da raziščemo rejništvo v Sloveniji. Bolj smo raziskovale, bolj smo se nagibale k temu, da napišemo osnovni priročnik, ki bi bil

dostopen vsem rejniškim staršem oziroma komur koli, ki ga ta tema zanima. Nastal je iz želje, da bi ponudili osnovne nasvete, praktične usmeritve in razumevanje tako otrok kot tudi rejniških staršev. Za pisanje priročnika smo se odločile, ker smo v letih študija uvidele, koliko predanosti, potrpežljivosti, notranje moči in srčnosti zahteva rejništvo. Rejniški starši otrokom namreč ne nudijo le varnega doma, ampak tudi občutek stabilnosti, varnosti in topline.

Zato bi želele ponovno opomniti, da je njihova vloga izjemno dragocena in nenadomestljiva, hkrati pa s seboj prinaša veliko izzivov, vprašanj in tudi dvome. Priročnik smo ustvarile tudi z namenom, da dobijo občutek, da niso sami. Kajti menimo, da je rejništvo veliko več kot le naloga. Je poslanstvo, je odnos. Vsakdanja prisotnost, potrpežljivo grajenje zaupanja in vztrajanje tudi takrat, ko je težko. In vera v otroka tudi takrat, ko še sam vase ne verjame. To zahteva veliko energije in ogromno poguma.

Združile smo svoje znanje in željo, da podpremo rejniške starše in razumemo izzive, s katerimi se srečujejo. Obdobje mladostništva je že samo po sebi polno čustvenih, razvojnih in vedenjskih sprememb. Pri mladostnikih v rejništvu pa so te pogosto še intenzivnejše zaradi travm, izgube, negotovosti. Potreba po varnem, stabilnem in sprejemajočem okolju postane zaradi tega še toliko večja. Prav zato se nam zdi pomembno poudariti, kako velik vpliv imata odnos in način komunikacije na mladostnikovo doživljanje sebe, drugih in sveta.

Sprejemanje in razumevanje mladostnika močno prispevata pri krepitvi zaupanja in občutku varnosti. Prav to smo hotele prikazati tudi v našem priročniku.

Priročnik z naslovom **V besedah je moč** je nastal, ker smo želele ustvariti nekaj kar bi lahko bilo rejniškim staršem v podporo. Pomembno se nam zdi, da imajo rejniški starši na voljo strokovno podprte, a hkrati praktične vsebine, ki pomagajo pri razumevanju vedenja mladostnikov, grajenju varnega odnosa in nudijo spodbudo v trenutkih, ko je težko.

Dogovarjamo se za tiskanje brošure in upamo, da bo med vami, ko boste brali te besede. V primeru, da je še ne bo, pa verjamemo, da jo kmalu dobite. Z veseljem sporočamo, da smo dobile sponzorje za tisk.

Priročnik je preprost za uporabo in razdeljen na različna poglavja, ki obravnavajo teme, s katerimi se rejniški starši pogosto srečujejo. Teme, ki jih priročnik vsebuje, so: Prilagoditev otroka na novo okolje, Vzpostavljanje odnosa z mladostnikom, Komunikacija z mladostnikom, Razvoj možganov in vedenje mladostnika, Zasvojenost z ekrani, Samomorilno in samopoškodovalno vedenje, Stigma in soočanje z njo, Rejniška izgorelost in stres.

S tem priročnikom in med temi vrsticami želimo tudi sporočiti, kako hvaležne smo rejniškim staršem, da tem otrokom odpirajo srca in vrata svojega doma. S tem pa jim dajejo možnost za zdrav razvoj. Upamo, da vam bo ta osnovni priročnik v pomoč.

Dragi rejniški starši! Upamo, da boste v njem začutili, da je vaše delo vidno, spoštovano in zelo globoko cenjeno. Hvala vam, za vašo ljubezen! Vi ste živi dokaz, da se ljubezen ne deli, ampak množi. In da je je z vsakim objemom več in da z vsakim pogledom postane globlja.

Mateja Juvan, Urška Koncilijska, Alja Jurič

V LIONS PODRUŽNICI PANONKE SMO SPOZNAVALI REJNIŠTVO

Ker včasih pomagamo tudi otrokom v rejniških družinah, smo se tudi sami srečali s družbenim mitom, da nekateri rejniki to počnejo "zaradi denarja". Zato smo na naše srečanje povabili Minko Žiberna iz Rejniškega društva Slovenije, ki je na področju rejništva aktivna že skoraj 40 let in smo se pogovarjali. Želeli bi si, da bi vsak odrasli in otrok slišal ta pogovor, ki nas je pretresel in hkrati obogatil. Cilj rejništva ni nadomestiti biološke družine, temveč zagotoviti varno, stabilno in spodbudno okolje, omogočiti otroku čustveni razvoj in občutek pripadnosti. Dejstvo je, da otroci, ki pridejo v rejništvo, pogosto nosijo s seboj izkušnje travme, izgube in negotovosti, motnje navezanosti, razvojne in učne težave, čustvene in vedenjske stiske, tudi stiske zaradi spolne zlorabe. Otrok v rejništvu ni "problematičen", temveč ranjen, potrebuje čas, potrpežljivost in predvidljivost, hkrati hrepeni po bližini in se je boji. Otroci rejništvo doživljajo zelo različno, a se pogosto pojavljajo občutki krivde ("jaz sem kriv, da ne živim doma"), zvestoba biološkemu staršem, tudi če so ti povzročili bolečino, strah pred ponovno zapustitvijo, zmeda glede identitete in pripadnosti. Pozitivne izkušnje nastajajo takrat, ko rejniki otroku dovolijo ohraniti zgodbo o izvorni družini, otrok ni prisiljen "izbirati strani", ima občutek, da je sprejet takšen, kot je. Večina jih rejniško družino vse življenje ohrani kot "svojo" družino, kamor se vračajo tudi kot odrasli s svojimi družinami.

Rejniki opravljajo izjemno zahtevno delo, ki presega klasično starševstvo. Njihova vloga vključuje vsakodnevno skrb za otroka, sodelovanje s CSD, šolami, terapevti, sodišči, pogosto tudi sodelovanje z biološko družino otroka. Njihovo doživljanje pogosto zaznamujejo čustvena obremenjenost in izgorelost, občutek, da so med sistemom in otrokom, strah pred navezanostjo (»kaj če bo otrok odšel«), premalo družbenega priznanja za svoje delo. Vendar pa veliko rejnikov najde globok občutek smisla, osebni rasti, močne in čeprav včasih začasne, odnose z otroki.

V Sloveniji rejnikov ni dovolj, zlasti za starejše otroke in otroke s posebnimi potrebami, imamo dolgotrajne postopke in administrativne obremenitve, soočamo se z nezadostno psihološko in terapevtsko podporo otrokom in rejnikom, napetostmi med rejniškimi in biološkimi družinami.

Rejništvo ni idealna rešitev, je pa pogosto najbolj človeška možnost, kadar otrok ne more ostati doma. Rejništvo je predvsem zgodba o odnosih – o tistih, ki so se pretrgali, in o tistih, ki se lahko na novo, počasi in previdno, zgradijo.

Mateja Hochstatter

Lions podružnica Panonke

Elena, 8 let

MINISTER NA OBISKU V REJNIŠKI DRUŽINI

Minister Luka Mesec je obiskal družino Smiljke Turk iz Prekmurja

Ne vemo, ali je bilo to prvič, vendar se ne zgodi prav pogosto, da bi minister obiskal rejniško družino na domu.

S tem obiskom je bila počaščena gospa Smilja Turk. Verjetno se je bralci še spominjate iz intervjuja v lanskem Rejniškem glasniku, ker je bila prejemnica priznanja za delo na področju rejništva. To je tista gospa s klobukom, ki je zelo odprta in zgovorna in smo jo po tem priznanju videli tudi na TV SLO 1 in tudi v več člankih v

različnih časopisih, kjer je odlično predstavila rejništvo, njegov pomen in delo rejniške družine.

Gospa Turk pripoveduje, da sta se ob podelitvi priznanja v letu 2024 z ministrom Lukom Mescem veliko pogovarjala o vseh mogočih zadevah. Zanimal se je za rejništvo, delo rejnice, njeno mnenje o sistemski rešitvi rejništva in tudi o tem, kje in kako rejnica živi, o njenih hobijih, o krajih v Prekmurju, o njenih knjigah. Gospa Smiljka in njen mož imata namreč bogato zbirko knjig, kakih 350 jih je na policah ... Minister jo je že takrat vprašal, če jih lahko obišče na domu, ko bo kakšna priložnost.

In ta priložnost je bila poleti 2025. Gospa Smiljka pripoveduje:

»Minister Luka se je res odločil, da nas obiše. Najavili so se, kdaj pridejo. Od mojih otrok je bil takrat doma samo eden in midva z možem. Dogovorjenega dne jih ministra spremljalo še šest oseb. Najprej so varnostniki pregledali vso hišo, potem pa so vsi prišli noter. Pokazala sem

jim vse prostore, predvsem ga je zanimala naša knjižnica. Veliko smo se pogovarjali o rejništvu, minister Luka Mesec je pokazal veliko zanimanje za življenje naših otrok, pogledal tudi njihove sobe in delovne kotičke, se zanimal o našem vsakdanjem življenju in mojem načinu pomoči otrokom. Kar dolgo smo se pogovarjali in za rejništvo so se zanimali tudi ministri spremljevalci. Čeprav sem jim želela pripraviti nekaj za pod zob, je minister vztrajal, da nas vse on povabi na kosilo.«

Potem pa gospa Smiljka še doda: »Moram reči, da je minister Luka zelo prijeten sogovornik. Preprost, nič vzvišen, zelo razgledan in celo šalil se je. Vse ga je zanimalo. Zelo sem počaščena, da se je oglasil, in upam, da je s tem dobil še bolj popolno sliko o tem, kako živijo rejniške družine in kako rejniki skrbimo za otroke.«

»Nič nismo razpravljali o politiki, le o našem življenju. Upam, da sem mu dobro predstavila življenje rejniške družine, potrebe rejnice in rejniških otrok,« še doda gospa Smiljka Turk.

O obisku največ povedo fotografije, posneli pa so tudi kratek filmček, ki si ga lahko ogledate na Facebooku gospe Smiljke Turk.

Po telefonskem pogovoru zapisala: Maksimiljana Mali

MOJE, ŽAL, NEPRIJETNE IZKUŠNJE

Že dolgo tehtam, ali naj spregovorim o svoji izkušnji, ki je nikakor nisem pričakovala, ko sem želela postati rejnica.

Že dalj časa sem se spogledovala z idejo, da bi del življenja posvetila najšibkejšim otrokom v družbi. Vendar je odločitev dozorela šele v letu 2024, prvi otrok pa je vkorakal v naš dom februarja 2025, maja istega leta pa se nam je pridružil še drugi otrok iz druge družine. Pri predaji in urejanju dokumentacije sem sodelovala s strokovno delavko CSD, iz katere je žarela srčnost, dostopnost in strokovnost.

Tudi zato sem si upala reči da še enemu otroku, čeprav le-ta nosi s seboj diagnozo zmerne duševne motnje. Bilo je naporno od samega začetka. Vendar, ko sem potrebovala nasvet ob kakšnem zapletu ali dilemi, sem se ob omenjeni strokovni delavki počutila slišano. Pogovorili sva se, vse razčistili in skupaj iskali rešitve. Tudi takrat, kadar se nisva povsem strinjali ali je bilo moje razmišljanje drugačno od njenega, mi je znala osvetliti še drugo plat zgodbe, ... pa sva našli rešitev, včasih pa tudi samo sprejeli nerešljivo ...

Dnevi so tekli, otroka sta me rabila celo, cel dan, razen, kadar sta bila v vrtcu. Starost obeh je bila 5 let. Prvi otrok je praznoval 6. rojstni dan poleti, drugi pa jeseni.

Počutila sem se zelo obremenjeno in vse je začelo drseti navzdol ...

Prvi otrok je izhajal iz nasilne družine, njegovi starši so imeli pravico do stikov vsak teden in vsak dan so se z otrokom slišali po telefonu. Omenjeni starši so vse bolj in vse močneje škodovali otroku in posledično tudi meni. Otrok je začel izražati travmatične posledice iz začetka svojega življenja. Znova in znova me je osupnilo in plašilo, da se otrok tako izraža in odziva (pa tu ne govorim o verbalnem izražanju!). Nisem vedela, kaj se mu dogaja. V tistih trenutkih, ko

se bila še na začetku rejništva, sem obupno potrebovala pomoč, podporo in pogovore.

Na omenjeni enoti socialne institucije so odvzeli delo rejništva strokovni osebi, ki mi je prej stala ob strani in ji naložili nova dela. Na njeno mesto so zaposlili drugo osebo, za nekaj časa pa je določene odločitve in dela prevzela celo pomočnica direktorja. V "hiši" so menda imeli preveč dela in kadrovskih težav. Za moje/naše rejniške izzive ni bilo časa. Hvala Bogu, da je moja stisko opazila klinična psihologinja v razvojni ambulanti, ki je obravnavala oba otroka, ki sta bila pri meni v rejništvu. Svetovala mi je, kako naj jima pomagam in s kakšnimi prijemi naj še poskusim. Ona je prevzela delo socialne službe in organizirala sestanek s problematičnimi starši, njihovo psihologinjo in z menoj, da se odraslo pogovorimo, dogovorimo in na ta način pomagamo otroku. Razumljivo, da problematične osebe v tej zgodbi ni bilo prisotne ... Vseeno smo naredili dober korak naprej ... Da bom zdržala, mi je bilo zaželeno ob slovesu. Vsi smo se tudi strinjali in si želeli, da se na CSD uredijo in umirijo kadrovske zadeve, ker jih rabimo, da bomo lahko delali naprej vsak svoje delo. Pa žal ni bilo tako ... Vse je drselo vedno bolj navzdol ... Ostala sem sama s svojimi stiskami ob dveh zelo zahtevnih otrocih. Obremenjevala sem svoje drage ljudi s stiskami, ki so me težile in ovirale naše normalno življenje, jih prosila pomoči ... Kolikor je kdo mogel, je pomagal.

Prišlo je poletje. Veliko sem se morala ukvarjati s prvim otrokom. Drugi otrok je ves čas ostajal bolj v ozadju, neproblematično capljal za nami, le njegovo telo je vsake toliko gorelo od vročine in nas prosilo, naj bedimo ob njem, da nas rabi tudi on. In se razume, da smo to storili. Oba otroka sta bila res zahtevna in oba bi potrebovala po celega človeka in še več ... Ves ta čas sem zanemarjala in dajala na pavzo najprej sebe, nato odnose, ki mi največ pomenijo, pa Društvo, kjer sem prostovoljka in mi je tudi dragoceno, skratka počasi sem minevala ... Janja, kot se poznam in kot me poznajo drugi, je izginjala ... Prišlo

je tako daleč, da sem bila sposobna z veliko muko opravljati le še dnevne obveznosti ...

Prišel je datum, ko smo imeli obravnavo na sodišču za prvega otroka. Moja prva tovrstna izkušnja. Na CSD-ju so rekli, da mi ne morejo ničesar povedati o tem, kako bo. »Ali si vi vse beležite, kar se tiče stikov?« so me vprašali. »Na mail mi pošljite povzetke vseh stikov in situacij, ki ste jih v teh mesecih imeli s to družino.«

Moj Bog, kako naj to naredim? Kdaj? Čez dan ni možnosti. Zvečer padem dol. Če je noč prespana, lahko jutraj prej vstanem in če se kdo takoj za menoj ne prebudi, bi mogoče šlo No, ni šlo ... in sem prosila, če lahko beležnico dam socialni delavki in ona naredi povzetek ... »Ja, kar prinesi,« so dejali.

Na sodišču sem prvič videla osebo iz CSD-ja, ki je zastopala naš primer. In vse, kar je imela s seboj, je bila moja beležnica. Na vabilu so bili napisani tudi kriminalist in oseba iz zavoda Palčica, (kjer so imeli otroka, dokler se niso pozdravile modrice in sem ga nato sprejela jaz) ... Pa ni bilo nikogar drugega kot le starša, socialna delavka in jaz. Sodnica je skozi postopek ugotovila, da manjka eno poročilo ... in drugo ... Iz CSD-ja niso ničesar poslali ali tam pripravili. Gospa iz CSD-ja se je opravičevala, da je izziv, ker nimajo kadra ... Ko smo prišli do teme stikov, je delavka iz CSD-ja prebrala primer stresnega stika, se obrnila proti meni in rekla: »No, saj imamo rejnico tukaj, naj pojasni.«

Požrem cmok in povem. In še nekajkrat na ta način vrže žgigo meni.

Gospa sodnica je modro opazovala in videla celotno sliko. Staršema je naložila dodatne preiskave, CSD-ju določila datum, do kdaj morajo oddati svoja poročila in meni se je zahvalila za sodelovanje. Tisti dan sem tudi sama budno opazovala in videla celo sliko. Prižgala se mi je rdeča luč. Če institucija (CSD) dela tako zviška z ljudmi, je neumno pričakovati, da bo z ljudmi in za ljudi, za katere je svetovalka in neke vrste vodja, delovala profesionalno in odgovorno.

Po prihodu domov sem napisala odpoved pogodbe za prvega otroka ... prespala, se pogovorila z meni ljubimi in zaupnimi osebami. Nisem več zmogla. Ko sem oddala odpoved s priporočeno pošto, sem čutila mraz in nezadovoljstvo ter neprijetne občutke ob tej moji odločitvi ...

Na SCD so me seznanili, da otrok ne bo takoj odšel, da obstaja trimesečni zakonski odpovedni rok in da bi znalo trajati še dlje, da najdejo drugo rejniško družino. Sama sem tega otroka, glede na njegove težave bolj videla v zavodu, kjer je več strokovnih delavcev in bi po mojem skromnem mnenju bilo tudi bolje zaradi pogostih otrokovih stikov s starši. In to sem tudi povedala na glas.

Sprejela sem trimesečni odpovedni rok. To so bili izredno težki trije meseci. 10. 9. 2025 sem oddala odpoved pogodbe, otrok je odšel 10. 12. 2025 s tem, da sem/smo to zvedeli 9. 12. 2025 ob 15.30 ... Zakaj se mi to zdi pomembno omeniti? Ker je bilo zlasti v tem trimesečju toliko neprofesionalnosti ... (ubogi ... otrok!) Nismo vedeli, kdaj odide, vedeli smo le za družino, ki je bila pripravljena sprejeti omenjenega otroka. Otrok je bil nemiren in zmeden. Nič povedati otroku, dokler ne vemo, kdaj bo šel v drugo družino, je bilo navodilo iz CSD-ja. Starši so mu povedali in tudi meni se je zdelo prav, da se pogovarjamo, pa čeprav so neznanke v zraku ... Šola ni vedela ničesar, le kar sem jaz povedala ... Z razredničarko tega prvega razreda sva se dogovorili za kar neki dan, da v šoli posvetijo čas mojemu otroku, da se vsi primerno poslovijo od njega, saj naj bi kmalu zapustil komaj spoznane sošolce.

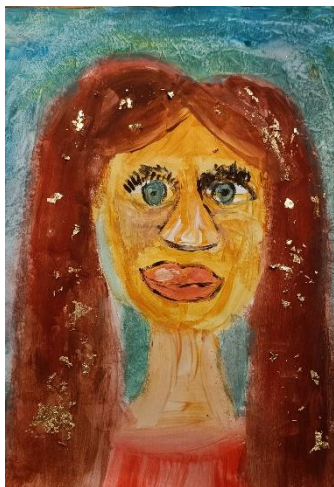
Na torek 9. 12. 2025 se mi je po vseh neodzivnih klicih na CSD-ju okoli 14. ure le oglasila zaposlena in povedala, da naslednje jutro ob 7. uri pridejo po otroka. Prosila sem, naj me pokličejo, ko se odpeljejo izpred CSD-ja, ker imamo potem še pol urice za slovo ... Niso poklicali ... Otrok mi je v naročju ponovno zaspal ... Ob 10. uri dopoldne so prišli. Nekajkrat so nam še pokazali nestrokovnost ... pa bodi dovolj napisanega.

Za konec želim le še omeniti ključno situacijo, ki je pretehtala, da sem se vzravнала in se oglasila ... Poleg vseh stresov so se pojavile še nepravilnosti in nepojasnjene zadeve z izplačili rejnine, ki je za tisti mesec niti nisem dobila.

Zelo mi je žal, da je tako. Imela sem žar v sebi in navdušenje, da bom lahko skrbela za otroka, ki to potrebuje. Tudi preko izobraževanja sem imela zanos in luč, ki me je privabljala na začetek poti. Bili smo ljudje, ki smo z radovednostjo in iskrenostjo začeli razmišljati o tej vrsti pomoči otrokom in vstopili med rejnike.... Želim si zaznati toplino žara, ki sem ga imela na začetku, želim si svetlobe, ki prežene temne spomine ... Želim si strokovnega (so)delavca, ki ima izobrazbo za svoje delo in je vsaj malo podoben socialni delavki, ki je bila z nami na začetku poti ... Na začetku rejništva obupno potrebuješ močno podporo, nasvete, opogumljanje in vero v prihodnost!

Janja Ludoviko

Elena, 8 let

REJNIŠTVO NA ŠVEDSKEM

O rejništvu na Švedskem smo v enem izmed naših glasil v prejšnjih letih že pisali, vendar je tokratni članek usmerjen v druge vidike rejniške dejavnosti (pravni vidik, višina plačila), ki so po naši oceni prav tako zanimivi za bralce.

Rejništvo na Švedskem ima zelo dolgo tradicijo, ki sega v 18. stoletje. Uveljavilo se je kot najprimernejša oblika nadomestnega družinskega varstva (Rakar idr., 2010, str. 42).

Socialne službe v tej državi zagotavljajo otrokom, ki ne morejo biti nastanjeni v svojih domovih, oskrbo predvsem v skladu z dvema zakonoma. To sta Zakon o socialnih storitvah (*Socialtjänstlag (2001:453)*) in Zakon o skrbi za mlade osebe (posebne določbe) (*Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga*). V skladu z Zakonom o socialnih storitvah odredi namestitev otroka v rejniško družino socialna služba, če otrokovi starši (oz. v nekaterih primerih sam otrok) s tem soglašajo. Po Zakonu o skrbi za mlade osebe pa o namestitvi otroka v rejniško družino odloča pristojno upravno sodišče, in sicer kadar starši oz. otroci z dopolnjeno starostjo 15 let s tem ne soglašajo (*ECPRD 2917, odgovor švedskega parlamenta*, 2015, str. 1).

V 5. in 6. členu 6. poglavja Zakona o socialnih storitvah, ki govori o oskrbi otrok zunaj njihovega doma, je določeno, da se mora pri odločanju o namestitvi otrok v drugo družino najprej preveriti, če obstaja možnost namestitve pri sorodniku ali kaki drugi bližji osebi, vsekakor pa se mora vedno izbrati rešitev, ki je za otroka najboljša. Sicer pa se otroka ne sme namestiti v družino zunaj njegovega doma brez soglasja oziroma odločbe občinskega odbora za socialno

varstvo (*socialnämnden*). Ta mora predhodno proučiti tako razmere v otrokovi družini kot tudi pogoje za namestitev v rejniški družini (*familjehem*). Navedeni odbor in rejniška družina skleneta pogodbo, v kateri so navedene obojestranske zaveze v zvezi z zagotavljanjem primerne skrbi za otroka. Poleg tega odbor zagotovi tudi primerno usposabljanje za rejnike (*Socialtjänstlag, 2001, b. d.*).

V Zakonu o skrbi za mlade osebe (posebne določbe) so torej določeni pogoji za odvzem otroka iz njegove družine in namestitev v drugo (rejniško) družino, kadar otrokovi starši oz. sam otrok temu nasprotujejo. Ta zakon pride v poštev, kadar obstaja znatno tveganje za ogrožanje otrokovega zdravja ali razvoja. Tak primer npr. nastopi, če gre za težave v domačem okolju, kot so npr. vse vrste zlorab, pomanjkljiva skrb oziroma zanemarjanje otroka ali druge okoliščine, pa tudi kadar si otrok škoduje, npr. z zlorabo psihotropnih snovi ali s kriminalno aktivnostjo. O ukrepu namestitve otroka in njegovi odpravi odloča upravno sodišče; splošni cilj je, da se otroka po določenem obdobju namesti nazaj v osnovno družino. Švedski sistem rejništva poudarja predvsem načelo prostovoljnosti, zato je sodno ukrepanje predvideno samo za izjemne situacije in se v praksi tudi dokaj redko izvaja (*ECPRD 3527, odgovor švedskega parlamenta, 2017, str. 3; Lag (1990:52), b. d.*).

Če okoliščine kažejo na to, da je treba otroka takoj premestiti v rejniško družino, torej še pred odločitvijo upravnega sodišča, lahko občinski odbor za socialno varstvo odredi nujno premestitev. V takih primerih je treba akt o odreditvi premestitve v enem tednu predložiti upravnemu sodišču, ki akt lahko potrdi ali zavrne. Če sodišče potrdi akt o premestitvi, ima občinski odbor za socialno varstvo štiri tedne časa za to, da bodisi sodišču predlaga redno premestitev ali pa da predlaga podaljšanje trajanje nujne premestitve, če je to v danih okoliščinah potrebno. Taka podaljšanja sodišče lahko dovoli za največ po dva meseca in najdlje do preteka enega leta od izvedbe nujne premestitve

(*ECPRD 2380, odgovor švedskega parlamenta, 2013, str. 1–2; Lag (1990:52), b. d.*).

Tudi po namestitvi otroka v rejniško družino njegovi starši ne izgubijo starševskih pravic, so pa te pravice ustrezno manjše. Kadar je namestitev v rejniško družino prostovoljna, o vsakodnevnih zadevah (npr. spanje, prehrana, oblačenje, pristočasne aktivnosti) odloča predvsem rejnik, pri dolgoročnih zadevah, kot je otrokovo izobraževanje, pa imajo več vpliva otrokovi starši. V primeru prisilne namestitve otroka v rejniško družino pa ima pri sprejemanju odločitev glede otroka pomembnejšo vlogo občinski odbor za socialno varstvo, poleg ostalega tudi glede zdravstvene oskrbe in nege; socialna služba torej na nek način prevzame vlogo, ki jo imajo navadno starši. Ne pomeni pa taka oblika namestitve popolno izgubo vpliva staršev na otrokovo življenje. Občinski odbor za socialno varstvo mora staršem v največji možni obliki omogočiti udeležbo v zadevah, povezanih s skrbjo za otroka. To pa spet ne pomeni, da bi bilo treba s starši nujno doseči kompromis, kajti prvenstveni cilj mora biti otrokov interes. Vsekakor pa morajo biti starši ne glede na vrsto namestitve izčrpno obveščani s strani socialne službe o zadevah, povezanih z njihovim otrokom (*ECPRD 3527, odgovor švedskega parlamenta, 2017, str. 3–4*).

Poleg zgoraj omenjenih dveh zakonov je na tem področju treba omeniti še en predpis, in sicer Starševski zakonik (*Föräldrabalk, 1949:381*). Ta poleg ostalega v členu 8 (6. poglavje) določa, da se lahko skrbništvo nad otrokom po določenem času (3 leta) prenese na (med drugim) rejnike, če se oceni, da je tako zanj bolje. Predlog za to lahko poda občinski odbor za socialno varstvo okrožnemu sodišču, ki odloči o prenosu skrbništva. Sami rejniki do vložitve predloga niso upravičeni. S prenosom skrbništva rejniki pridobijo polno odgovornost za otroka oziroma pravico in obveznost sprejemanja odločitev, ki zadevajo otroka. V primerih prenesenega skrbništva odloča o stikih med

otrokom in njegovimi starši sodišče, in sicer na zahtevo staršev; pri tem se upošteva koristi otroka. Rejnik, na katerega je preneseno skrbništvo, lahko na podlagi 10. b člena 6. poglavja navedenega zakona zahteva, da se ga funkcije skrbništva razreši (*ECPRD 2917, odgovor švedskega parlamenta, 2015, str. 3–4; Föräldrabalk, 1949, b. d.*). Pri odločanju o prenosu skrbništva je treba v precejšnji meri upoštevati tudi otrokovo mnenje. V obzir je treba vzeti razvoj stikov med otrokom in njegovimi biološkimi starši ter zainteresiranost slednjih za otroka. Če starši ne kažejo primerne interesa, se skrbništvo prenese, sicer pa ne. Po triletnem obdobju prenosa skrbništva mora socialna služba vsakih šest mesecev preverjati, ali je ta ukrep še vedno ustrezen in če je, poda ustrezno vlogo pri okrožnem sodišču (*ECPRD 3527, odgovor švedskega parlamenta, 2017, str. 4–5*).

Po podatkih izpred približno 10 let je bilo primerov prenosov skrbništva relativno malo, še manj pa je bilo primerov, ko so rejniki zaradi nezainteresiranosti staršev ali iz drugih razlogov otroke posvojili. Posvojitev otroka je sicer možna v primeru prenesenega skrbništva, kot je opredeljeno zgoraj; o njej odloča okrožno sodišče, ki predhodno zahteva mnenje občinskega odbora za socialno varstvo (*ECPRD 2812, odgovor švedskega parlamenta, 2015, str. 2; ECPRD 3527, odgovor švedskega parlamenta, 2017, str. 5*).

Zakon o skrbi za mlade osebe (posebne določbe) med drugim v 36. členu določa, da se mora otroku oz. mladoletniku v zvezi z uveljavljanjem njegovih pravic zagotoviti ustrezne informacije in mu omogočiti, da izrazi svoje mnenje o zadevah, ki se ga tičejo. Po dopolnjenem 15. letu starosti ima mladoletnik pravico, da se v zadevah, ki se nanašajo na rejništvo, zastopa sam. Mlajša oseba pa je lahko zaslišana na sodišču samo v primeru, če je podana ocena, da ji to ne bo škodovalo (*Föräldrabalk, 1949, b. d.*).

Po podatkih za Švedsko iz zgoraj navedenega dokumenta Evropske komisije o ureditvi rejništva v EU se število otrok v posamezni družini določa od primera do primera. Otroci z invalidnostjo niso obravnavani posebej v smislu plačila stroškov in honorarja rejniku, kajti sam sistem plačil omogoča v tem oziru zadostno fleksibilnost (Reimer, 2021). Izvajanje rejniške dejavnosti je možno ob predložitvi zahtevanih potrdil (zdravstveno potrdilo in potrdilo o nekaznovanju) ter ob izpolnjevanju ustreznih materialnih, stanovanjskih in osebnostnih pogojev. Ni pa standardnih ali predpisanih oblik izobraževanja za bodoče rejnike ali aktivne rejniške družine in je to prepuščeno lokalnim skupnostim (Rakar idr., 2010, str. 45).

Na Švedskem ne poznajo poklicnega rejništva (Reimer, 2021, str. 9). Občina rejnikom zagotavlja sredstva iz naslova opravljanja rejništva, in sicer gre za dve vrsti prejemkov: honorar (*fee*) in povračilo stroškov. Če morajo rejniki izostati od dela (npr. ob začetnem uvajanju otroka), jim lahko pripada tudi povračilo za izgubljeni dohodek. Po pravilu je skrb za otroka del vsakodnevnega življenja; rejniki delajo in živijo tako kot v drugih družinah. Povračilo stroškov je obdavčeno, vendar se iz njega ne plačujejo prispevki za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje. Honorar je tudi obdavčen in se iz njega plačujejo prispevki za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje, vendar pa rejnik ni upravičen do drugih koristi, kot sta npr. nadomestilo za primer brezposelnosti ali plačani dopust. Višina honorarja rejnika je odvisna od starosti in posebnih potreb otroka, povračilo stroškov pa je standardni znesek, ki se spreminja s starostjo otroka in dodatnimi individualnimi stroški. Standardni znesek izračuna švedska agencija za varstvo potrošnikov (*Konsumentverket*) ob upoštevanju osnovnih stroškov za otroke različnih starosti. Pri obračunavanju povračila stroškov se upošteva, da so stroški otrok nekoliko višji od stroškov drugih otrok. Priporočljivi znesek honorarja in povračila stroškov pa vsako leto izračuna Švedska zveza lokalnih oblasti in regij (*Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)*) (*ECPRD 2812, odgovor švedskega parlamenta*, 2015, str. 2–3).

Iz okrožnice SKR izhajajo zneski honorarjev in povračil stroškov v zvezi z rejništvom za leto 2023 na mesec za enega otroka, in sicer:

priporočljivi znesek honorarja za delo rejnika za enega otroka znaša na mesec 11.237 SEK²⁶ (cca. 992 EUR)²⁷, kar se lahko ob upoštevanju otrok s povečanimi potrebami poviša največ do 17.255 SEK (1.523 EUR);

za delo rejnika odrasle osebe je priporočljivi znesek honorarja 10.762 SEK (950 EUR), kar se lahko ob upoštevanju oseb s povečanimi potrebami zviša do največ 15.137 SEK (cca. 1.336 EUR);

priporočljiva povračila osnovnih stroškov za enega otroka znašajo:

za otroka od 0–12 let 4.813 SEK (425 EUR) in se lahko povečajo do 110 %,

za otroka od 13–19 let 5.469 SEK (483 EUR) in se lahko povečajo do 125 %,

za odraslo osebo 5.469 SEK (483 EUR) in se lahko povečajo do 125 %,

priporočljiva povračila dodatnih stroškov za enega otroka pa znašajo:

za otroka od 0–12 let 6.781 SEK (599 EUR) in se lahko povečajo do 155 %,

za otroka od 13–19 let 7.656 SEK (676 EUR) in se lahko povečajo do 175 %,

za odraslo osebo 7.656 SEK (676 EUR) in se lahko povečajo do 175 % (CIRKULÄR 22:41, 2022, str. 27–30).

²⁶ Švedska krona (SEK); 1 EUR je 11,3280 SEK po tečajnici Banke Slovenije za dan 20. 4. 2023 (*Dnevna tečajnica – referenčni tečaji ECB*, b. d.).

²⁷ Preračuni v EUR v tem besedilu so delo avtorjev.

Viri:

Raziskovalno-dokumentacijski sektor:

RDS@dz-rs.si

Gradivo ne predstavlja uradnega mnenja Državnega zbora. Pripravljeno je bilo za zagotavljanje informacijskih potreb poslancev pri izvajanju temeljnih nalog Državnega zbora. Vsebina praviloma zajema odgovore na vprašanja, ki so bila Raziskovalnemu oddelku postavljena v naročilu, zato ne gre vedno za celovit prikaz obravnavane tematike. Nadaljnja uporaba gradiva je možna z navedbo vira in ob upoštevanju predpisov s področja avtorskega prava.

Maksimiljana Mali

KO MISLIŠ, DA NE ZMOREŠ NITI KORAKA VEČ, SI RAVNO NA POL POTI, KI SI JO ZMOŽEN PREHODITI

Intervju z Darkom Đurićem

Z motivacijskim govorcem, vrhunskim športnikom, podjetnikom, pisateljem in tudi dečkom iz rejniške družine

Darka Đuriča v rejniških krogih že dobro poznamo in nam je bil vedno velik vzor za neverjetno vztrajnost in pogum. Po dolgem času ga želimo v našem glasilu ponovno predstaviti, saj se v Darkovem življenju dogajajo intenzivne in nove aktivnosti in tako ves čas dokazuje, da v življenju ni omejitev.

V letu 2025 je izšla njegova knjiga »Plosk ene roke«. To ni knjiga o omejitvah, temveč o volji, pogumu in iskanju smisla. Če ste kdaj pomislili, da česa ne zmorete, vam bo ta knjiga pokazala, da **zmorete več, kot si mislite**.

Darko je kot motivacijski govornik postal oseba, ki je vzor marsikomu in ljudem daje upanje in smisel življenja. To dokazuje s svojim življenjem ter tudi s svojimi mislimi in besedami.

Kratka predstavitev za tiste, ki ga morda še ne poznajo

Darko Đurić se je rodil leta 1989 v Mariboru. Za njegova starša je bilo Darkovo rojstvo verjetno šok, saj se je rodil brez obeh nog in leve roke. Nista ga vzela domov in po bolnišnicah je bival dve leti. Potem sta ga v rejništvo

vzela zakonca Debeljak, ki sta bila takrat stara okrog 30 let, imela sta že štiri svoje otroke in kmetijo. Pri njih je dobil dom in ljubezen, sprejetost in spodbude za življenje. »Imam družino, ki mi je dala življenje, in družino, ki je skrbela zame,« v knjigi napiše Darko.

Darko invalid, ki so ga zapustili starši, ki se je vso mladost ukvarjal tudi z občutkom zapuščenosti in velikokrat tudi z občutkom jeze, kot opisuje v svoji knjigi, je postal človek, ki danes povsem samostojno funkcionira v vsakdanjem življenju, vozi avto, je fakultetno izobražen, večkratni svetovni prvak v plavanju, svetovni popotnik, pisatelj in motivacijski govorec. Iz njegovih nastopov vejejo velika modrost in veliko humorja.

»Leto 1989: napovedano mi je bilo, da bom odvisen od drugih, da ne bom hodil, ne bom plaval, ne bom vozil avta. Leto 2023: obiskal štiri kontinente, več kot 10 držav in prevozil 40 tisoč kilometrov. Nauk zgodbe: če si drzneš iti proti toku, se zagotovo povrne. Pomembno: samemu mi seveda ne bi uspelo. Ne bi mi uspelo brez bližnjih pa vseh tistih, ki so verjeli vame, in tudi vseh tistih, ki niso, in so mi dali motivacijo, da dokažem svoj prav.« To je zapis v knjigi Darka Đurića, nekdanjega parašportnika.

Darka sem vprašala, kako želi, da izvedeva intervju, in odločil se je za pisne odgovore, ker je bil takrat v stiski s časom. Darko je racionalen, kratek in jedrnat ter skromen v odgovorih. Prepričana sem, da se bomo v okviru Rejniškega društva Slovenije srečali z njim tudi v živo, da nam bo kaj več povedal o sebi in nam dal tudi kakšen motivacijski izziv.

Pa še to: tudi midva se bežno poznavava in sva se pred izvedbo tega intervjuja v živo že srečala, zato sva se dogovorila, da se v intervjuju tikava.

Takole sva si dopisovala:

Darko, danes si zelo opazna oseba v Sloveniji in tudi v svetu. Ko odpre časopis, vidim objavljene članke iz tvoje knjige »Plosk ene roke«, predstavljen si na spletu v Wikipediji, lahko najdemo mnoge intervjuje in pogovore s teboj na Youtubu in Facebooku in tudi tvoji nastopi so nekaj posebnega. Če se malo pošalim, kako se počutiš ob tej slavi in pozornosti javnosti? Verjetno je tudi za obvladovanje takšne medijske pozornosti in nastopanja potrebno veliko moči, priprav, duševnega ravnovesja in miru ... Ali ti je takšno življenje blizu ali te morda kaj tudi obremenjuje ter kaj se iz tega učiš?

Res me več ljudi prepozna in včasih tudi kdo ustavi na ulici, a sam se skušam zavedati, da sem zgolj človek in si prepoznavnosti ne postavljam kot merilo uspeha. Ljudje so večinoma vljudni in prijazni, tako da to zaenkrat še ni neko hudo breme.

V knjigi pišeš, da si že kot otrok imel veliko energije, raziskovalnega duha in tudi jeze, ki si jo včasih uporabil za nove dosežke, včasih pa te je obremenjevala in pripeljala tudi do občutkov žalosti in osamljenosti. Kakšna osebnost si danes, kaj so te naučile vse te bogate življenjske izkušnje? Ko sem te poslušala na Youtubu, sem dobila občutek, da zelo lahkotno govoriš o sebi, svoji zgodovini ter z modrostjo in brez obremenitve deliš vesele in tudi težke zgodbe svojega življenja z javnostjo.

Kdo je bil Darko Đurič recimo pred 10–15 leti in kdo je danes? Verjetno sem bil pred desetimi ali petnajstimi leti bolj v svoji glavi, manj prilagodljiv in bolj brezkompromisen. Seveda sem še danes precej zvest sledilec svojim vrednotam, se pa bolj zavedam, da ni ravno samoumevno, da tudi drugi ljudje tako razmišljajo, kot jaz.

Komu vse predavaš kot motivacijski govornik in kaj te ljudje sprašujejo? Nekje sem prebrala, da so najbolj radovedni otroci in da te sprašujejo zelo zanimive stvari ter da so navdušeni nad tvojimi urami. Vprašajo te npr., če imaš robotove noge, ali si levičar ali desničar? Kaj bi lahko rekel o svojem sedanjem delu?

Predavam zelo različnim skupinam, od mladih do različnih poklicnih skupin. Delo predavatelja je zanimivo in raznoliko. Prednost je, da hitro dobiš odziv in lahko vsebino prilagajaš potrebam poslušalcev.

Kaj pa ti je prinesla knjiga? Je bilo pisanje tudi neka vrsta terapije zate, da si lažje predelal nekatere stvari iz svojega življenja?

Definitivno je potrebno, da si pomirjen sam s seboj, če želiš svojo zgodbo na iskren način dati v svet. V času pisanja je tako prišlo tudi do kakšne blokade ravno zaradi nesprejemanja nekaterih mojih lastnosti.

Ne moremo in ne smemo mimo tvojih športnih dosežkov: nekajkrat si bil svetovni prvak v plavanju. Kako danes gledaš nanje in na tiste čase? Kaj ti je dal šport? Si še vedno športno aktiven?

Šport mi je dal ogromno. Videl sem svet, spoznal zanimive ljudi in se veliko naučil o življenju in sebi. Na športno kariero gledam s hvaležnostjo in ponosom. Šport mi je dal zavedanje, da zmorem in iz tega gradim še danes. Športno aktiven pa sem danes toliko, da ostajam zdrav in v dobri fizični kondiciji.

Na kateri dosežek v svojem življenju si najbolj ponosen – je to morda samostojno življenje? Marsikdo bi s tvojo telesno invalidnostjo obsedel v vozičku, ne bi mogel voziti avta ali sam skrbeti zase, ostal brez dela ... Tvoja samostojnost se mi zdi neizmerno velik dosežek! Moj poklon! Ali pa so to morda športne medalje, knjiga, uspešna poslovna pot ali kaj drugega?

Zagotovo sem ponosen na samostojnost. Le-ta mi je omogočala in mi še vedno omogoča res kvalitetno in aktivno življenje.

Ker smo rejniško glasilo, te moram vprašati tudi o rejništvu? Kakšna je bilo tvoja pot v rejništvu in kako si ga dojemal?

Imel sem res lepo rejniško izkušnjo. Tako družina kot sorodniki in okolica so me lepo sprejeli. V rejništvu sem dobil vse, česar nisem mogel dobiti v matični družini.

V mladosti in tudi kasneje v življenju si moral verjetno prestati veliko raznih opazk: invalid, kripelj, čefur, »rejenec«. Ali se človek navadi živeti s tem oziroma kako si ravnal s temi opazkami? Je bilo med temi negativizmi s strani drugih pogosto tudi rejništvo?

Na srečo je bilo teh opazk izjemno malo. Mogoče je bilo tudi rejništvo kdaj vmes, a temu nikoli nisem posvečal pozornosti.

Kaj je najbolj pomembno za otroka v rejništvu, kaj naj bi otrok dobil od rejniške družine, kaj pa je zanj po tvoji oceni posebej boleče?

Sigurno je pomembno, da se z otrokom iskreno komunicira, da se ne prikriva situacije. Kot vsak otrok tudi otrok v rejništvu potrebuje brezpogojno ljubezen. Boleče zna biti pogojevanje, da si bo zaslužil biti ljubljen, če bo zadostil nekim pričakovanjem.

Kaj bi sporočil otrokom, ki živijo v rejništvu – kako bi jih spodbudil kot motivator?

Sam gledam na rejništvo kot priložnost, ki sem jo dobil. Priložnost, da odraščam v zdravem okolju, ki mi je pomagalo pri razvoju. In čimbolj se osredotočiti na pozitivne stvari. Verjamem, da je lahko boleče spoznanje, da tisti, od katerih se to pričakuje, biološki starši, iz takšnih in drugačnih razlogov niso del tvojega življenja. A zato so tu krušni starši, ki so se zavestno odločili, da otroka sprejmejo.

Odrasle osebe, ki ste del življenja preživele v rejništvu, ste največji učitelji za vse udeležene v rejništvu, zlasti za rejniške družine in tudi za socialne delavce. Kaj bi sporočil rejniškim družinam in kaj socialnim delavcem in delavkam, na kaj morajo biti najbolj pozorni ob skrbi za rejniške otroke?

Rejnikom predvsem to, da otrokom dajete brezpogojno ljubezen, kolikor je možno. Pričakovanje hvaležnosti za to odločitev je lahko zelo sebična in tudi boleča za otroka. Socialnim delavcem pa, poslušajte otroka. Bodite ljudje, glejte s srcem. Tudi sam sem poleg zelo dobre podpore stroke doživel »šank« modrovanje socialne delavke, kaj je dobro zame in česa sem ali nisem sposoben. In to je bilo boleče. Ni pa se vsak sposoben spopasti s tem. Zavedajte se, da s svojimi dejanji in besedami lahko vplivate na potek življenja te osebe.

Z našim predsednikom Darkom Krajncem se poznata in sta prijatelja. Imamo kar dva zelo znana Darka! Ali spremljaš dogodke v rejništvu, današnje ureditev, sistem? Kako bi ga ocenil?

Res sva se uspela spoznati pred leti, leta 2019 pa je zbral nekaj rejniških družin in so me prišli podpret na svetovno prvenstvo v London. Samo ureditev pa zelo slabo spremljam, tako da ne moram podajati kredibilne ocene.

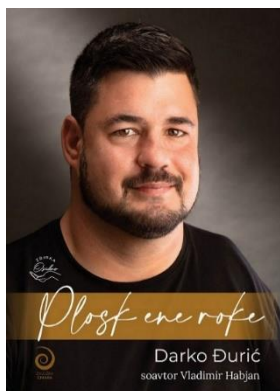

Kako gledaš na delo Rejniškega društva Slovenije – kolikor mi je znano, si tudi naš član?

V samo rejniško dogajanje razen obiska katerega izmed dogodkov nisem aktivno vpleten. Glede na videno pa se mi zdi, da je vloženo veliko truda v izboljšavo razmer na tem področju.

Kakšni so tvoji načrti – lahko pričakujemo še kakšen tvoj nov življenjski podvig?

Trenutno delam bolj v umirjenem tempu, saj je bilo zadnjih nekaj let polnih sprememb. V tem letu me čaka veliko predavanj in promocija knjige, naslednje leto pa mogoče tudi kakšen nov projekt. Vsekakor z optimizmom in veseljem gledam v prihodnost.

Hvala, Darko, za odgovore. Uspešno še naprej!

Intervju pripravila: Maksimiljana Mali

Občina Gorje

**Občina Miklavž na
Dravskem polju**

Občina Ig

**Občina Šmarje pri
Jelšah**

Občina Straža

Občina Lendava

Občina Moravče

Občina Tržič

Občina Trebnje

Občina Slovenj Gradec

**Občina Gorenja vas –
Poljane**

Občina Koper

**Mestna občina
Maribor**

Občina Ajdovščina

Občina Železniki

**Mestna občina
Murska Sobota**

Občina Sežana

Spoštovani,

0,5 % dohodnine, ki bi vam jih v vsakem primeru odvedla država, lahko namenite Rejniškemu društvu Slovenije. Izpolnite spodnji obrazec, ga izrežite in pošljite na pristojni finančni urad ali na: Rejniško društvo Slovenije, Benica 1a, 9220 Lendava. S tem se strinjate, da vaše podatke pristojnemu finančnemu uradu posredujemo mi.

Najlepše se zahvaljujemo za vaš prispevek dela dohodnine, s katerim bomo preko prostovoljskega dela pomagali ljudem, ki so se znašli v stiski.

PODATKI O DAVČNEM ZAVEZANCU:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

(davčna številka)

--	--	--	--	--	--	--	--

(pristojni finančni urad)

ZAHTEVA

za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oz. naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca	Odstotek (%)
Rejniško društvo Slovenije	76827089	0,5 %

V/Na _____, dne _____ podpis zavezanca/ke: _____

Letna članarina za društvo znaša 20,00 eur.

Plačate jo lahko na kakšni društveni prireditvi ali jo nakažete na transakcijski račun:

Rejniško društvo Slovenije
Benica 1a, 9220 Lendava
TR:0298 5025 6206 306

Zahvaljujemo se tudi vsem donatorjem in sponzorjem, ki na različne načine podpirajo delovanje našega Društva.

REJNIŠKI GLASNIK

Izdajatelj: Rejniško društvo Slovenije

Naslov: Benica 1 a, Lendava

Številka 60, maj 2026

ISSN 0353-6378

Kontakti: rejniskodrustvoslovenije@gmail.com

Tel.: 031 322 799 (Minka Žiberna)

Urednica: Maksimiljana Mali

Članice uredniškega odbora: Katja Dunaj, Jožica Goričan, Minka Žiberna

Lektorica: Darja Kepec

Slika naslovnice: Elena

Naklada: 700 izvodov

Tisk: Dravski tisk d.o.o.

Izhaja: občasno